

SUONENJOEN KAUPUNKI

TILINPÄÄTÖS

2025

Kaupunginhallitus 13.4.2026
Kaupunginvaltuusto 15.6.2026

SISÄLLYSLUETTELO

SUONENJOEN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖS 2025

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1.	Kehityskatsaus ja olennaiset tapahtumat	s.2
1.1.1.	Kaupunginjohtajan katsaus	s.2
1.1.2.	Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	s.5
1.1.2.1.	Suonenjoen kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	s.5
1.1.2.2.	Yleinen taloudellinen kehitys	s.10
1.1.2.3.	Oman talousalueen kehitys	s.17
1.1.2.4.	Suonenjoen kaupungin toiminnan ja talouden tarkastelu	s.19
1.1.2.5.	Henkilöstö	s.30
1.1.2.6.	Ympäristötekijät ja ilmastotyö	s.31
1.2.	Kokonaistalouden tarkastelu	s.35
1.2.1.	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	s.35
	Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	s.36
1.2.2.	Toiminnan rahoitus	s.37
	Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	s.38
1.2.3.	Rahoitusasema ja sen muutokset	s.39
	Tase ja sen tunnusluvut	s.41
1.2.4.	Kunnan kokonaistulot ja -menot	s.43
	Kaupungin kokonaistulot ja menot	s.43
1.3.	Konsernin toiminta ja talous	s.45
1.3.1.	Yhdistelmä kuntakonsernin tilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	s.45
1.3.2.	Konsernin toiminnanohjaus	s.45
1.3.3.	Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	s.46
1.3.4.	Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	s.49
1.3.5.	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	s.53
1.3.6.	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	s.56
	Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut	s.57
	Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	s.58
	Konsernitase ja sen tunnusluvut	s.59
1.4.	Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	s.61
1.5.	Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen	s.70
1.6.	Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	s.73
1.6.1.	Tilikauden tuloksen käsittely	s.73
1.6.2.	Talouden tasapainottamistoimenpiteet	s.73
2.	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	
2.1.	Tavoitteiden toteutuminen	s.78
2.2.	Käyttötalouden toteutuminen	s.79
2.3.	Tuloslaskelman toteutuminen	s.115
2.4.	Investointien toteutuminen	s.117

2.5.	Rahoitusosan toteutuminen	s.119
2.6.	Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	s.120
3.	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	
3.1.	Suonenjoen kaupungin tilinpäätöslaskelmat	s.121
	Tuloslaskelma	s.122
	Kaupungin rahoituslaskelma	s.123
	Suonenjoen kaupungin tase	s.124
3.2.	Suonenjoki-konsernin tilinpäätöslaskelmat	s.126
	Konsernin tuloslaskelma	s.126
	Konsernin rahoituslaskelma	s.127
	Konsernitase	s.128
4.	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	
4.1.	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	s.131
4.1.1.	Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus	s.131
4.1.2.	Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	s.132
4.1.3.	Tuloslaskelman liitetiedot	s.133
4.1.4.	Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista	s.135
4.1.5.	Taseen liitetiedot, vastaavaa	s.136
4.1.6.	Taseen liitetiedot, vastattavaa	s.140
4.1.7.	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	s.142
4.1.8.	Henkilöstöä koskevat liitetiedot	s.144
4.1.9.	Liitetietojen erittelyt	s.145
4.2.	Eriytetyt laskelmat	s.146
4.2.1.	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	s.146
4.2.2.	Kilpailulain 30d §:n mukaiset eriytetyt tilinpäätökset	s.147
5.	ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	s.148
6.	LUETTELOT JA SELVITYKSET	
6.1.	Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista	s.153

1. Toimintakertomus

SUONENJOEN KAUPUNKI

1.1. KEHITYSKATSAUS JA OLENNAISET TAPAHTUMAT

1.1.1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Suomen talous kääntyi viime vuoden lopulla kasvuun, joka on jatkunut vuoden 2026 alussa. Talouskasvu on kuitenkin vielä maltillista, ja suuri epävarmuus Iranin sodasta heikentää ja sumentaa talouden näkymiä. Suomen Pankin maaliskuun 2026 väliennusteessa BKT:n ennustetaan kasvavan hitaammin kuin sen odotettiin kasvavan joulukuun ennusteessa. Ennuste perustuu markkinaoletuksiin, joissa energian hintojen nousu jää verrattain lyhytaikaiseksi. Vaikutukset kuluttajahintoihin ja talouskasvuun riippuvat oleellisesti konfliktin kestosta.

Suuri epävarmuus Iranin sodasta sumentaa talouden näkymiä. Myös Ukrainan sota jatkuu jo viidettä vuotta, eikä sen päätyminen ole edelleenkaan näköpiirissä. Suomalaisten kuluttajien luottamus kääntyi alkuvuodesta laskuun ja maailman turvallisuustilanteen heikkeneminen voi lisätä kuluttajien varovaisuutta entisestään. Epävarmuuden kasvu heijastuu helposti investointeihin, kun yritykset varautuvat kansainvälisen talouden häiriöihin.

Työmarkkinoiden tilanne on jatkunut haastavana eikä selkeä käänne parempaan ole vielä käsillä. Työllisyysasteen (20–64-vuotiaat) trendi laski tammikuussa 74,7 prosenttiin, mikä on vajaat kolme prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Työttömyysaste nousi lähes koko vuoden 2025 ajan ja sen trendi oli vuoden viimeisellä neljänneksellä 10,4 %. Vuoden viimeisellä neljänneksellä nousu kuitenkin pysähtyi ja tammikuussa työttömiä oli Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan joulukuuta vähemmän. Työttömyyden laskua hidastaa työn heikko kysyntä. Avoimia työpaikkoja oli vuoden 2025 viimeisellä neljänneksellä 23 000, mikä on 4 000 vähemmän kuin edeltävällä neljänneksellä.

Kuntatalouden tila heikkeni odotetusti vuodesta 2024. Toiminnan ja investointien rahavirralla mitattuna kuntataloudessa oli yli 800 miljoonan euron alijäämä vuonna 2025, sillä kuntien kustannukset kasvoivat muun muassa TE-palvelu-uudistuksen myötä reippaasti. Talouden tilan heikkenemistä selittävät myös verotulojen aleneminen sekä valtionosuuksien leikkaukset.

Syntyvyyden lasku ja maan sisäinen muuttoliike lisäävät kuntien välisiä eroja. Muuttotappiokunnissa tulopohja heikkenee ja työikäinen väestö vähenee. Toisaalta erityisesti kasvukeskuksissa kasvava väestö ylläpitää voimakkaita investointitarpeita. Merkittävä osa kuntien investoinneista kohdistuu välttämättömiin investointeihin kuten rakennuksiin, teihin sekä muuhun perusinfrastruktuuriin.

TE-palvelu-uudistus kasvattaa kuntahallinnon kulutuksen volyymia väliaikaisesti vuonna 2025. Uudistuksen myötä kunnista tulee suhdanneherkempiä ja työllisyyden kehitys vaikuttaa kuntatalouteen aiempaa voimakkaammin. Erityisesti korkean rakenteellisen työttömyyden alueilla työttömyyden kustannukset voivat nousta merkittävästi. Uudistus on ajoittunut myös heikkoon suhdannetilanteeseen, mikä on

lisännyt kuntien työttömyysturvan rahoituskustannuksia aiemmin ennakoitua enemmän.

Kuntien peruspalveluiden painopiste säilyy kuitenkin edelleen koulutus- ja sivistyspalveluissa, joiden yhteenlaskettu palvelutarve on laskeva. Toisaalta palvelutarpeen väheneminen ei johda kustannusten laskuun samassa suhteessa.

Suonenjoen kaupungin talous kehittyi ennakoitua paremmin vuonna 2025. Suonenjoen kaupungin vuoden 2025 tilinpäätös on ylijäämäinen noin 0,6 milj. euroa. Alkuperäinen talousarvio vuodelle 2025 oli tehty noin 0,1 milj. euroa ylijäämäiseksi. Tilikauden ylijäämän myötä taseessa on ylijäämää vuoden 2025 lopussa noin 11,7 milj. euroa.

Hyvää tilikauden tulosta selittää käyttötalouden toimintakatteen selkeästi myönteisempi kehitys. Niin käyttötalouden tulot ylittivät talousarvion kuin myös käyttötalouden kulut alittivat talousarvion. Toimintakate alitti määrärahamuutetun talousarvion yli 1,2 milj. eurolla ja alkuperäinen talousarvio alittui yli 1,1 milj. eurolla. Myös menotalouden hillintää pystyttiin toteuttamaan määrätietoisella talouden tasapainottamistoimilla. Erityisesti henkilöstön määrän kehitys taittui laskusuuntaan kouluverkkopäätösten myötä.

Verotulojen toteutuma on 15,3 milj. euroa, mikä oli yli 1,1 milj. euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna (-7,0 %). Verotulot alittivat 1,0 milj. eurolla alkuperäiseen talousarvioon nähden. Verotulojen alenemasta 1,0 milj. euroa selittyy yhteisöverotuoton merkittävällä romahduksella. Valtionosuuksia kirjautui vuonna 2025 yhteensä 5,6 miljoonaa euroa eli muutos edelliseen vuoteen -0,5 milj. euroa (-7,8 %). Valtionosuudet ylittivät talousarvion +0,1 milj. eurolla (toteutuma 102,4 %).

Suonenjoen väestömäärä laski vuoden 2025 aikana 90 henkilöllä ja asukasluku oli ennakkotietojen mukaan vuoden lopussa 6 543 henkilöä. Keskimääräinen työttömyysaste vuoden 2025 oli Suonenjoella 10,6 %. Alhaisimmillaan työttömyysaste oli elokuussa ollen 9,7 %. Pohjois-Savon keskimääräinen työttömyysaste oli 12,2 %, kun se vuonna 2024 oli 11,0 %.

Kuntatalous on suurten muutosten edessä lähivuosina. Väestö ikääntyy läpi Suomen ja vähenee erityisesti kasvukeskusten ulkopuolella. Toisaalta monipaikkaisuus, etätyö ja kulutustottumusten muutokset antavat mahdollisuuksia kilvoitella väestön sijoittumisesta myös vetovoimaisille paikkakunnille.

Työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyi kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille 1.1.2025 alkaen. Samassa yhteydessä kuntien vastuu työttömyysetuuksien rahoituksesta laajenee. Kuntien roolia kotoutumisen edistämisestä vahvistettiin 1.1.2025 voimaan tulevan kotoutumislain mukaisesti.

Muutokset ovat kuntakentän kannalta historiallisen suuria, ja niiden vaikutukset kuntiin ja kuntatalouteen alkavat näkyä nyt noin vuoden viiveellä.

Vuoden 2026 alusta kaupungin SoTe-kiinteistöjen vuokraus päättyy ja palvelujen tarvitsemat SoTe-kiinteistöt tullaan jatkossakin vuokraamaan kaupungin kautta. Kaupunki on päättänyt luopua kiinteistöjen yhtiöittämisestä ainakin tässä vaiheessa laaditun markkinaselvityksen mukaisesti.

Suonenjoen kaupungin talouden mallinnusta on aloitettu tekemään aina vuoteen 2034 saakka. Kuntien verotulopohja, valtionosuusjärjestelmä, rahoitusriskit sekä kokonaisuuden toimivuus ja hallinta tulevat olemaan lähitulevaisuudessa linjattavia kokonaisuuksia valtakunnan päätöksenteossa. Nykyinen taloussuunnitelma kauden esitys ei riitä pitämään kaupungin taloutta kestäväällä pohjalla. Erityisesti kiinteistöihin liittyvä investointipaine ja emo-kaupungin tulopohjan heikkeneminen haastavat kaupungin taloutta erityisesti vuodesta 2027 eteenpäin.

Vuoden 2026 talousarviossa on valtuusto hyväksynyt maininnan, että uusi kestävän kuntatalouden pitkántähtäimen suunnitelma tulee saada laadituksi vuoden 2026 aikana vuosille 2027-2030. Ennen uuden ohjelman laatimista on kaupunginhallitus pyytänyt toimialojen arvioimaan päättyneen suunnitelman toteutumisesta ja tulevaisuuden tarpeita ennakoivista toimenpiteistä.

Keskeinen uuden valtuustokauden päätös tulee olemaan uuden kaupunkistrategian hyväksyminen vuoden 2026 aikana. Strategian valmistelu on tehty laajan osallistamisen ja taustaselvitysten siivittämänä

Olemme olleet uuden edessä ja eläneet monessa mielessä poikkeuksellisen haastavia aikoja. Työyksikkömme ja työntekijämme ovat sopeuttaneet nopeasti toimintaansa muuttuneisiin olosuhteisiin, jotta kaupungin palvelut eivät pysähtyneet. Vuosi oli monien muutosten vuosi, henkilöstö hoiti tehtävänsä erinomaisesti kaiken muutoksen keskellä. Henkilöstölle iso kiitos vuodesta 2025!

Lisäksi kiitän haastavasta vuodesta päättäjiämme, yhteistyökumppaneitamme ja erityisesti paikkakuntamme menestymisen mahdollistavia yrittäjiä. Olemme yhdessä onnistuneet erinomaisesti ja samalla antaneet Suonenjoelle mahdollisuuden jatkaa eloaan itsenäisenä ja elinvoimaisena kaupunkina. Saumattomalla yhteistyöllä tästä haasteellisesta ajasta tulemme selviytymään.

Kaupunginjohtaja Juha Piironen

1.1.2. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1.2.1. SUONENJOEN KAUPUNGIN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET

KAUPUNGINVALTUUSTO, 16.6.2025 saakka

Nuutinen Kirsi (KESK), puheenjohtaja
Ruotsalainen Olavi (SDP), I varapuheenjohtaja
Kauppinen Pekka (PS), II varapuheenjohtaja

Backman Pirjo (KD), jäsen
From Jani (VAS), jäsen
Heikkinen Mika (PS), jäsen
Koponen Milja (KESK), jäsen
Kovanen Pauliina (KESK), jäsen
Lahtinen Timo (SDP), jäsen
Lehtonen Anja (KESK), jäsen
Luoto Anne (SDP), jäsen
Luukkonen Hanna (KESK), jäsen
Mannila Tapani (PS), jäsen
Markkanen Jonni (KOK), jäsen
Markkanen Juha (KESK), jäsen
Markkanen Kirsi (SDP), jäsen
Matilainen Marja (VAS), jäsen
Paananen Marika (KESK), jäsen
Paananen Olli (KESK), jäsen
Pentikäinen Pia (PS), jäsen
Raatikainen Pasi (KESK), jäsen
Rossi Minna (KOK), jäsen
Sorsa Timo (KOK), jäsen
Suihkonen Mikko (KESK), jäsen
Suihkonen Petri (KESK), jäsen
Tuppura Leena (KESK), jäsen
Turpeinen Tero (PS), jäsen

KAUPUNGINVALTUUSTO, 16.6.2025 alkaen

Ruotsalainen Olavi (SDP), puheenjohtaja
Suihkonen Mikko (KESK), I varapuheenjohtaja
Karhunen Sanna (KD), II varapuheenjohtaja

Backman, Pirjo (KD), jäsen
From, Jani (VAS), jäsen
Koljonen, Veijo (SDP), jäsen
Koponen, Milja (KESK), jäsen
Korpirinne, Ari (VAS), jäsen
Lahtinen, Timo (SDP), jäsen
Laine, Tatu (KESK), jäsen
Lehtonen, Anja (KESK), jäsen
Mannila, Tapani (PS), jäsen
Markkanen, Juha (KESK), jäsen
Matilainen, Marja (VAS), jäsen
Nyyssönen, Juuso (KESK), jäsen
Paananen, Marika (KESK), jäsen
Pellinen, Jaana (KD), jäsen
Pentikäinen, Pia (PS), jäsen
Ronkanen, Mirkka (KESK), jäsen
Rossi, Minna (KOK), jäsen
Saarikari, Tytti (KD), jäsen
Soininen, Henry (KESK), jäsen
Sorsa, Timo (KOK), jäsen
Suihkonen, Petri (KESK), jäsen
Toikkanen, Jouni (SDP), jäsen
Tuppura, Leena (KESK), jäsen
Vehviläinen, Juha (KESK), jäsen

Kaupunginvaltuuston päätöksiä vuonna 2025

17.02.2025

- Suonenjoen kaupungin päästövähennys- ja hiilineutraaliustavoite vuoteen 2035
- Pääomalainan myöntäminen Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokrataloille
- Suonenjoen kaupungin kuntakohtainen veroennustekehikko vuodelle 2025
- Lisämäärärahan myöntäminen vuoden 2025 talousarvioon / elinvoima- ja hallintopalvelut
- Talouden seurannan osavuosisiraportit 12/2024 ja tilinpäätöksen ennakkotieto
- Hallintosäännön päivittäminen
- Servica Oy:n yhtiöjärjestyksen ja osakassopimuksen päivittäminen
- Vastaus Sisä-Savon Vasemmisto, Suonenjoen valtuustoryhmän valtuustoaloitteeseen / Vesilaitoksen ja pohjaveden myynnin kieltäminen Suonenjoella

28.04.2025

- Suonenjoen kaupungin ilmastosuunnitelman hyväksyminen
- Suonenjoen kaupungin hyvinvointikertomuksen hyvinvointianalyysi vuosista 2021-2025
- Tietotilinpäätös 2024
- Henkilöstökertomus 2024
- Suonenjoen kaupungin luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden toimintamallit ja pelisäännöt -ohjeen hyväksyminen
- Istekki Oy:n yhtiöjärjestyksen ja osakassopimuksen päivitys
- Suonenjoen kaupungin palkkiosäännön päivittäminen 1.7.2025 lukien
- Talouden seurannan osavuosisiraportit 3/2025
- Perussuomalaisten Suonenjoen valtuustoryhmän valtuustoaloite / Suonenjoelle ilmainen varhaiskasvatus
- Perussuomalaisten Suonenjoen valtuustoryhmän valtuustoaloite 16.12.2024 / Suonenjoen pysäköinninvalvonnan tarkastelu
- Perussuomalaisten Suonenjoen valtuustoryhmän valtuustoaloite / Evakkojen liputuspäivä
- Perussuomalaisten Suonenjoen valtuustoryhmän valtuustoaloite 16.12.2024 / Suonenjoen liikenneturvallisuuden lisääminen

26.05.2025

- Kaavoituskatsaus 2025
- Suonenjoen kaupungin talouden tilannekuva 5/2025
- Määrärahamuutos vuoden 2025 talousarvion investointiohjelmaan / Kasvun ja oppimisen palvelut
- Sansia Oy:n yhtiöjärjestyksen muuttaminen ja osakkeita koskevan lunastusehdon lisäämisestä yhtiöjärjestykseen
- Lempyyn koulun lakkauttaminen 1.8.2025 lukien

16.06.2025

- Vaalilautakunnan valitseminen valtuustossa toimitettavia suhteellisia vaaleja varten kuluvalle valtuustokaudelle
- Kaupunginvaltuuston puheenjohtajan ja kahden varapuheenjohtajan vaali kuluvalle valtuustokauden kahdelle ensimmäiselle vuodelle
- Kaupunginhallituksen jäsenten ja kaupunginhallituksen puheenjohtajien valitseminen kuluvalle valtuustokauden kahdelle ensimmäiselle vuodelle
- Tarkastuslautakunnan valitseminen kuluvalle valtuustokaudelle
- Keskusvaalilautakunnan valitseminen kuluvalle valtuustokaudelle
- Kasvun ja oppimisen lautakunnan valitseminen kuluvalle valtuustokaudelle
- Teknisen lautakunnan valitseminen kuluvalle valtuustokaudelle
- Edustajien ja varaedustajien valitseminen Pohjois-Savon liiton edustajainkokoukseen kuluvalle valtuustokaudelle
- Jäsenten ja varajäsenten valitseminen Kuopion ympäristö- ja rakennuslautakuntaan kuluvalle valtuustokaudelle
- Jäsenen ja varajäsenen valitseminen Kuopion työllisyysaluelautakuntaan kuluvalle valtuustokaudelle
- Jäsenen ja henkilökohtaisen varajäsenen valitseminen Tervon kunnan ympäristöterveyslautakuntaan kuluvalle valtuustokaudelle
- Jäsenen ja varajäsenen valitseminen Savon koulutuskuntayhtymän yhtymävaltuustoon kuluvalle valtuustokaudelle

- Jäsenen ja varajäsenen valitseminen Siilinjärven kunnan maaseutulautakuntaan kuluvalle valtuustokaudelle / SydänSavon maaseutupalvelut
- Jäsenen / varajäsenen valitseminen Savo-Pielisen jätelautakuntaan kuluvalle valtuustokaudelle
- Kiinteistötoimitusten uskottujen miesten valitseminen kuluvalle valtuustokaudelle
- Jäsenen ja varajäsenen valitseminen Itä-Suomen poliisilaitoksen poliisin neuvottelukuntaan kuluvalle valtuustokaudelle
- Lautamiesten valitseminen Pohjois-Savon käräjäoikeuteen kuluvalle valtuustokaudelle
- Toimenpideoite / Turvallisen tilan periaatteet
- Kiinteistöosakeyhtiön perustaminen
- Sidonnaisuusilmoitukset
- Arviointikertomuksen tiedoksisaattaminen kaupunginvaltuustolle
- Vuoden 2024 tilinpäätös, tilintarkastuskertomus 2024 ja vastuuvapauden myöntäminen 2024

29.09.2025

- Sisä-Savon Vasemmisto, Suonenjoen valtuustoryhmän valtuustoaloite 17.2.2025 / Ikäihmisten palveluoppaan käyttöönotto Suonenjoella
- Sisä-Savon Vasemmisto, Suonenjoen valtuustoryhmän valtuustoaloite 17.2.2025 / Kaupungin kotisivujen toteuttaminen selkokielellä
- Määrärahamuutos vuoden 2025 talousarvioon / rahoitusosa
- Palveluohjaajan viran perustaminen
- Hallintosäännön muutokset / Kasvun ja oppimisen palvelut
- Selvityksen antaminen / Arviointikertomus vuodelta 2024
- Talouden seurannan osavuosisiraportit 8/2025

17.11.2025

- Suonenjoen kaupungin ja kuntakonsernin tytäryhteisöjen lakisääteisten tilintarkastuspalvelujen optio-oikeuden käyttäminen vuosille 2026-2027
- Talouden seurannan osavuosisiraportit 10/2025
- Tuloveroprosentin määrittäminen vuodelle 2026
- Kiinteistöveroprosenttien määrittäminen vuodelle 2026
- Sote-kiinteistöjen yhtiöittämisvelvoite

15.12.2025

- Sidonnaisuusilmoitukset
- Tontinluovutusehtojen hyväksyminen 1.1.2026 alkaen
- Määrärahamuutokset / investointiohjelma 2025
- Määrärahamuutos vuoden 2025 talousarvioon / verotulot
- Vuoden 2026 talousarvion sekä vuosien 2026-2028 toiminta- ja taloussuunnitelman hyväksyminen

KAUPUNGINHALLITUS

Toiminta-ajatus

Kaupunginhallituksen tehtävänä on kaupunginvaltuuston hyväksymän toiminta-ajatuksen ja päämäärien toteuttamiseksi huolehtia kaupungin toimintojen sekä taloudenhoidon kehittämisestä, edistää yhteistyössä sidosryhmien kanssa kaupungin taloudellista, sosiaalista ja henkistä kehitystä sekä vaikuttaa yhteiskuntapolitiikkaan kaupunkilaisten ja kaupungin etujen huomioon ottamiseksi.

Tehtäväalueet

- kaupungin hallinnon sekä palvelutuotannon johtaminen ja kehittäminen
- taloudesta, kuntasuunnittelusta ja elinkeinopolitiikasta vastaaminen
- ohjaaminen maankäytön suunnittelun avulla eri toimintojen sijoittumista kaupunkiin huomioiden ympäristön vaatimukset
- kuntien välisen yhteistyön kehittäminen
- kaupungin toiminnan ohjaaminen, yhteensovittaminen, seuranta ja arviointi

Kaupunginhallitus kokoontui 18 kertaa vuonna 2025 ja käsitteli 298 asiaa.

Keväällä 2025 järjestettiin alue- ja kuntavaalit. Alla olevat toimielinten kokoonpanot on esitetty valtuustoon 16.6.2025 valitseminen uusien kokoonpanojen mukaisesti.

KAUPUNGINHALLITUS, 16.6.2025 alkaen

Varsinaiset jäsenet:

Vehviläinen Juha, puheenjohtaja
Lahtinen Timo, I varapuheenjohtaja
From Jani, II varapuheenjohtaja
Backman Pirjo
Koponen Milja
Laine Tatu
Paananen Marika
Rossi Minna
Suihkonen Petri

Henkilökohtaiset varajäsenet:

Markkanen Juha
Korhonen Simo
Korpirinne Ari
Saarikari Tytti
Lehtonen Anja
Ronkanen Mirkka
Tuppura Leena
Kontkanen Eetu
Vesterinen Vesa

LAUTAKUNNAT, 16.6.2025 alkaen

VAALILAUTAKUNTA (VALTUUSTO)

Nyyssönen Juuso, puheenjohtaja
Backman Pirjo, varapuheenjohtaja
Koljonen Veijo
Korpirinne Ari
Rossi Minna

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Hiekkataipale Tanja, puheenjohtaja
Markkanen Seppo, varapuheenjohtaja
Korhonen Pekka
Ruotsalainen Anja
Vepsäläinen Anja

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Pellinen Jaana, puheenjohtaja
Nyyssönen Juuso, varapuheenjohtaja
Itkonen Anna-Liisa
Sorsa Timo
Voipio Pekka

KASVUN JA OPPIMISEN LAUTAKUNTA

From Jani, puheenjohtaja
Karhunen Sanna, varapuheenjohtaja
Koljonen Veijo
Lehtonen Anja
Paananen Marika
Ronkanen Mirkka
Soininen Henry

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Suihkonen Petri, puheenjohtaja
Korhonen Simo, varapuheenjohtaja
Markkanen Juha
Matilainen Marja
Nyysönen Juuso
Saarikari Tytti
Tuppura Leena

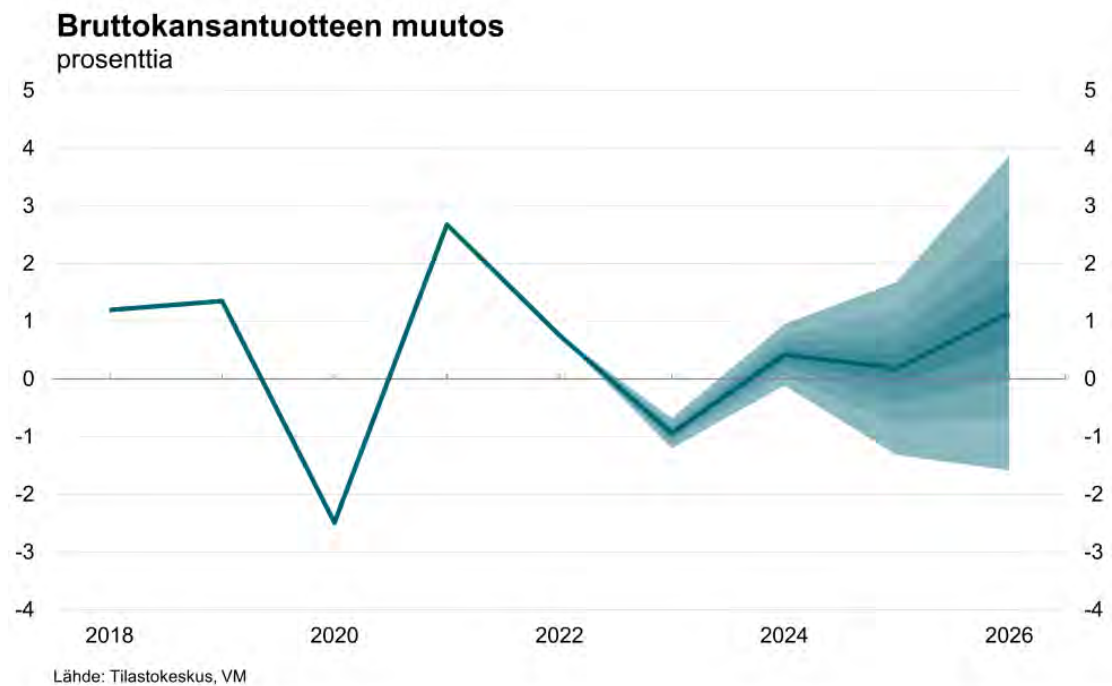
1.1.2.2. YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Yleinen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriön kansantalousosaston talven 2025 talouden katsauksen mukaisesti Suomen talouden toipuminen otti takapakkia kuluvan vuoden aikana. Ongelmana on kotimaisen kysynnän puute. Tulojen kasvusta huolimatta kotitalouksien kulutus ei ole kasvanut. Rakentamisen toipuminen odottaa asuntomarkkinoiden selkeämpää piristymistä. Epävarmuus niin taloudessa kuin maailmalla on saanut suomalaiset kotitaloudet lykkäämään hankintapäätöksiä.

Ulkoinen kysyntä on sen sijaan ollut hieman odotettua vahvempaa. Yhdysvaltojen tullien vaikutus on toistaiseksi jäänyt vähäiseksi, ja maailmantalous sekä -kauppa ovat kasvaneet kohtuullisesti. Tämä on heijastunut myös vientiin. Lisäksi tuotannolliset investoinnit antavat aihetta odottaa parempaa kasvua tulevina vuosina.

Vuonna 2025 bruttokansantuotteen (BKT) kasvu jää 0,2 prosenttiin. Suomen talouden tuotannon taso on nyt selvästi alle potentiaalisen tuotannon tason, ja talouden odotetaan toipuvan tulevina vuosina. Vuonna 2026 kasvu on 1,1 prosenttia, 1,7 prosenttia vuonna 2027 ja 1,6 prosenttia vuonna 2028.

Suomen talouden ongelmat eivät tule ensisijaisesti ulkoisesta kysynnästä. Maailmantalous on kasvanut ennakoitua nopeammin, vaikka epävarmuustekijöitä on paljon. Euroalueen talous on toipumassa, joskin maiden väliset erot kasvussa ja näkymissä ovat varsin suuria. Yhdysvalloissa talouskasvu hidastuu, kun tullien vaikutukset heijastuvat yhä laajemmin nostaen hintoja ja hidastavan kulutuksen kasvua. Nousevissa talouksissa kasvu jatkuu ripeänä. Epävarmuudesta huolimatta maailmankaupan näkymät ovat kokonaisuutena melko myönteiset.

Tavaravienti on kasvanut vuonna 2025, vaikka Yhdysvaltojen tullit varjostavatkin näkymiä. Osin kasvuun ovat vaikuttaneet laivatoimitukset, mutta myös kysynnän toipuminen euroalueella on vahvistanut vientiä. Myös tuonti on ollut kasvussa. Vielä tänä vuonna nettoviennin vaikutus kasvuun on positiivinen, mutta jatkuvuosiilla puolustushankinnat ja muut investoinnit nostavat tuontia enemmän kuin mitä viennin odotetaan kasvavan.

Kotitalouksien ostovoiman kasvu on vuonna 2025 hidasta johtuen heikosta työllisyystilanteesta, sosiaalietuuksien leikkauksista ja kulutusverojen korotuksista. Käytettävissä olevan reaalityulon ennakoitaan kasvavan noin puoli prosenttia, ja ostovoimaa tukee lähinnä keskiansioiden nousu. Vuosina 2026–2027 ostovoiman kasvu kuitenkin vahvistuu, kun työllisyys paranee, palkankorotukset jatkuvat, inflaatio on maltillista ja ansiotuloverotus kevenee.

Kulutuksen heikko tilanne ei selity pelkästään tulojen hitaalla kasvulla. Työmarkkinoihin, geopolittiseen tilanteeseen ja julkisen talouden sopeuttamistarpeisiin liittyvät epävarmuudet ovat painaneet kuluttajien luottamusta poikkeuksellisen pitkäkestoisesti. Reaalityulojen kasvu olisi viime vuosina sallinut selvästi nopeamman kulutuksen kasvun, mutta nyt on kasvanut säästäminen.

Kuluttajahintojen nousu on syksyllä uudestaan hidastunut alle euroalueen keskiarvon, kun kulutusverojen korotusten vaikutus hintojen muutokseen on pääosin ohi. Inflaatiota hillitsevät edelleen energian ja tuontihintojen lasku. Palveluiden hinnat nousevat yhä, tänä vuonna erityisesti terveystalvuiden maksujen takia. Inflaation ennustetaan myös pysyvän maltillisena. Inflaatio on 0,4 % vuonna 2025 ja nousee asteittain 1,9 prosenttiin vuoteen 2028 mennessä. Inflaatiota ylläpitävät jatkossakin palveluiden hinnat, kun taas energian ja tavaroiden hintojen nousu pysyy vaimeana.

Lähde: Tilastokeskus, VM

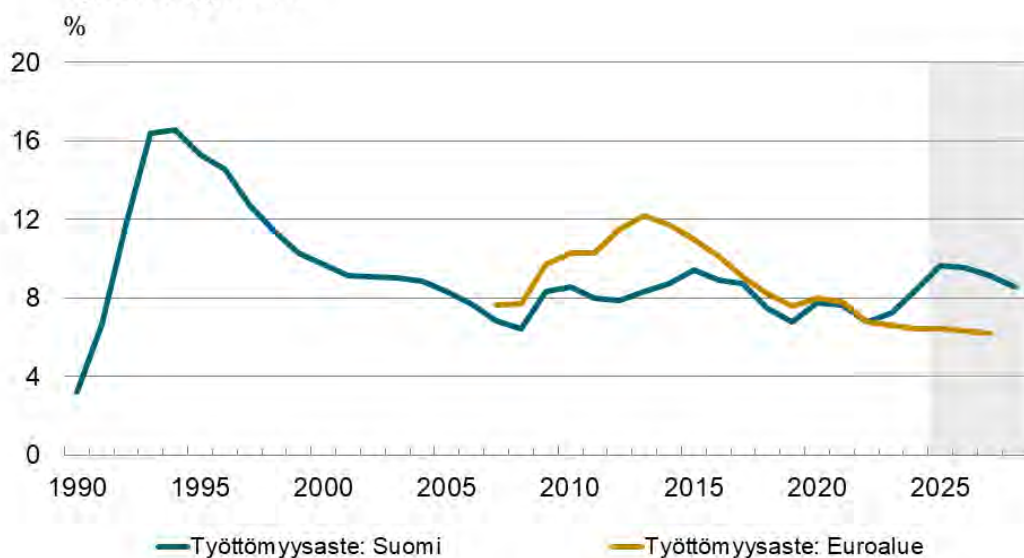
Kulutus on pysynyt vuonna 2025 edellisvuoden tasolla. Vuonna 2026 yksityinen kulutus kääntyy kasvuun työllisyyden ja reaalitulojen noustessa. Kulutuksen kasvu voimistuu vuonna 2027 säästämisasteen laskiessa, hintojen nousun pysyessä maltillisena ja työttömyyden vähentyessä. Erityisesti kestokulutustavaroiden ja palveluiden kulutuksen odotetaan elpyvän, kun kotitalouksien luottamus talouteen palautuu lähemmäs keskimääräistä tasoa.

Investoinneissa pohja on ohitettu ja käänne varovaiseen kasvuun on alkanut. Vuonna 2025 investoinnit kasvavat vajaat 2 prosenttia, mutta ensi vuodesta alkaen kasvu nopeutuu. Kasvua vetävät erityisesti energiasiiirtymä, puolustushankkeet ja asuntomarkkinoiden asteittainen elpyminen. Aineettomat investoinnit ovat vahvassa kasvussa, samoin kone- ja laiteinvestoinnit, joita puolustushankinnat vauhdittavat.

Talonrakentamisessa teollisuuden investoinnit tukevat kasvua, vaikka toimistorakentaminen jää vaimeaksi. Asuntorakentaminen toipuu hitaasti, mutta pidemmällä aikavälillä on kysyntää selvästi nykyistä suuremmalle rakentamisen määrälle. Maa- ja vesirakentamista tukevat tulevat energiahankkeet ja liikenneverkon kehittämissuunnitelma. Julkiset investoinnit kasvavat rajusti vuonna 2026 erityisesti puolustukseen kohdistuvien panostusten seurauksena.

Työllisyyden ennakoitaan kääntyvän kasvuun vuonna 2026, ja viitteitä käännteestä on nähty jo syksyllä 2025. Tästä huolimatta työttömyys on jatkanut kasvuaan ja noussut yli kymmeneen prosenttiin. Työttömyyden nopea nousu antaa kuitenkin liian pessimistisen kuvan työmarkkinoiden tilasta. Työttömyyden kasvu selittyy viimeisen noin vuoden aikana työvoiman määrän kasvulla, ei työllisyyden vähenemisellä. Hallituksen työllisyystoimet ja maahanmuutto ovat lisänneet työvoiman tarjontaa, mutta kysyntä ei ole ainakaan vielä riittänyt työllisyyden selvään kasvuun.

Työttömyysaste

Työttömyysaste = työttömät / työvoima (15–74-vuotiaat)

Lähde: Euroopan komissio, Tilastokeskus, VM

Talouskasvun piristymisen myötä työllisyys alkaa kasvaa, ja vuosina 2026–2028 työllisyys lisääntyy keskimäärin vajaan prosentin vuosivauhtia. Työllisyysaste nousee noin 72,4 %:iin vuoteen 2028 mennessä, mutta ei yllä vuoden 2022 huipputasolle. Työttömyysaste laskee, mutta pysyy edelleen rakenteellista tasoa korkeampana.

Maailmantalouden riskit ovat edelleen merkittäviä. Kauppa- ja geopolitiikka kytkeytyvät tiiviisti toisiinsa ja kummassakin on nähty merkittäviä muutoksia, jotka varjostavat maailmantalouden kasvunäkymiä. Vaikka Yhdysvaltojen tullipolitiikassa on nähty tasaantumista, on tilanne monelta osin edelleen auki ja uudet yllätykset ovat hyvinkin mahdollisia. Venäjän hyökkäyssodan pitkittyminen on alasuuntainen riski, mutta Ukrainan mahdollinen jälleenrakennus yläsuuntainen riski.

Tekoälyn kehitys ja siihen liittyvät investoinnit tuovat myös ennusteeseen riskiä. Lyhyellä aikavälillä tekoäly-yritysten erittäin korkeat arvostustasot markkinoilla ja massiiviset investoinnit lisäävät riskiä markkinoiden korjausliikkeestä ja investointikysynnän nopeasta laskusta. Pidemmällä aikavälillä tekoälyllä on luultavasti suuria vaikutuksia markkinoiden, erityisesti työmarkkinoiden, rakenteeseen, mutta sen kasvuvaikutusarviot vaihtelevat hyvin paljon.

Kuntatalouden kehitys

Kuntahallinnon alijäämä heikkenee tänä vuonna. Alijäämän arvioidaan kasvavan viime vuoden 0,3 prosentista noin 0,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Heikko suhdannetilanne jarruttaa kuntien verotulojen kehitystä, jotka kasvavat kuluvana vuonna vain 0,1 prosenttia. Lisäksi valtion tulonsiirtoja kunnille vähentää aiemmin päätetyt valtionosuuksiin kohdistuvat leikkaukset.

Kuntahallinnon arvioidaan pysyvän 0,5 prosenttia alijäämäisenä suhteessa BKT:hen myös vuosina 2026–2027. Kuntahallinnon kulutusmenot kasvavat ennustejaksolla melko voimakkaasti, mikä aiheutuu pääosin hintojen noususta. Keväällä sovitut palkkaratkaisut kasvattavat henkilöstövaltaisen kuntasektorin työvoimakustannuksia. Lisäksi kunta-alan ansiokehityksen ennakoitua ylittävän yleisen ansiokehityksen vuosina 2027–2028 palkkausjärjestelmien kehittämishojelman vuoksi.

Kuntahallinnon kulutusmenojen volyymi on ennustejaksolla laskeva. TE-palvelu-uudistus kasvattaa kuitenkin kuntahallinnon kulutuksen volyymia väliaikaisesti vuonna 2025. Uudistuksen myötä kunnista tulee suhdanneherkempiä ja työllisyyden kehitys vaikuttaa kuntatalouteen aiempaa voimakkaammin. Erityisesti korkean rakenteellisen työttömyyden alueilla työttömyyden kustannukset voivat nousta merkittävästi. Uudistus on ajoittunut myös heikkoon suhdannetilanteeseen, mikä on lisännyt kuntien työttömyysturvan rahoituskustannuksia aiemmin ennakoitua enemmän.

Kuntien peruspalveluiden painopiste säilyy kuitenkin edelleen koulutus- ja sivistyspalveluissa, joiden yhteenlaskettu palvelutarve on laskeva. Palvelutarpeen laskua on kuitenkin loivennettu painelaskelmassa, sillä palvelutarpeen väheneminen

ei johda kustannusten laskuun samassa suhteessa. Lisäksi varhaiskasvatuksen osallistumisaste ja erityisen tuen tarve ovat lisääntyneet viime vuosina.

Syntyvyyden lasku ja maan sisäinen muuttoliike lisäävät kuntien välisiä eroja. Muuttotappiokunnissa tulopohja heikkenee ja työikäinen väestö vähenee. Toisaalta erityisesti kasvukeskuksissa kasvava väestö ylläpitää voimakkaita investointitarpeita. Merkittävä osa kuntien investoinneista kohdistuu välttämättömiin investointeihin kuten rakennuksiin, teihin sekä muuhun perusinfrastruktuuriin. Kuntakohtaisista eroista huolimatta investoinnit pysyvät ennustejaksolla kokonaisuutena korkealla tasolla.

Verotulot ovat kuntien merkittävin tulonlähde. Tulojen ja menojen epätasapainosta huolimatta vain hieman yli kymmenys kunnista nosti kunnallisveroprosenttiaan ensi vuodelle. Painotettu keskimääräinen kunnallisveroprosentti nousee 7,62 prosenttiin, minkä arvioidaan lisäävän vuositasolla kuntien verotuloja yhteensä noin 50 miljoonaa euroa. Keskipitkällä aikavälillä suhdannetilanteen parantuessa kuntahallinnon verotulojen kasvu kiihtyy noin neljään prosenttiin vuosina 2026–2030.

Tulonsiirrot valtiolta kunnille kasvavat kuluvana vuonna TE-palvelu-uudistuksen laajentaessa kuntien tehtäviä ja rahoitusvastuuta. Valtionosuuksia vähentää kuitenkin samanaikaisesti peruspalveluiden valtionosuuksiin aiemmin kohdennetut vähennykset. Kuntien alijäämä supistuu hieman vuoden 2027 jälkeen, kun valtionosuuksien määräaikaiset leikkaukset päättyvät. Tulorahoitus ei kuitenkaan riitä kattamaan menopaineita ja kuntahallinto pysyy noin 0,3 prosenttia alijäämäisenä suhteessa BKT:hen.

Kuntatalouden tila heikkeni odotetusti vuodesta 2024. Toiminnan ja investointien rahavirralla mitattuna kuntataloudessa oli yli 800 miljoonan euron alijäämä vuonna 2025, sillä kuntien kustannukset kasvoivat muun muassa TE-palvelu-uudistuksen myötä reippaasti. Talouden tilan heikkenemistä selittävät myös verotulojen aleneminen sekä valtionosuuksien leikkaukset. Tiedot käyvät ilmi kuntatalouden tilaa vuonna 2025 arvioivasta Kuntaliiton tilinpäätösanalyysistä.

Kuntien kulut kasvoivat vuonna 2025 lähes pelkästään työttömyyden aiheuttamien lisäkulujen vuoksi. Muissa tehtävissä, kuten esimerkiksi opetuksessa sekä yhdyskunta- ja ympäristöpalveluissa, kulutaso pysyi ennallaan. Kuntien ja kuntayhtymien toimintakate heikkeni 7,8 % eli noin miljardi euroa vuonna 2025.

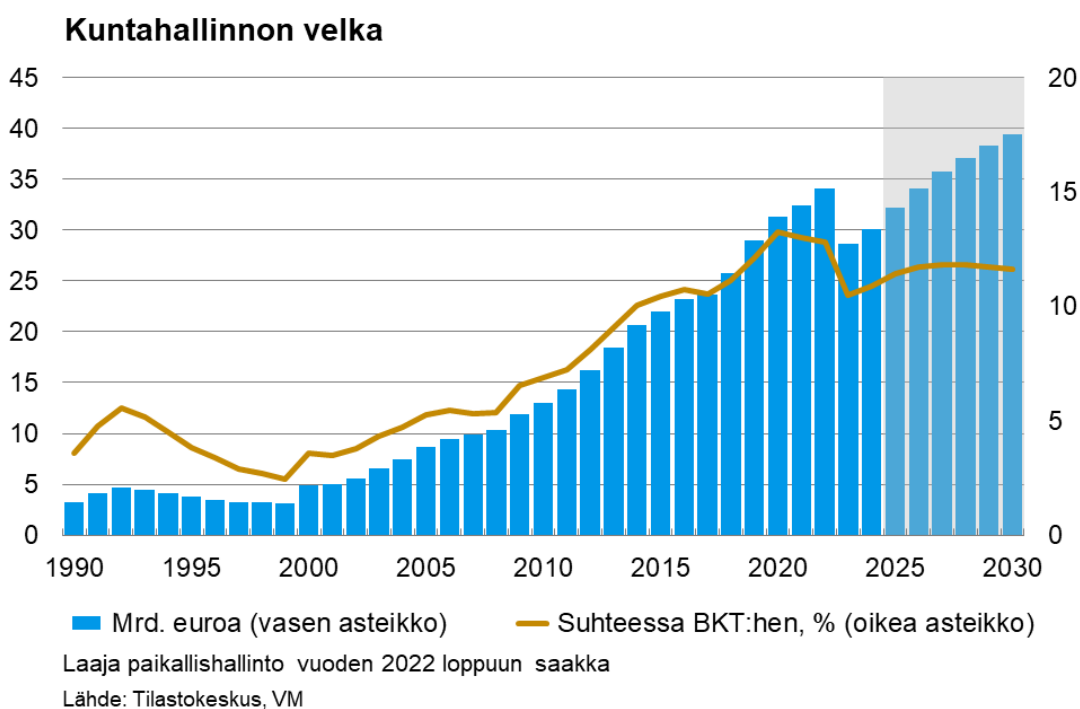
Kuntien yhteenlaskettu tulos oli 740 miljoonaa euroa vuonna 2025. Vuonna 2025 reilut kolmasosa Manner-Suomen kunnista oli alijäämäisiä tilikauden tuloksella mitattuna. Tulokseltaan alijäämäisissä kunnissa asui noin 44 prosenttia Manner-Suomen väestöstä.

Vuosikatteella mitattuna kuntien väliset erot tasoittuivat edelleen vuonna 2025. Suurimpien kaupunkien talous heikkeni eniten, ja niiden vuosikatteet olivat enää vain lievästi muita vahvemmat.

Verorahoitus ei riittänyt kattamaan kaikkia investointeja, sillä kunnat pitivät investointitasonsa korkealla tasolla myös vuonna 2025. Osa investoinneista jouduttiin

kattamaan siis lainalla. Investoinnit keskittyvät suuriin kaupunkiin, minkä seurauksena toiminnan ja investointien rahavirta syveni niissä reippaalle miinukselle.

Kunnat ja kuntayhtymät ottivat lisää velkaa ja niiden yhteenlaskettu lainakanta kasvoi noin 21 miljardiin euroon. Kuntien tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien lainakanta kasvoi 3,7 prosenttia vuonna 2025, mutta suhteessa verotettaviin tuloihin velka ei kasvanut. Matalasuhdanteen pitkittyminen ja veropohjan heikkous on syytä noteerata myös investointeja tekevissä kunnissa ja kaupungeissa.

Suhdannekehityksen heikkous on monella tapaa suuri pettymys. Suomen kansantaloutta heiluttelee kansanvälisen talouden iso kuva, mutta kuluttajiin ja investoijiin ei ole pystytty luomaan luottamusta ja tulevaisuudenuskkoa Ukrainan sodan talousvaikutusten jälkeen. Kehitys luo epävarmuutta myös kuntien tulevien vuosien veroennusteisiin. Koko julkinen talous pysyy ahdingossa.

Tietoja ja arvioita kunnallistalouden kannalta keskeisten kokonais-taloudellisten muuttujien kehityksestä (lähde: Tilastokeskus, VM Taloudellinen katsaus talvi 2025)

	2024	2025*	2026*	2027*	2028*
Suhteessa BKT:hen, %					
Julkisyhteisöjen menot	57,8	57,5	57,9	56,7	56,1
Veroaste	42,2	42,4	42,5	42,0	41,9
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto	-4,4	-3,9	-4,5	-4,0	-3,9
Valtionhallinnon nettoluotonanto	-3,7	-4,0	-4,9	-4,3	-4,4
Julkisyhteisöjen velka	82,4	89,1	91,6	92,4	93,8
Valtionvelka	61,4	66,7	69,0	70,3	71,8

	2024	2025*	2026*	2027*	2028*
Bruttokansantuote, arvo, mrd. euroa	276	281	290	302	314
Bruttokansantuotteen hinta, muutos, %	0,7	1,7	2,1	2,3	2,3
Palvelut, volyymien muutos, %	0,0	0,0	1,2	1,3	1,5
Koko teollisuus, volyymien muutos, %	4,0	1,1	1,5	1,9	1,5
Työn tuottavuus, muutos, %	1,3	1,0	0,9	0,9	0,8
Työlliset, muutos, %	-1,0	-0,3	0,2	0,9	0,9
Työllisyysaste (20–64-vuotiaat), %	76,7	76,2	76,1	76,6	77,1
Työttömyysaste, %	8,4	9,6	9,5	9,1	8,5
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	1,6	0,4	1,2	1,8	1,9
Ansiotasoindeksi, muutos, %	3,1	2,9	3,6	3,2	3,2
Vaihtotase, mrd. euroa	-1,9	0,8	-1,1	-1,1	-1,4
Vaihtotase, suhteessa BKT:hen, %	-0,7	0,3	-0,4	-0,4	-0,4
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	3,6	2,2	2,0	2,0	2,0

1.1.2.3. OMAN TALOUSALUEEN KEHITYS

Väestö

Seuraavassa on kuvattu kehitys Sisä-Savon kuntien asukasmääristä ja ikärakenteesta sekä Suonenjoen väestömuutoksen rakenteesta ja alueen kuntien työttömyysasteista:

Asukasluku 31.12.	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Muutos 2024- 2025
Suonenjoki	6 938	6 891	6 765	6 710	6 633	6 543	-90
Rautalampi	3 053	3 035	2 964	2 932	2 938	2 927	-11
Tervo	1 503	1 478	1 441	1 410	1 390	1 388	-2
Vesanto	1 972	1 941	1 894	1 893	1 852	1 788	-64
Yhteensä	13 466	13 345	13 064	12 945	12 813	12 646	-167
Muutos ed. vuoteen		-121	-281	-119	-132	-167	

Suonenjoki	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Elävänä syntyneet	38	47	31	37	30	32
Kuolleet	118	112	125	123	116	125
Syntyneiden enemmitys	-80	-65	-94	-86	-86	-93
Maassamuutto						
- tulo	274	300	261	258	270	266
- lähtö	326	285	297	314	293	269
- netto	-52	15	-36	-56	-23	-3
Nettomaahanmuutto	3	9	1	88	34	7
Väestön muutos yhteensä	-132	-47	-126	-55	-77	-90
Korjaukset						
Väkiluku 31.12.	6 938	6 891	6 765	6 710	6 633	6 543
Muutos ed. vuoteen		-47	-126	-55	-77	-90

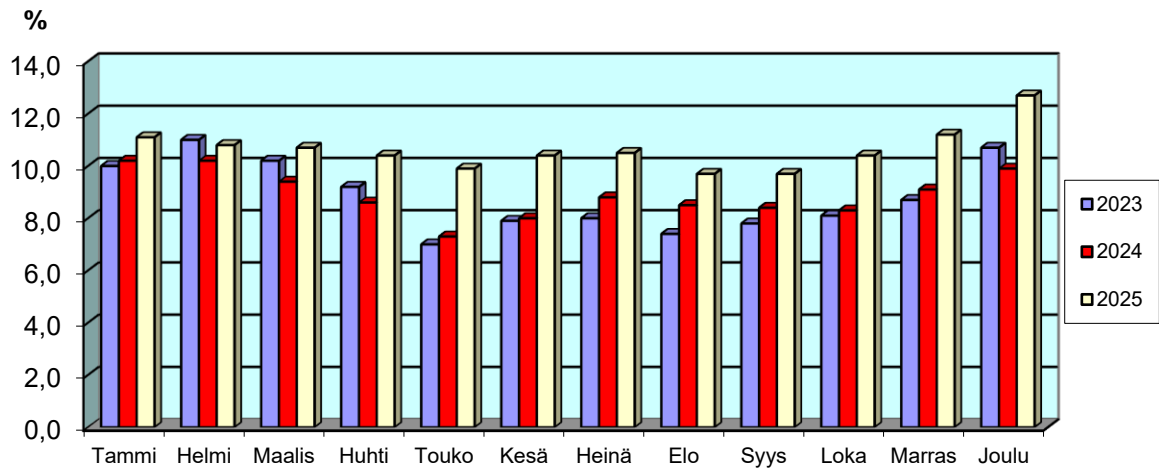
Sisä-Savon osalta asukasluku väheni 167 henkilöllä, kun se vuonna 2024 väheni 132 henkilöllä. Suonenjoen kaupungin asukasluku väheni 90 henkilöä vuonna 2025 kun se vuonna 2024 väheni 77 henkilöä. Suonenjoen asukasluku 31.12.2025 oli 6543 henkilöä. Kuntien välinen tulomuutto oli negatiivinen ollen -3 asukasta vuonna 2025 (v. 2024 -23 asukasta).

Työttömyysaste

Vuoden 2025 keskimääräinen työttömyysaste Suonenjoella oli 10,6 %. Alhaisimmillaan työttömyysaste oli elokuussa ollen 9,7 %. Pohjois-Savon keskimääräinen työttömyysaste oli 12,2 %, kun se vuonna 2024 oli 11,0 %.

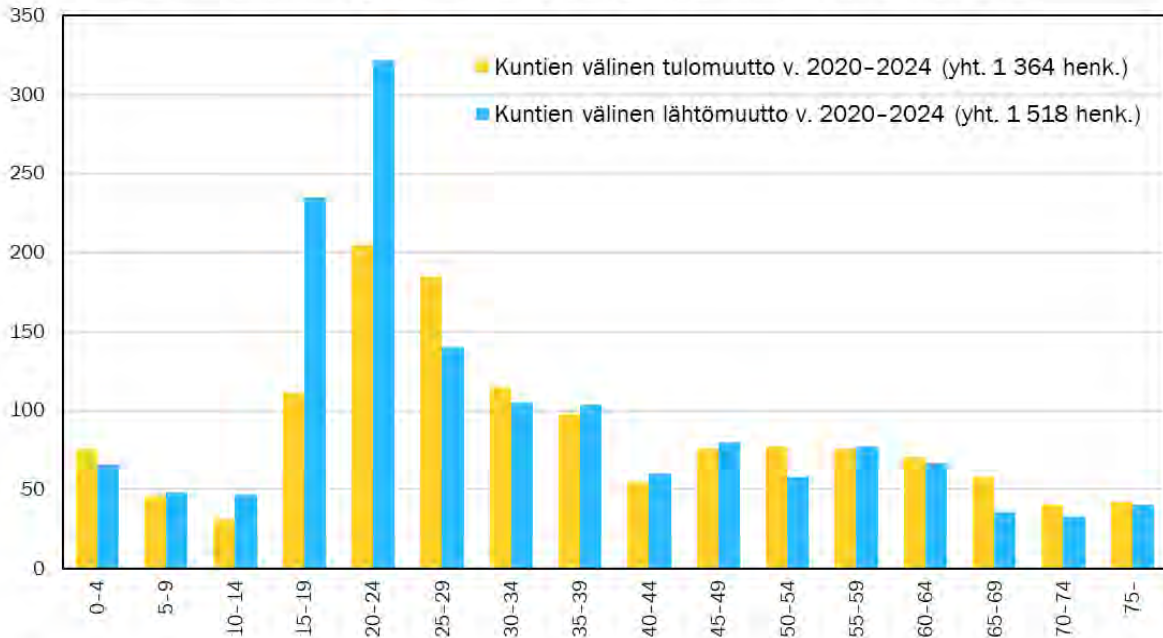
Työttömyysaste 31.12.	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Suonenjoki	11,5 %	8,0 %	9,4 %	10,7 %	9,9 %	12,7 %
Rautalampi	11,6 %	9,9 %	11,5 %	12,3 %	10,8 %	12,5 %
Tervo	12,1 %	10,9 %	11,3 %	12,1 %	11,8 %	13,0 %
Vesanto	11,6 %	10,2 %	10,7 %	10,9 %	13,8 %	16,4 %
Pohjois-Savo yhteensä	13,7 %	10,6 %	10,4 %	11,9 %	12,5 %	13,8 %

Työttömyystilanne 2023- 2025

Kuntien välinen muutto

Kuntien välinen tulo- ja lähtömuutto Suonenjoella yhteensä vuosina 2020–2024

Lähde: Tilastokeskus

1.1.2.4. OLENNAISET MUUTOKSET KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Suonenjoen kaupungin talous kehittyi ennakoitua paremmin vuonna 2025. Suonenjoen kaupungin vuoden 2025 tilinpäätös on ylijäämäinen noin 0,6 milj. euroa. Alkuperäinen talousarvio vuodelle 2025 oli tehty noin 0,1 milj. euroa ylijäämäiseksi. Tilikauden ylijäämä esitetään kirjattavaksi kunnan taseeseen yli/alijäämätilille, jonka jälkeä taseessa on ylijäämää vuoden 2025 lopussa noin 11,7 milj. euroa.

Hyvää tilikauden tulosta selittää käyttötalouden toimintakatteen selkeästi myönteisempi kehitys. Niin käyttötalouden tulot ylittivät talousarvion kuin myös käyttötalouden kulut alittivat talousarvion. Toimintakate alitti määrärahamuutetun talousarvion yli 1,2 milj. eurolla ja alkuperäinen talousarvio alittui yli 1,1 milj. eurolla. Myös menotalouden hillintää pystyttiin toteuttamaan määrätietoisella talouden tasapainottamistoimilla. Erityisesti henkilöstön määrän kehitys taittui laskusuuntaan kouluverkko päätösten myötä.

Ulkoiset toimintakulut olivat 24,9 milj. euroa, kun ne edellisenä vuonna olivat 24,7 milj. euroa. Toimintatuottojen (ulkoiset) toteutuma oli 6,2 milj. euroa, mikä oli vastaava kuin vuonna 2024 (6,2 milj. euroa). Merkittävin muutos on tukiin ja avustuksiin kirjattavat valtion myöntämät kotouttamiskorvaukset, mitkä jatkuivat vielä vuodelle 2025. Myös Pohjois-Savon hyvinvointialueen sote-kiinteistöjen vuokratukset jatkuivat hyvällä tasolla vielä vuoden 2025. Ulkoiset vuokratuotot olivat noin 3,3 milj. euroa ollen vastaavat kuin vuonna 2024.

Verotulojen toteutuma on 15,3 milj. euroa, mikä oli yli 1,1 milj. euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna (-7,0 %). Verotulot alittivat 1,0 milj. eurolla alkuperäiseen talousarvioon nähden. Verotulojen alenemasta 1,0 milj. euroa selittyy yhteisöverotuoton merkittäväällä romahduksella. Valtionosuuksia kirjautui vuonna 2025 yhteensä 5,6 miljoonaa euroa eli muutos edelliseen vuoteen -0,5 milj. euroa (-7,8 %). Valtionosuudet ylittivät talousarvion +0,1 milj. eurolla (toteutuma 102,4 %).

Kaupunginvaltuuston päätti, että tuloverolain 22 §:ssä tarkoitettujen yleishyödyllisten yhteisöjen omistaman rakennuksen ja sen maapohjan kiinteistöveroprosentiksi 0,0 ja muuten säilyttänyt kiinteistöveroprosentit ennallaan.

Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti vuoden 2025 veroprosentit olivat seuraavat:

- tuloveroprosentti on 9,11 %,
- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,05 %,
- vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 0,70 %,
- muiden asuinrakennusten veroprosentti 1,25 %,
- yleishyödyllisten yhteisöjen osalta 0,00 % ja
- voimalaitosten veroprosentti 3,00 %.

Vuoden 2025 verotulot olivat yhteensä 15,3 milj. euroa. Verotulot alittivat määrärahamuutetun talousarvion noin -0,1 milj. eurolla.

Seuraavassa on tarkasteltu verokertymän jakaantumista tilinpäätöksittäin vuosilta 2020-2025 (milj. euroa):

Verotulot	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Kunnallisvero	20,71	21,51	22,05	11,26	11,26	11,08
Yhteisövero	1,94	2,82	2,74	2,60	3,11	2,12
Kiinteistövero	1,66	1,85	1,91	2,01	2,08	2,10
Yhteensä	24,31	26,18	26,70	15,87	16,44	15,30

Vuoden 2025 valtionosuudet olivat yhteensä 5,5 milj. euroa. Valtionosuudet ylittivät määrärahamuutetun talousarvion noin +0,1 milj. eurolla.

Vuosien 2021-2025 valtionosuudet jakaantuivat seuraavasti (milj. euroa):

Valtionosuuksien erittely

	2021	2022	2023	2024	2025
Peruspalvelujen valtionosuus	20,45	21,98	0,55	1,07	2,07
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	5,74	5,62	3,04	3,23	2,35
Järjestelmämuutoksen tasaus			1,37	1,36	0,85
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	0,05	-0,15	0,22	0,34	0,25
Valtionosuudet yhteensä	26,24	27,45	5,18	5,99	5,53

Yhteenlaskettu kaupungin veroperusteinen rahoitus (verotulot ja valtionosuudet) laski edellisvuodesta 1,6 milj. euroa ollen yhteensä 20,8 milj. euroa.

Rahoitustuloja kertyi noin 1,2 milj. euroa ja -kuluja 0,3 milj. euroa. Rahoitustulot laskivat noin 0,2 milj. eurolla vuodesta 2024. Myös rahoituskulut alenivat 0,3 milj. euroa vuodesta 2024.

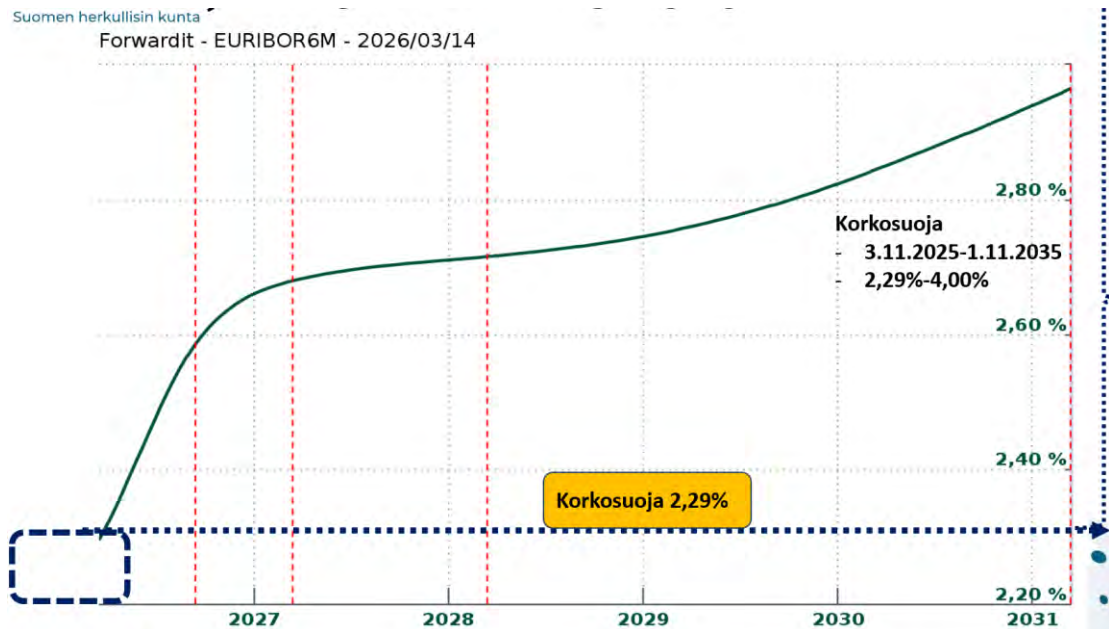
Rahoitusmenoissa korkokulut olivat 346.700 euroa (v. 2024: 609.600 euroa). Ukrainan sodan ja inflaation kasvun myötä korkotaso on noussut merkittävästi vuoden 2026 alusta lukien. Tulevien vuosien korkokulujen maltillisempaan kehittymisen pyritään vaikuttamaan myös aktiivisella lyhyen lainan käytöllä. Korkotason ennakoidaan nousevan vuoden 2026 aikana.

Salkkusi (EUR) 14.03.2026				
31 114,28k	-	2,38%	2,57%	2,78%
Avoinna oleva saldo	Avoinna oleva johdannaisten	Keskikorko (vuoden alusta tähän)	Keskikorko (viimeiset 12 kk)	Keskikorko (seuraavat 12kk)

Sopimuksen viite	Pääoman määrä	Aloituspäivä	Eräpäivä	Marginaali tai kiinteäkorko	Viitekorko	Jäljellä oleva pääoma
1192/08	1 594 045,75	1.6.2008	1.6.2037	0,0400%	EURIBOR6M	1 147 712,15
15189/11	4 000 000,00	9.5.2011	11.5.2026	0,6500%	KRVK5Y	133 343,00
15513/11	1 000 000,00	14.12.2011	21.9.2026	0,7500%	KRVK6M	66 676,00
Danske_4M	4 000 000,00	1.4.2019	1.4.2044	0,2300%	EURIBOR1Y	2 960 000,00
S100835/24	4 000 000,00	9.9.2024	9.9.2044	0,2900%	EURIBOR6M	3 700 000,00
S101570/25	4 000 000,00	25.9.2025	25.9.2045	0,3700%	EURIBOR6M	4 000 000,00
Suonenjoki Monitoimihal	17 175 127,69	1.5.2021	1.5.2041	0,4400%	EURIBOR6M	15 106 551,62
Kuntatodistus	2 000 000,00	22.5.2025	22.4.2026	2,0000%	Todellinen/360	2 000 000,00
Kuntatodistus	2 000 000,00	14.1.2026	14.8.2026	2,1300%	Todellinen/360	2 000 000,00
	39 769 173,44					31 114 282,77

Investointien suuruus vuonna 2025 oli 4,9 miljoonaa euroa.

Suonenjoen kaupungin lainamäärä on vuoden 2025 lopussa 2 193 €/asukas ja se kasvoi edellisestä vuodesta noin 160 €/asukas. Omavaraisuusaste heikkeni ollen 65,4 %:a (66,8 %). Suhteellinen velkaantuneisuus myös heikkeni ollen 69,0 %:a (59,0 %). Kaupungin kokonaisvelat ja korolliset vastuut olivat yhteensä 27,1 milj. euroa (4.150 €/asukas).

Tulokseen vaikuttava tekijä oli myös Savon Energia Holdingin osinkotuotto, joka oli suuruudeltaan noin 910.000 euroa. Summa on vastaava kuin vuonna 2024. Osinkotuoton merkitys kaupungin tulopohjassa korostuu entisestään. Se on kokoluokaltaan noin yksi kunnallisveroprosentti Suonenjoen kaupungin tulopohjassa.

Vuosikatetta muodostui noin 3,1 milj. euroa. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 2,5 milj. euroa. Poistojen arvioidaan pysyvän vuonna 2026 noin 2,4-2,5 milj. euron tasolla.

Uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin vuoden 2025 aikana yhteensä 4,0 milj. euroa. Vuoden vaihteessa oli nostettuna lyhytaikainen keväällä 2026 erääntyvä lainaa yhteensä 2,0 milj. euroa. Lainoja maksettiin takaisin 3,3 milj. euroa. Kaupungin lainakanta oli vuoden 2025 lopussa 14,3 milj. euroa, mikä on noin 2.200 euroa / asukas.

Vuoden 2025 brutto investointimenot olivat 4,9 milj. euroa.

Euromääräisesti suurimmat investoinnit (netto) vuonna 2025 olivat Karhukiven teollisuusalueen biotermiinalihanke. Katujen kunnostamiseen ja rakentamiseen panostettiin yhteensä noin 1,3 milj. euroa.

Suonenjoen kaupunginvaltuusto myönsi vuoden 2025 aikana seuraavat määrämuutokset talousarvioon.

- Työllisyysasioiden hoidon lisämääräraha, aiheuttamisperiaatteella kohdennettavat vuoden 2025 kustannukset, erityisesti aloittavien yritysten starttiraha ja suunnitellut kotouttamiskoulutukset +100.000 euroa (käyttötalous)
- Hiljaisten työtilojen hankinta +40.0000 euroa (investointi)
- Pitkäaikaisten lainojen lisäys +2.000.000 euroa (rahoitus)
- Lyhytaikaisten lainojen muutos lisätään +4.000.000 euroa (rahoitus)
- Teknisten palvelujen investointimenojen muutokset eri kustannuspaikkojen välillä (investoinnit).
- Osuus yhteisöveron tuotosta -0,9 milj. euroa ennakoitua heikommasta verotulojen kehityksestä johtuen (verotulot)

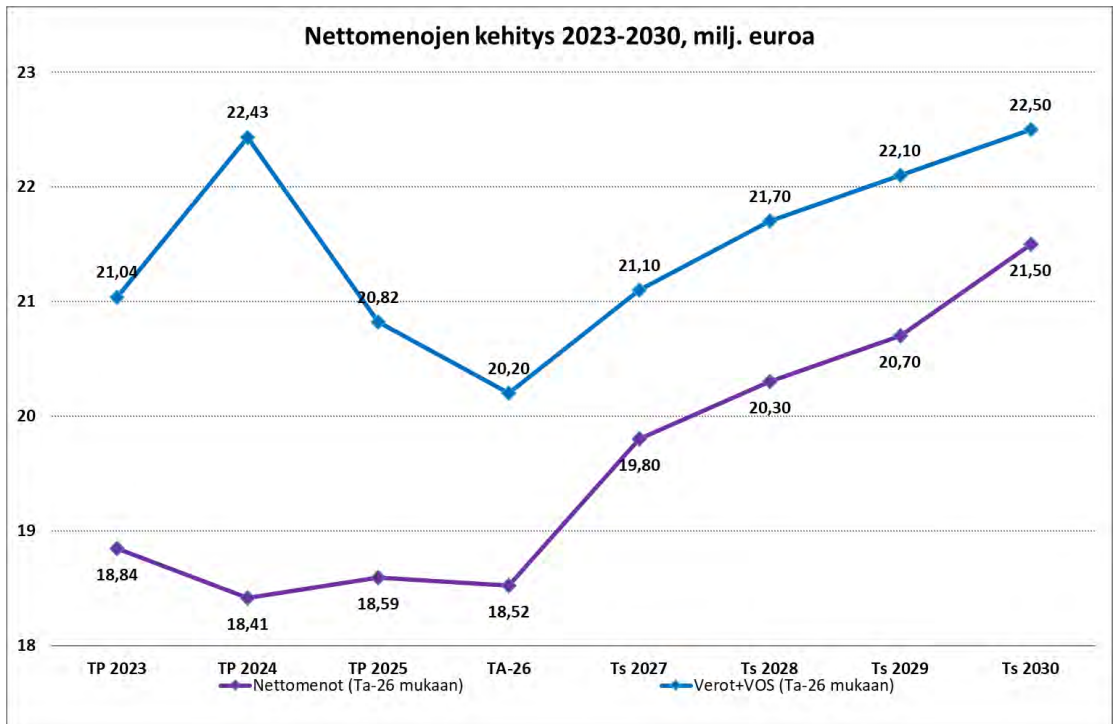
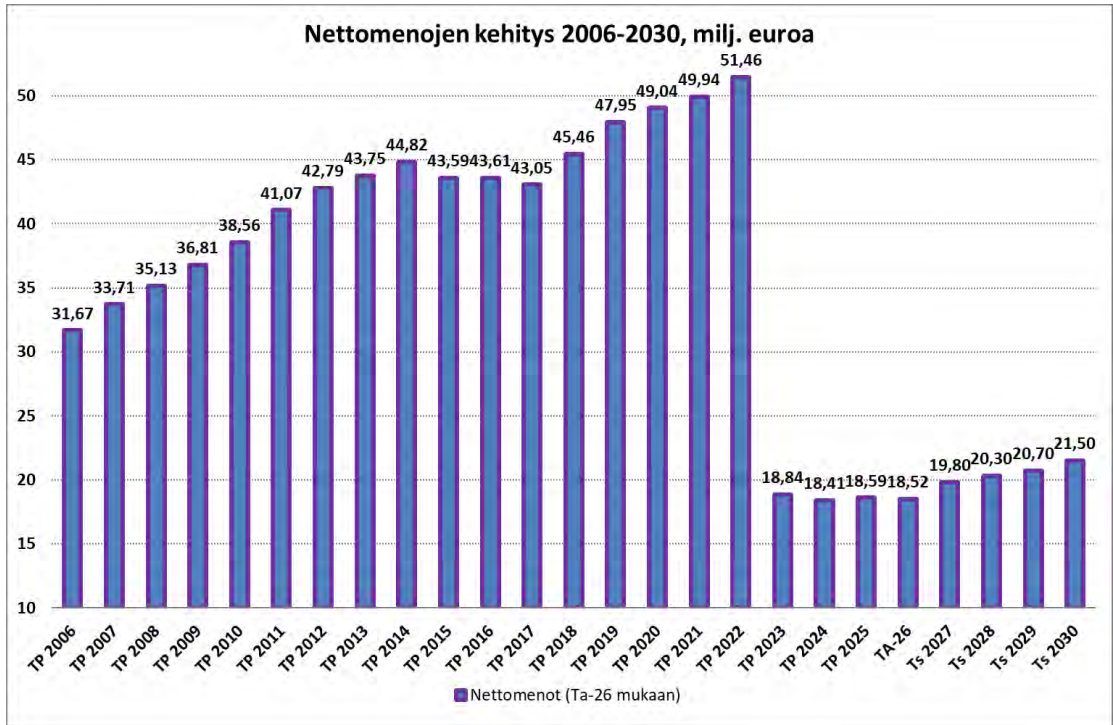
Kaupunkitasoisesti tuloarviota korjattiin yhteensä -0,9 milj. eurolla ja kuluarviota korjattiin määrärahamuutoksin yhteensä +0,1 milj. eurolla. Näin ollen tulokseen ja vuosikatteeseen vaikuttavat määrärahamuutokset olivat yhteensä 1,0 milj. euroa.

Vuosi 2025

Suonenjoen kaupungin vuoden 2025 tilinpäätös oli 0,6 milj. euroa ylijäämäinen. Ylijäämän kumulatiivinen yhteismäärä on noin 11,7 milj. euroon vuoden 2025 lopussa. Käyttötalouden maltillinen kehitys oli vuoden 2025 positiivisen tuloksen takana.

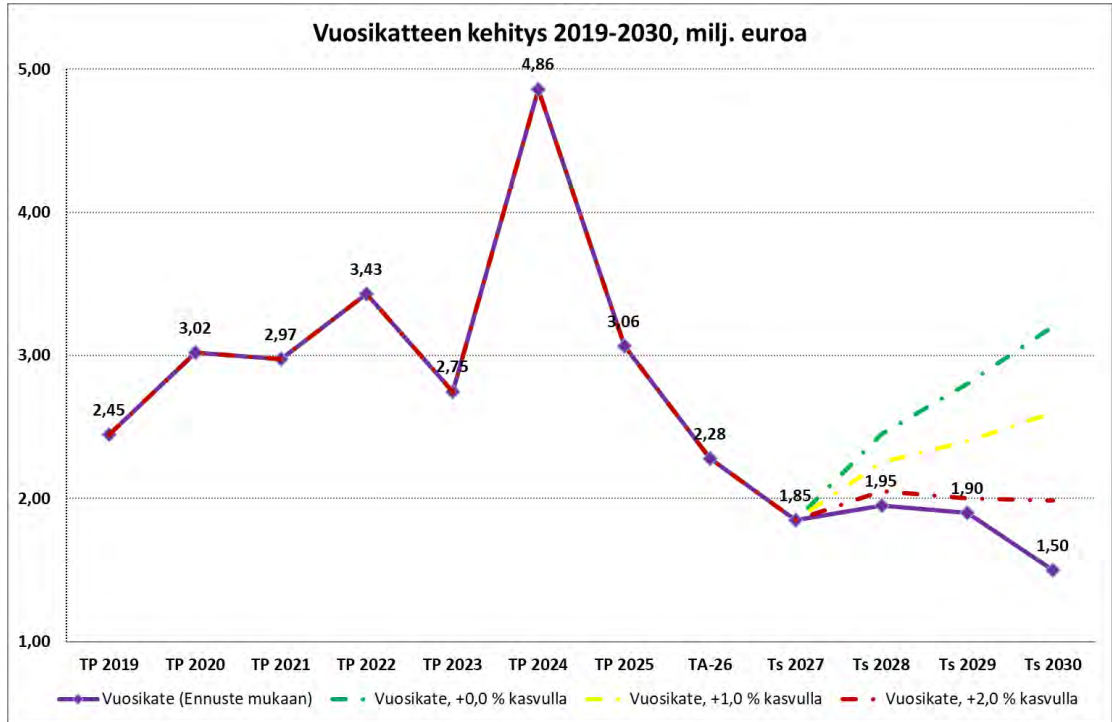
Arvio tulevasta kehityksestä

Suonenjoen kaupungin talous on alijäämien kattamisen osalta tasapainossa. Menojen kasvun hillintää on onnistuttu toteuttamaan erityisesti vuosina 2015-2017 sekä vuosina 2024-2025.

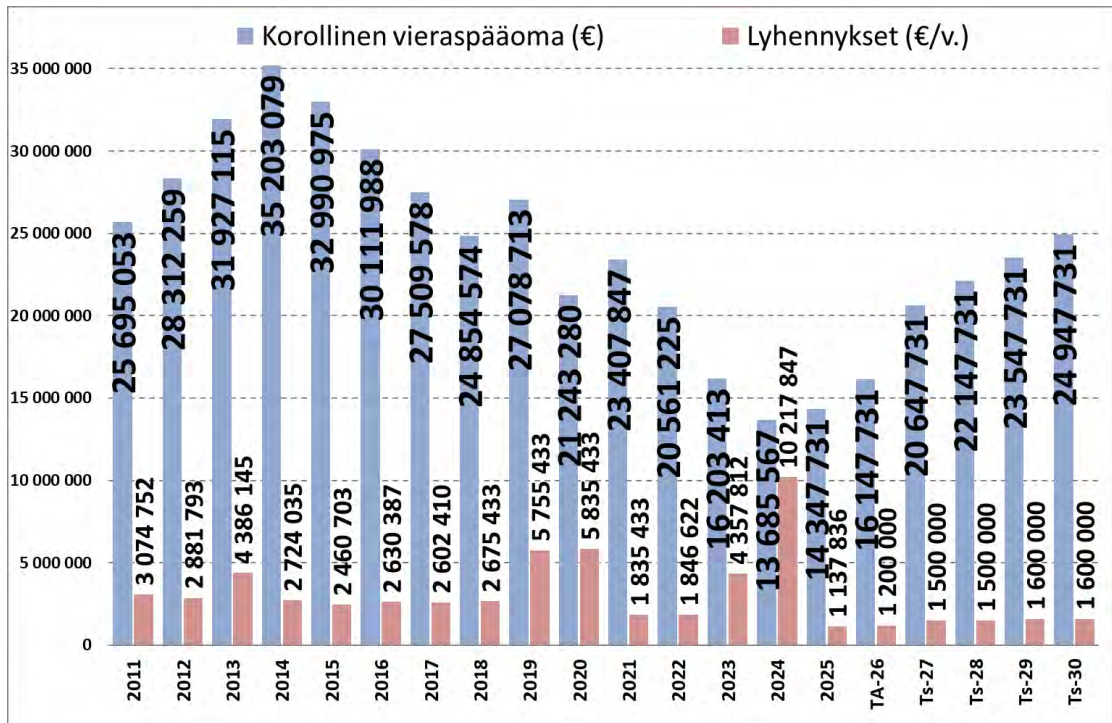

Tulevaisuuden haaste on yhteen sovittaa toisaalta kasvavaa ikääntyvän väestön palvelutarvetta ja samalla sopeuttaa palveluja vähenevään lasten ja nuorten määrään. Nyt jo kolmen ylijäämällisen valtuustokauden jälkeen kaupungin taloudessa on noin +11,7 milj. euron suuruinen ”ylijäämäpuskuri”. Päivitetyt taloussuunnitelman perusteella ylijäämät riittävät 2030-luvulle saakka.

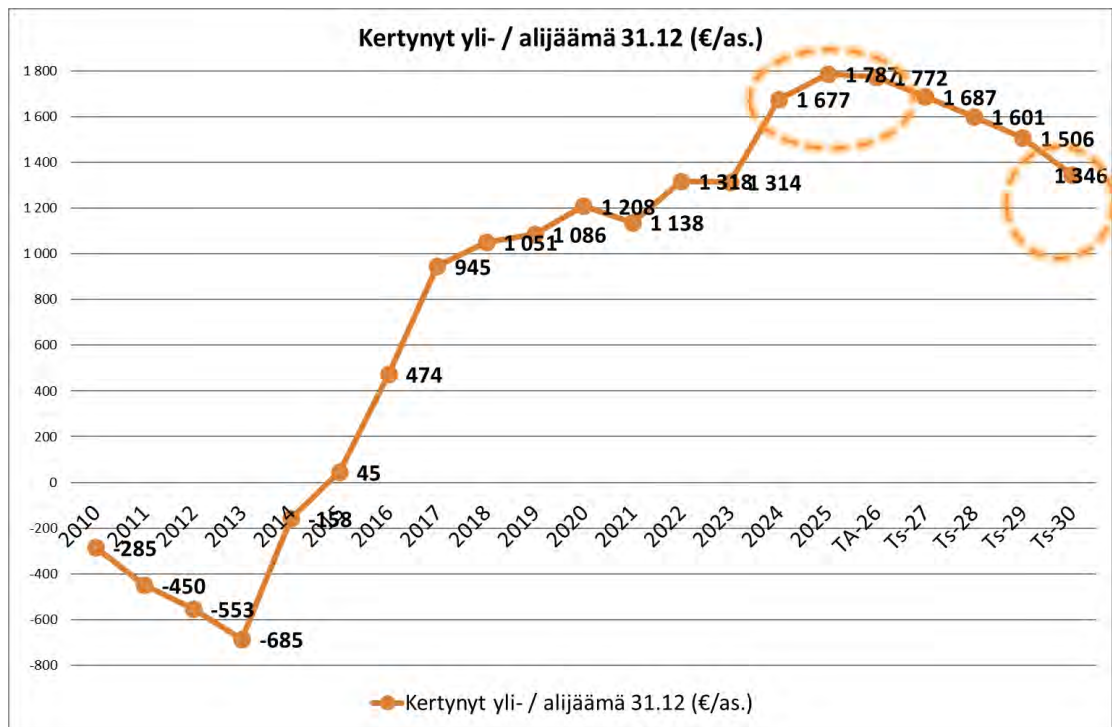
Kaupungin vuosikate on pysynyt vuosien 2014-2025 aikana keskimäärin yli 3,0 milj. euron tasossa tai sen yli. Tämä on mahdollistanut maltillisten investointien toteuttamisen tulo-rahoituksen turvin sekä ylijäämäpuskurin muodostumisen.

Kaupungin velkaantuminen taittui jo vuoden 2015 aikana ja maltillinen investointitaso ja kulutason hillintä taittoivat kaupungin velkaantumista entisestään. Vuosien 2015-2024 aikana ei nostettu nettomääräisesti juurikaan uutta pitkäaikaista lainaa. Velkoja on pystytty lyhentämään vuodesta 2014 yhteensä liki 21,0 milj. eurolla.

Taseessa oleva ylijäämä ja velkaantumisen taittuminen antavat mahdollisuudet kaupungin investointien tarkoituksenmukaiseen toteuttamiseen ja mahdollisuuteen ottaa vastaan myös taloudeltaan heikompia vuosia. Kulurakenteen kehitys on keskeisessä roolissa kaupungin talouden pysymisessä kestävällä pohjalla.

Kuntatalous on suurten muutosten edessä lähivuosina. Väestö ikääntyy läpi Suomen ja vähenee erityisesti kasvukeskusten ulkopuolella. Toisaalta monipaikkaisuus, etätö ja kulutustottumusten muutokset antavat mahdollisuuksia kilvoitella väestön sijoittumisesta myös vetovoimaisille paikkakunnille.

Työvoimapaalveluiden järjestämisvastuu siirtyi kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille 1.1.2025 alkaen. Samassa yhteydessä kuntien vastuu työttömyysetuuksien rahoituksesta laajenee. Uusiin ja laajeneviin tehtäviin myönnetään täysimääräinen valtionosuusrahoitus. Työllisyysalueita on yhteensä 45, joista 39 järjestää työvoimapaalvelut vastuukuntamallilla ja kaksi kuntayhtymämallilla. Uudistuksen yhteydessä kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuksista laajennetaan koskemaan työmarkkinatuen lisäksi myös perus- ja ansiopäivärahaa. Työttömän osallistuminen työllistymistä edistävään palveluun ei jatkossa enää katkaise kunnan vastuuta työttömyysetuuden rahoituksesta.

Kuntien roolia kotoutumisen edistämisestä vahvistettiin 1.1.2025 voimaan tulevan kotoutuslain mukaisesti. Kunnille myönnetään rahoitusta muun muassa matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalveluihin, monialaiseen osaamiskeskustyyppiseen toimintaan, monikielisen yhteiskuntaorientaation järjestämiseen sekä työvoiman ulkopuolella olevien maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseen.

Muutokset ovat kuntakentän kannalta historiallisen suuria, ja niiden vaikutukset kuntiin ja kuntatalouteen alkavat näkyä nyt noin vuoden viiveellä.

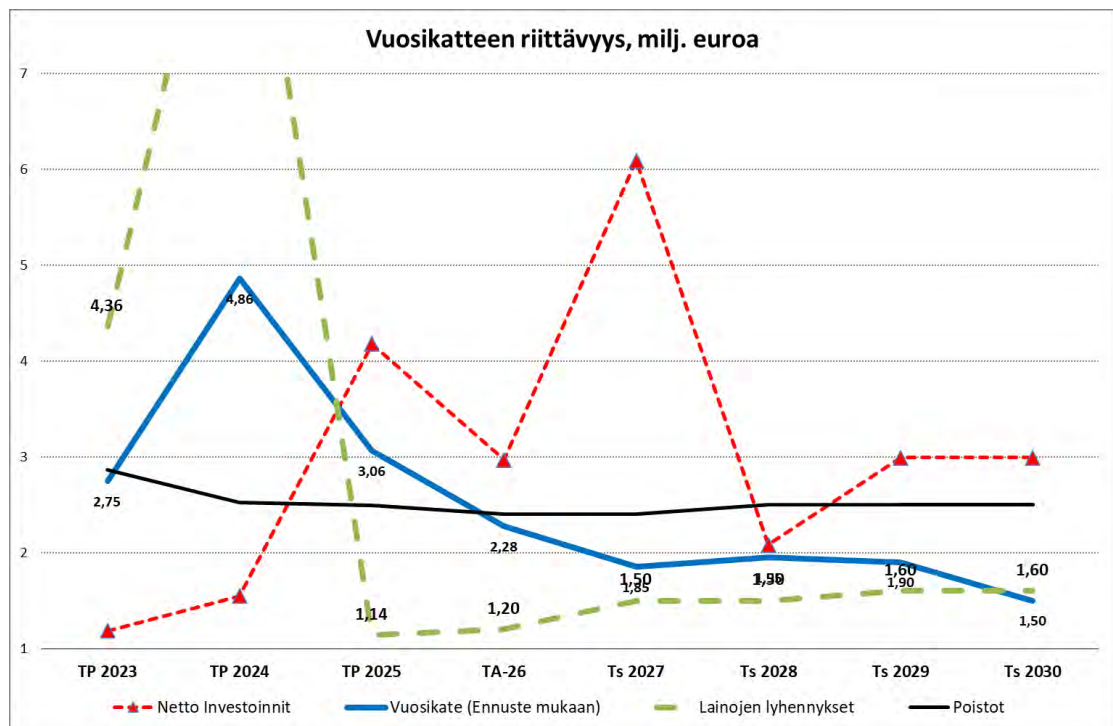
Suonenjoen kaupungin osalta valtionosuudet ovat merkittävästi pienemmät vuodesta 2025 lukien. Muutos johtuu muun muassa hyvinvointialueiden sekä kuntien keskinäiseen rahoitukseen sovitusta vuoden 2022 verotuksen vaikutuksesta, missä kuntien valtionosuuksia sopeutetaan valtion suuntaan. Leikkaukset ovat kuntien osalta tasasuuruiset (euroa/asukas) ja jaksottuvat vuosille 2025-2027. Lisäksi kaupungin myönteisesti kehittynyt yhteisöveron jako-osuuden kasvu leikkaa

valtiosuuksien kautta kaupungille kohdennettavaa verotulojentausta. Vaikutus ajoittuu vuodesta 2025 eteenpäin.

On huomioitava, että vuoden 2025 osalta TE-palvelut siirtyvät kuntien vastuulle kustannuksineen ja niiden rahoittamiseen tuleva valtiosuus vahvistetaan ennen palvelujen tuottamisen aloittamista, millä tulisi kattaa syntyvät kustannukset. Vastaavien uudistusten osalta 100 prosenttien kustannusten kattaminen ei ole pääsääntöisesti toteutunut. Lisäksi tuleva palvelun tarve voi merkittävästi vaikuttaa syntyviin kustannuksiin. Suonenjoen kaupungin osalta TE-uudistuksen lakisääteisten palvelujen tuottamisen kustannukseksi on arvioitu 650.000 euroa ja työmarkkinatuen kustannusten osuudeksi 500.000 euroa.

Vuoden 2026 alusta kaupungin SoTe-kiinteistöjen vuokraus päättyy ja palvelujen tarvitsemat SoTe-kiinteistöt tullaan jatkossakin vuokraamaan kaupungin kautta. Kaupunki on päättänyt luopua kiinteistöjen yhtiöittämisestä ainakin tässä vaiheessa laaditun markkinaselvityksen mukaisesti. Valtuusto totesi, että kaupungin vuokraustoiminta sote- ja pelastustoimen kiinteistöjen osalta on kuntalain tarkoittamaa vähäistä toimintaa. Tässä tilanteessa kaupunki jättää sote- ja pelastustoimen kiinteistöt yhtiöittämättä markkinavaikutusten vähäisyyden vuoksi.

Talouden tasapainon saavuttaminen edellyttää menokehityksen kasvun hillintää kaikkien toimintojen osalta. Keskiössä ovat rakenteelliset uudistukset ja niihin liittyvät kiinteistöt. Keskeinen rooli on varhaiskasvatus ja kouluverkon toimintojen sopeuttamisella ja tehtyjen päätösten toimeenpanolla.

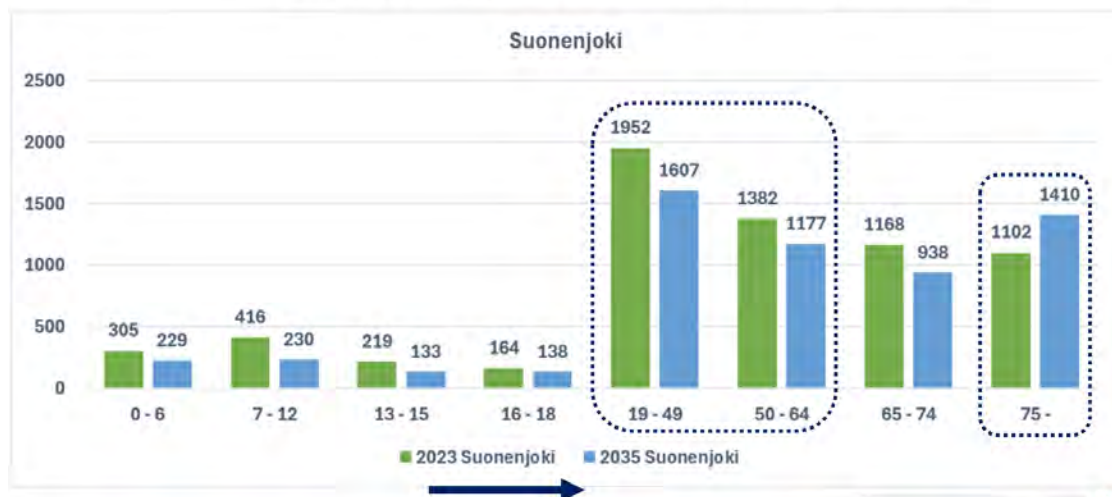
Väestöennusteen mukaisesti Suonenjoen kaupungin varhaiskasvatuksen palvelutarve vähenee vuoteen 2035 mennessä noin 62 lasta ja laskennallisella kolme ryhmää. Vuosiluokkien 1-6 palvelutarve vähenee noin 160 lasta ja laskennallisesti kahdeksan opetusryhmää. Luokanopettajajärjestelmässä tämä tarkoittaa lähes vastaavaa määrää opettajia. Vuosiluokilla 7-9 noin 86 oppilaan palvelutarpeen lasku

vastaa 4,3 laskennallisen opetusryhmän opettajatyömäärää. Lukioikäisten määrä supistuu vuoteen 2035 mennessä noin 46 nuorella.

Lapsimäärän väheneminen yli 160 lapsella tulee huomioida Suonenjoen kaupungin tulevien vuosien varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkon hallinnassa. Erityisesti oppilasmäärän ennustettu lasku on sen verran merkittävä, että Suonenjoen kaupungin on hyvä varautua perusopetuksen palveluverkon supistamiseen. Tulevan valtuustokauden toimenpiteisiin kohdistuu kaupungin palveluverkon sopeuttaminen vastaamaan peremmin sen hetken lapsi- ja oppilasmääriä. Tämä mahdollistaa resurssien tarkoituksenmukaisen kohdentamisen, sopeuttaa hallintoa ja ennalta ehkäisee painetta verojen korottamiseen.

Palvelutaso ja määrä on syytä arvioida myös laajemmin kaikkien kunnan tuottaminen palvelukokonaisuuksien osalta. Myös investointien tarkoituksenmukaisuus ja perusteltu kohdentaminen voi hillitä menotaloutta sekä velkaantumista. Lisäksi tarpeettomista kiinteistöistä luopuminen mahdollistaa talouden sopeutumista. Toimenpiteiden edistämistä tulee vauhdittaa ja konkretisoida. Toimielinten on syytä varautua toimenpiteiden tarkentamiseen ja toimenpanon nopeuttamiseen tulevan syksyn aikana ja arvioimaan tilanne vuoden 2026 talousarvion valmistelun yhteydessä.

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukainen väestökehitys vuodesta 2024 vuoteen 2035 (Tilastokeskus 2024)

Suonenjoen kaupungin talouden mallinnusta on aloitettu tekemään aina vuoteen 2034 saakka. Kuntien verotulopohja, valtionosuusjärjestelmä, rahoitusriskit sekä kokonaisuuden toimivuus ja hallinta tulevat olemaan lähitulevaisuudessa linjattavia kokonaisuuksia valtakunnan päätöksenteossa. Nykyinen taloussuunnitelma kauden esitys ei riitä pitämään kaupungin taloutta kestäväällä pohjalla. Erityisesti kiinteistöihin liittyvä investointipaine ja emo-kaupungin tulopohjan väheneminen haastavat kaupungin taloutta erityisesti vuodesta 2027 eteenpäin.

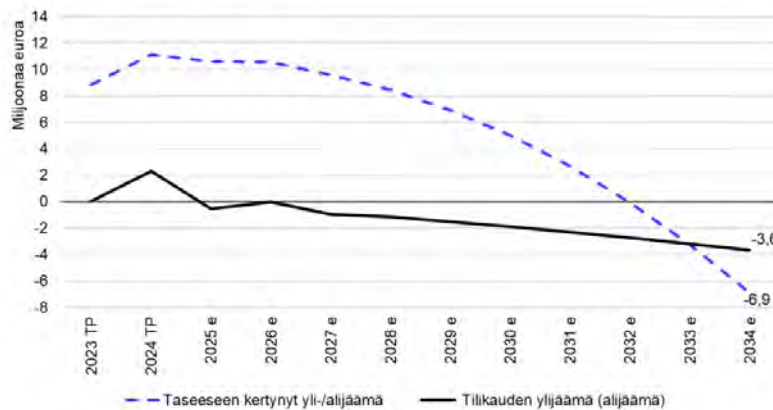
Suonenjoen kaupungin talouden kehityksestä on laadittu ulkopuolisen asiantuntijan (Finwise Advisors Oy) laatima talouden kehityskuva vuoden 2025 aikana. Selvityksen tavoitteena on päivittää tilannekuvaa ja keinoja talouden tasapainon ylläpidosta ja pitkän aikavälin kestävyuden varmistamisesta.

Laadin selvityksen perusskenaariossa, kaupungin talous on keskimäärin noin 2,2 miljoonaa euroa alijäämäinen vuosina 2027-2034. Kaupungin tulot kasvavat tarkastelujaksolla, mutta menot kasvavat niitä nopeammin. Nykyinen tulopohja ei riitä

ylläpitämään toimintaa ilman tehostamistoimia. Lainamäärä yli kaksinkertaistuu ennustejaksolla. Vuoden 2025 ennusteessa lainamäärä on noin 16 miljoonaa euroa ja vuonna 2034 noin 37 miljoonaa euroa. Selvityksen mukaan kaupungin tulee tehostaa toimintaansa 2026-2034 yhteensä noin 3,5 miljoonalla eurolla. Talouden tasapaino saavutetaan vain hillitsemällä kustannuskehitystä tai vahvistamalla tulorahoitusta.

Talous on alijäämäinen ennustekaudella

Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Vuonna 2023 kaupungin talous oli noin 25 tuhatta euroa ylijäämäinen, mutta talous kasvoi noin 2,3 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi vuonna 2024.

Perusskenaariossa kaupungin tilikaudet ovat alijäämäisiä koko ennustekauden. Vuosittainen alijäämä on noin 3,6-0,02 miljoonaa euroa vuodessa.

Kaupungilla oli taseessa kertynyttä edellisten kausien ylijäämää noin 11 miljoonaa euroa vuonna 2024. Vuoteen 2034 mennessä edellisten kausien kertymä laskee noin 6,9 miljoonaa euroa alijäämäiseksi.

Laaditun selvityksen suosituksia kaupungille ovat mm. seuraavat.

1. Talouden tasapainottaminen ja kulurakenteen tehostaminen

- Kaupungin taloutta tulee vahvistaa ennen kaikkea kulurakenteen kehitystä tehostamalla ja toimintamenojen kasvua hillitsemällä. Tämä tarkoittaa toiminnan tarkastelua kriittisesti ja resurssien suuntaamista vaikuttavimpiin palveluihin.

2. Investointien vaikuttavuus ja rajaus

- Investoinneilla on aito merkitys kaupungin pitkän aikavälin talouteen, sillä niiden vaikutukset näkyvät sekä tuloksessa että velkakehityksessä. Siksi investointiohjelmaa tulee toteuttaa vain siltä osin, kuin se tukee elinvoimaa ja taloudellista kestävyyttä.

3. Sopeuttaminen ja päätöksentekovalmius

- Jos talouden heikkeneminen jatkuu, kaupungin on oltava valmis sopeuttamistoimiin ajoissa. Tämä edellyttää vaihtoehtoisten säästö- ja tulo-ohjelmien valmiutta eri skenaarioissa.

4. Riskienhallinta ja talouden epävarmuudet

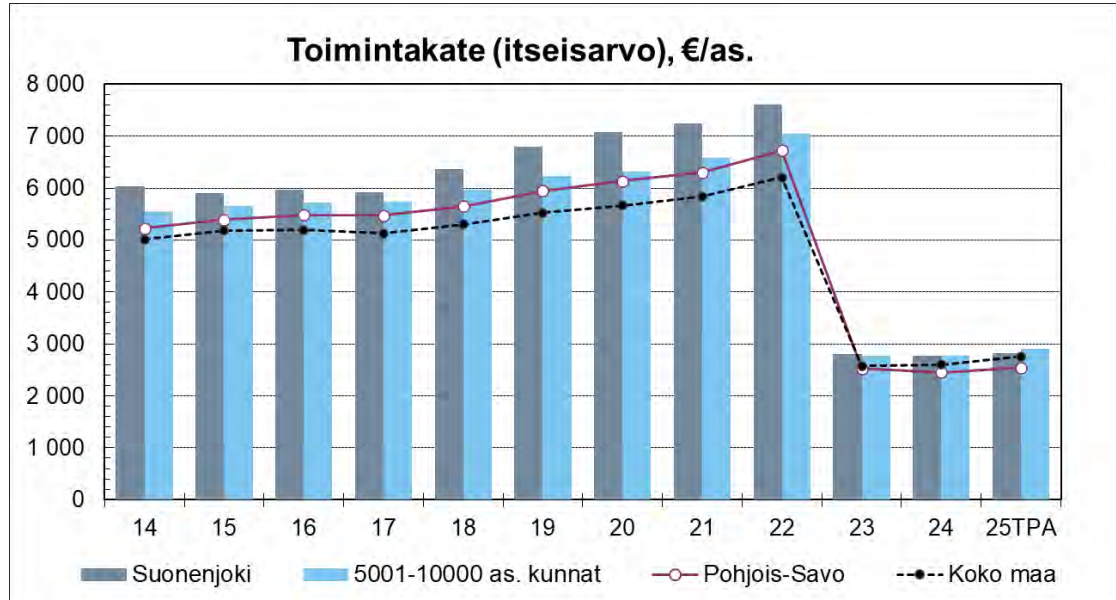
- Keskeisiä riskitekijöitä ovat valtionosuusuudistuksen ja TE-rahituksen vaikutukset, korkotason nousu ja sotekiinteistöjen mahdollinen vuokran aleneminen ja tyhjäksi jäävien kohteiden alaskirjaaminen. Näihin on varauduttava ennakoivalla talousohjauksella ja skenaariotyöllä.

5. Tulopohjan ja elinvoiman yhteys

- Veroprosentilla on suora yhteys asukkaiden ostovoimaan ja elinvoimakehitykseen, joten veroratkaisut tulee mitoittaa huolellisesti. Samalla on tärkeää vahvistaa kaupungin vetovoimaa ja yritystoiminnan kasvuedellytyksiä, jotta veropohja säilyy vahvana.

Selvityksen tuloksia hyödynnetään kaupungin omassa talouden mallinnuksessa, mikä ulottuu nykyisellään vuoteen 2030 saakka.

Suonenjoen kaupungin toimintakate on tilinpäätösten ennakkotiedon valossa vajaa +70 euroa / asukas korkeammalla tasolla kuin kunta-alan keskiarvo.

Toimintakate (itseisarvo)	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25TPA
Suonenjoki	6 041	5 899	5 964	5 925	6 363	6 788	7 076	7 248	7 609	2 809	2 776	2 820
5001-10000 as. kunnat	5 554	5 645	5 726	5 729	5 961	6 235	6 310	6 588	7 041	2 762	2 771	2 910
Pohjois-Savo	5 223	5 388	5 484	5 471	5 647	5 943	6 139	6 302	6 727	2 528	2 455	2 542
Koko maa	5 013	5 181	5 192	5 125	5 299	5 520	5 667	5 839	6 207	2 575	2 599	2 755

Kaupungin toimintoja tulee sopeuttaa tulopohjan kasvuun nähden. Talouden tasapainossa pitämistä tulee kaikkien toimialojen pitää huolta. Kaupungin omat investointitarpeet edellyttävät tulo-rahoituksen riittävyyttä ja varautumista tulopohjan merkittävään kaventumiseen. Talouden tasapainon saavuttaminen edellyttää menokehityksen hillintää kaikkien toimialojen osalta. Tasapainottamisen keskiössä ovat rakenteelliset uudistukset ja niihin liittyvät kiinteistöt. Toimenpiteiden kohdentuminen tulee näin ollen kohdentua rakenteiden ja toimintaprosessien uudistamiseen sekä ja palvelujen tason sopeutumiseen niin määrän kuin palvelujen laadun osalta.

Nykyinen taloussuunnitelma kauden esitys ei riitä pitämään kaupungin taloutta kestäväällä pohjalla. Erityisesti kiinteistöihin liittyvä investointipaine ja emo-kaupungin tulopohjan väheneminen haastavat kaupungin taloutta erityisesti vuodesta 2027 eteenpäin.

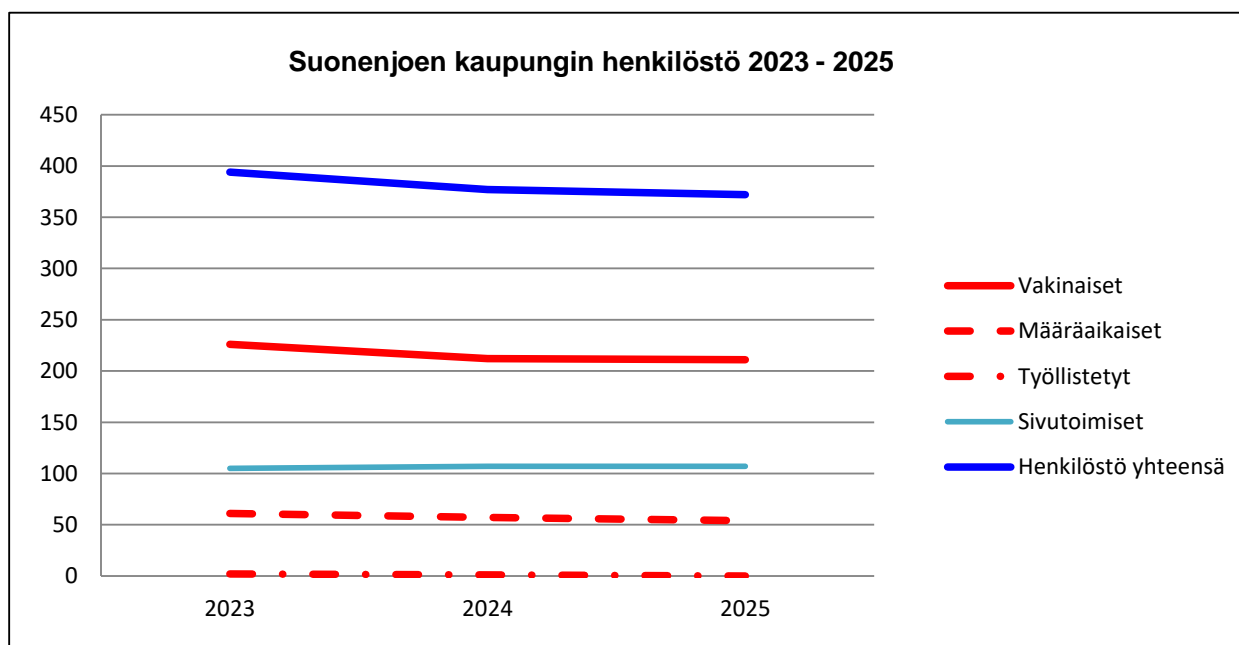
1.1.2.5 HENKILÖSTÖ

Kaupungin palkatun henkilöstön määrä vuoden lopussa toimialoittain 31.12.

	2023	2024	2025	Muutos
Elinvoima- ja hallintopalvelut	177	176	175	-1
Vakinaiset	60	61	61	0
Määräaikaiset	10	7	7	0
Työllistetyt	2	1	0	-1
Kansalaisopisto	105	107	107	0
Kasvun oppimisen palvelut	188	170	166	-4
Vakinaiset	137	122	121	-1
Määräaikaiset	51	48	45	-3
Tekniset palvelut	29	31	31	0
Vakinaiset	29	29	29	0
Määräaikaiset	0	2	2	0

Kaupungin palkatun henkilöstön määrä yhteensä 31.12.

Henkilöstö yhteensä	Palvelusuhteen luonne	2023	2024	2025	Muutos 2024 2025
	Vakinaiset	226	212	211	-1
	Määräaikaiset	61	57	54	-3
	Työllistetyt	2	1	0	-1
	Sivutoimiset	105	107	107	0
Yhteensä		394	377	372	-5

Suonenjoen kaupungissa laaditaan vuodelta 2025 erillinen henkilöstöraportti, missä kuvataan erilaisten tunnuslukujen avulla henkilöstövoimavarojen rakennetta ja muutoksia. Henkilöstöraportin avulla arvioidaan niin henkilöstötyölle asetettujen tavoitteiden kuin kunnan strategisten tavoitteiden toteutumista.

1.1.2.6. YMPÄRISTÖTEKIJÄT JA ILMASTOTYÖ

Ympäristömeno aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka korjata ympäristöhaittoja, parantaa tulevaa ympäristönsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä. Näitä menoja aiheutuu jätteen käsittelystä ja jätteen syntymisen ehkäisystä, maaperän, pinta- ja pohjavesien, ulkoilman ja ilmaston suojelusta, melun torjunnasta ja biologisen monimuotoisuuden ja maisemien suojelusta.

Kaupungin tehtävät ja tiedontarpeet ympäristöasioissa poikkeavat yrityksen tiedontarpeista. Joissakin tapauksissa kaupunki joutuu alueellaan huolehtimaan toisten toimijoiden ensisijaisella vastuulla olevista ja niiden laiminlyömistä ympäristösuojelutoimenpiteistä.

Ympäristön turvaamisesta aiheutuvia kustannuksia muodostuu jätevesien johtamisesta ja käsittelystä sekä viemärlaitoksen investoinneista, jätehuollosta, katujen ja yleisten alueiden puhtaanapidosta, ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä sekä tarkkailusta.

Suonenjoen ympäristönsuojelusta vastaa 1.1.2013 alkaen Kuopion ja Suonenjoen kaupunkien yhteistoimintasopimuksen perusteella Kuopion kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunta ja sen alaisena Kuopion kaupungin alueelliset ympäristönsuojelupalvelut. Vuonna 2020 päivitettiin kuntien välinen yhteistoimintasopimus muun muassa lupa-asioinnin siirtyessä yhä enemmän sähköiseksi sekä pitkäaikaisen ympäristötarkastajan siirtyessä eläkkeelle. Jatkossa kussakin asiakokonaisuudessa palvelee alan erityisosaaja. Muuttuva ympäristölainsäädäntö tuo jatkuvasti ympäristönsuojelutehtäviin vaativuus- ja osaamistarvetta; osana laajempaa organisaatiota vahvistetaan ympäristönsuojelun asiantuntemus ja palvelutaso.

Suonenjoen ympäristönsuojelumääräykset tarkistettiin vuoden 2023 aikana (Kaupunginvaltuusto 18.12.2023 § 70). Ympäristönsuojelumääräysten tavoitteena on Suonenjoen kaupungin paikalliset olosuhteet huomioon ottaen ehkäistä ympäristön pilaantumista sekä poistaa ja vähentää pilaantumisesta aiheutuvia haittoja siten kuin ympäristönsuojelulaissa (527/2014) on säädetty. Määräyksiä noudattamista valvoo ympäristönsuojelulain 22 §:n mukaisesti kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, jona Suonenjoen kaupungissa toimii yhteistyösopimuksen mukaisesti Kuopion ympäristö- ja rakennuslautakunta.

Vesihuoltotoiminta siirtyi 1.1.2014 alkaen Suonenjoen Vesi Oy:lle. Karsikonmäen uusi jätevedenpuhdistamo valmistui marraskuussa 2015 ja varsinainen käyttöönotto tapahtui 2016 keväällä. Jätevedenpuhdistamo omalta osaltaan varmistaa toimivan ja uudenaikaisen jätevesien käsittelyn Suonenjoen kaupungissa. Vesiyhtiön ympäristöinvestointeja ovat mm. jätevesiverkoston saneerausinvestoinnit, pumppaamojen korjaukset ja viemäriverkoston laajentaminen. Suonenjoen Veden toiminta-alue käsittää

vesijohdon, jätevesi- sekä hulevesiviemäreiden osalta asemakaava-alueen ja eräitä taajama-alueen välittömässä läheisyydessä olevia taajaan asuttuja alueita. Jätevedenpuhdistamon toiminta täytti kaikki ympäristöluvan mukaiset vaatimukset. Puhdistamon toiminta oli vakaana koko kertomusvuoden.

Suonenjoen Vesi Oy:n toimesta talousveden laatua tarkkaillaan säännöllisesti yhdessä ympäristöterveystarkastajien kanssa laaditun valvontatutkimusohjelman mukaisesti. Näytteitä otetaan eri verkostopisteistä sekä raakavesikaivoilta. Talousvesi täytti kaikki asetuksessa määritetyt talousveden laatuvaatimukset ja -suositukset.

Suonenjoella sijaitsevan Onkilammen ranta-alueen maaperä ja lammen sedimentti on pilaantunut metalleilla vuosina 1964-2008 alueella harjoitetun haulikkoampumatoiminnan seurauksena. Haulien esiintyminen ja sedimentin kohonneet metallipitoisuudet aiheuttavat riskiä alueen linnustolle. Alueella on havaittu joutsenkuolemia vuosien 2014–2020 aikana. Vuoden 2023 aikana Suonenjoen kaupunki teki Pirkanmaan ELY-keskukselle kannan muodostuksen, missä kaupunki esitti, että Onkilammen alueen maaperän puhdistamisesta aiheutuvien kustannusten korvaamista kokonaisuudessaan valtion varoin. Ko. alueen pilaantuneen maaperän tarvittavien puhdistustoimien tarkistettu kustannusarvio oli liki 990.000 euroa (0 % alv.).

Suonenjoen saama vastaus on saatu helmikuussa 2024, missä Pirkanmaan ELY-keskus on hylännyt kaupungin hakemuksen eikä järjestä pilaantuneen alueen puhdistamista. Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on helmikuussa 2025 kehottanut Suonenjoen kaupunkia ryhtymään riskienhallintatoimenpiteiden suunnittelemiseen Onkilammen haitta-ainepitoisen sedimentin aiheuttaman ympäristöhaitan vähentämiseksi.

Suonenjoen kaupunki oli mukana Savogrow:n kautta Pohjois-Savon ilmastotyön hankkeessa (*Suunnitelmallisen ilmastotyön juurruttaminen Pohjois-Savoon*, hankeaika 1.1.2023-31.12.2025). Hankkeen tavoitteena oli, että hankkeessa mukana olevissa kunnissa on kuntakohtainen ilmasto-ohjelma tai -suunnitelma, jossa on asetettu tavoitteet ja toimenpiteet ilmastomuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi ja varautumiseksi.

Lisäksi tavoitteena on kuntien yhteistyön lisääminen seuduittain sekä seutujen välillä ilmastotyössä. Maakunnallista ilmastotyötä ohjaa Pohjois-Savon ELY-keskus, jonka kanssa hanke tekee tiivistä yhteistyötä.

Suonenjoen kaupungin ilmastotyö perustuu keväällä 2025 (KV 28.04.2025 § 15) hyväksytyyn ilmastosuunnitelmaan, jonka tavoitteena on saavuttaa hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä.

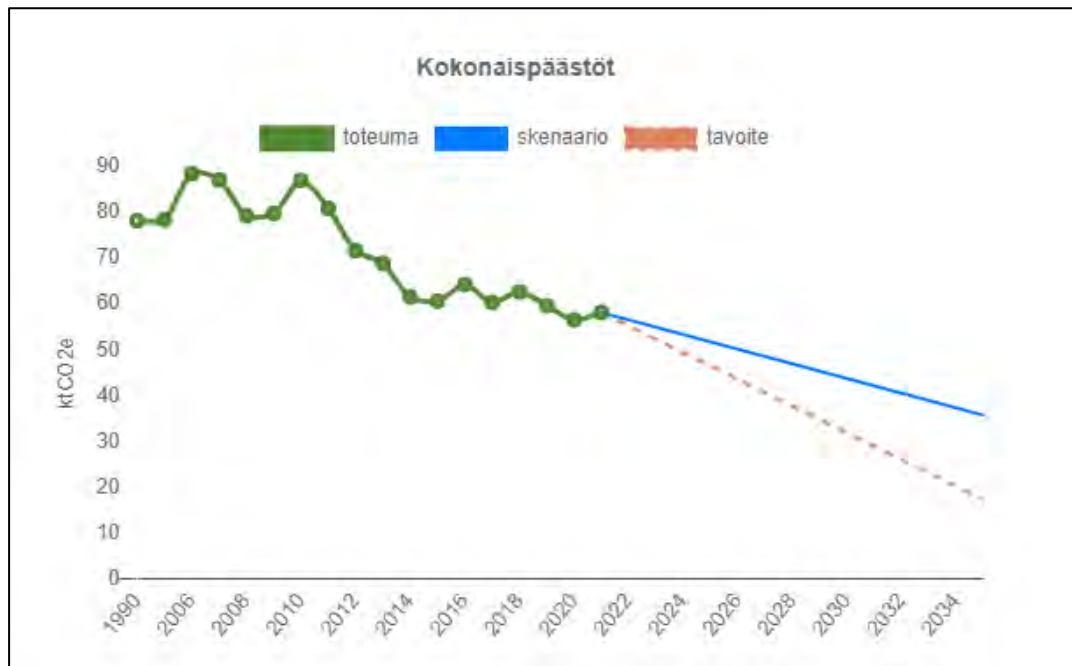
Ilmastotyö läpileikkaa kaupungin toimialat ja edellyttää sekä suoria päästövähennyksiä kaupungin omassa toiminnassa että epäsuoria toimia, joilla vahvistetaan asukkaiden ja yhteisöjen mahdollisuuksia tehdä ilmastoystävällisiä valintoja. Kaupunki toimii ilmastotoimijana, joka näyttää esimerkkiä ja mahdollistaa vaikuttavat ratkaisut.

Suonenjoella ilmastotyön painopisteet ovat:

Energiantuotanto ja -kulutus vähähiiliseemmäksi	<ul style="list-style-type: none"> •Parannetaan energiätehokkuutta, seurataan kulutusta ja lisätään tietoa energiankulutuksesta •Lisätään uusiutuvan energian käyttöä ja tuotantoa. Vähennetään ilmaan päätyviä päästöjä •Vähennetään vedenkäyttöä ja tehdään vedenkulutus näkyväksi.
Kestävä liikkuminen ja toimiva kaupunkirakenne	<ul style="list-style-type: none"> •Lisätään mahdollisuuksia yhteiskyyteihin ja -kulkemiseen •Lisätään tietoisuutta ilmastokestävästä liikkumisesta ja tuetaan kevyttä liikennettä •Vahvistetaan uusiutuvien liikennepolttoaineiden käyttöä ja saantia
Resurssiviisaus materiaalikierrossa	<ul style="list-style-type: none"> •Parannetaan kierrätysastetta •Vähennetään kulutusta
Ruokajärjestelmän kestävyys	<ul style="list-style-type: none"> •Vähennetään ruokahävikkiä •Lisätään lähiruuan ja kasvien syöntiä
Metsien hiilensidonta ja luontokadon pysäyttäminen	<ul style="list-style-type: none"> •Vahvistetaan hiilinieluja ja torjutaan luontokatoa sekä lisätään kuntalaisten kiinnostusta toimia luonnon monimuotoisuutta tukien
Kaupunkiorganisaatio ilmastotoimijana	<ul style="list-style-type: none"> •Huomioidaan ilmasto hankinnoissa, kaupungin toiminnassa ja ilmastomuutokseen varautumisessa. •Lisätään kaupunkilaisten ja kaupungin työntekijöiden ilmastotietoisuutta ja kannustetaan kestäviin valintoihin.

Ilmastotyön toteutusta tuetaan viestinnällä, seurannalla ja yhteistyöllä. Kaupunki kehittää ilmastotoimien seurantamalleja, osallistuu maakunnalliseen ilmastoyhteistyöhön ja hyödyntää digitaalisia osallistumisen välineitä. Ilmastotyön vaikuttavuutta arvioidaan osana talouden ja toiminnan suunnittelua, ja suunnitelma päivitetään vähintään kerran valtuustokaudessa.

Suunnitelmassa on asetettu kunnianhimoinen tavoite 80 % päästövähennyksistä (vertailuvuotena 2007), ja loput päästöt pyritään sitomaan hiilinieluihin ja -varastoihin.

Suonenjoen ilmastotyö on osa laajempaa Pohjois-Savon ilmastotiekarttaa ja tukee valtakunnallisia tavoitteita, kuten Suomen hiilineutraaliustavoitetta vuodelle 2035 ja Pariisin ilmastosopimuksen toimeenpanoa.

1.2. KOKONAISTALOUDEN TARKASTELU

1.2.1. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta rahoituslaskelmassa. Molempien laskelmien ja niistä laskettavien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa rahoituksen riittävyttä. Rahoituslaskelmassa osoitetaan edelleen, miten investoinnit, sijoitukset ja lainanlyhennykset tulo- ja menorahoituksen lisäksi muutoin rahoitetaan. Laskelmiin otetaan vain ulkoiset tulot ja menot.

TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään tuloslaskelman eristä ja välituloksesta laskettuja tunnuslukuja.

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kuluja erotus, joka osoittaa paljonko toiminnan kuluista jää verorahoituksella katettavaksi. Tunnusluvulla toimintatuotot/toimintakulut, %, kuvataan maksurahoituksen osuutta, joka lasketaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
= $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate osoittaa tulo- ja menorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainanlyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo- ja menorahoituksen riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulo- ja menorahoitus on riittävä. Tulo- ja menorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Vuosikatteen ja poistojen vertailussa käytetään tunnuslukua:

Vuosikate prosenttia poistoista
= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Suonenjoen kaupungin vuosikate on 3,1 milj. euroa vuodelta 2025. Vuosikate laski noin 1,8 milj. euroa vuodesta 2024. Vuosikate riitti 123,0 prosenttisesti kattamaan 2,5 milj. euron poistot.

Tilikauden tulos kuvaa tilikaudelle kuuluvien tuottojen ja kuluja erotusta. Siinä huomioidaan myös pitkävaikutteisten tuotannon tekijöiden käyttöä kuvaavat poistot, arvonalennukset sekä satunnaiset erät. Tilikauden ylijäämä voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen. Suonenjoen kaupungin tilikauden tulos oli 0,6 milj. euroa ylijäämäinen. Suonenjoen kaupungilla on jäljellä noin 0,4 milj. euron varaus pelastustoimen varallaolokorvausten ja oikeudenkäyntikulujen kattamiseen. Varausta ei purettu vuoden 2025 tilinpäätökseen. Varaus on perustettu vuoden 2023 tilinpäätöksen yhteydessä.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2025	2024	2023	2022	2021
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	6210	6187	6013	7393	7 222
Valmistus omaan käyttöön	57	68	90	107	100
Toimintakulut	-24861	-24668	-24947	-58962	-57 264
Toimintakate	-18 594	-18 413	-18 844	-51 462	-49 942
Verotulot	15294	16 440	15 868	26 702	26 174
Valtionosuudet	5528	5 994	5 171	27 447	26 239
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	210	209	217	189	188
Muut rahoitustuotot	972	1 241	1 132	952	735
Korkokulut	-346	-610	-797	-399	-421
Muut rahoituskulut	0	0,00	0,00	0,00	0
Vuosikate	3 064	4 861	2 747	3 429	2 973
Poistot ja arvonalentumiset	-2492	-2522	-2860	-2358	-3 512
Satunnaiset tuotot			198	3	
Satunnaiset kulut		-33	-60		
Tilikauden tulos	572	2 306	25	1 074	-539
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	572	2 306	25	1 074	-539

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	25,0 %	25,1 %	24,1 %	12,5 %	12,6 %
Vuosikate / Poistot, %	123,0 %	192,7 %	96,0 %	145,4 %	84,7 %
Vuosikate €/asukas	468	733	409	507	431
Asukasmäärä	6 543	6 633	6 710	6 765	6 891

1.2.2. TOIMINNAN RAHOITUS

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulo-rahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärää. Näiden kahden nettomäärän summa osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen tilikaudella.

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta –välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Suonenjoen kaupungin toiminnan ja investointien rahavirta on ollut viimeiset vuodet positiivinen.

Investointien tulo-rahoitustunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulo-rahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla ja kassavarojen määrää vähentämällä. Kaupungin vuoden 2025 osalta investointien tulo-rahoitus osoittaa, että investointeja on pystytty rahoittamaan 71,1 % tulo-rahoituksella. Tunnusluku voidaan laskea kaavalla:

Investointien tulo-rahoitus, %
= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman käyttöomaisuusinvestointeja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

Tulo-rahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo jää alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Suonenjoen kaupungin lainanhoitokate oli 1,59 vuonna 2025, kun se vuonna 2024 oli 2,36 (2023 1,26).

MAKSUVALMIUS

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla. Mikäli kunta käyttää lyhytaikaista lainarahoitusta on edullista pitää maksuvalmiutta eli kassavaroja alhaisena. Suonenjoen kaupungin maksuvalmius oli 12 päivää tilinpäätöksessä 2025.

Kassan riittävyys (pv)
= $365 \text{ pv} * \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2025 1 000 €	2024 1 000 €	2023 1 000 €	2022 1 000 €	2021 1 000 €
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	3064	4861	2747	3430	2 973
Satunnaiset erät	0	-33	138	3	
Tulorahoituksen korjauserät	-335	-258	768	-132	-466
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-4906	-1641	-2043	-1232	-2 571
Rahoitusosuudet investointimenoihin	597		0	25	98
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	132	95	859	260	170
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 448	3 024	2 469	2 354	204
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-800	0	0	0	-175
Antolainasaamisten vähennykset		0	0	0	
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4000	4000	0	0	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1137	-10218	-1858	-1847	-1 835
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2200	3700	-2500	-1000	4 000
Oman pääoman muutokset	0	0	-124		
Muut maksuvalmiuden muutokset	1060	144	-1029	801	-993
Rahoituksen rahavirta	923	-2 374	-5 511	-2 045	997
Rahavarojen muutos	-525	650	-3 042	308	1 201
Rahavarat 31.12.	1052	1 577	927	3 970	3 661
Rahavarat 1.1.	1577	927	3 970	3 661	2 460

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	6 603	10 175	8 687	7 499	7 918
Investointien tulorahoitus, %	71,1 %	296,2 %	134,5 %	284,1 %	120,2 %
Laskennallinen lainanhoitokate	1,59	2,36	1,26	1,70	1,50
Kassan riittävyys, pv	12	16	11	23	21
Asukasmäärä	6 543	6 633	6 710	6 765	6 891

1.2.3. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset, kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset, käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

TASEEN TUNNUSLUVUT

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä omista sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Yleisesti ottaen omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntataloudessa keskimäärin 70 prosentin omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Tilinpäätöksessä 2025 omavaraisuusaste oli 65,4 %.

Suonenjoen kaupungin omavaraisuusaste vuosina 2016-2025:

vuonna 2016	46,5 %
vuonna 2017	51,2 %
vuonna 2018	53,1 %
vuonna 2019	51,7 %
vuonna 2020	56,4 %
vuonna 2021	53,7 %
vuonna 2022	56,4 %
vuonna 2023	61,7 %
vuonna 2024	66,8 %
vuonna 2025	65,4 %

Suhteellinen velkaantuneisuusprosentti kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska käyttöomaisuuden ikä, käyttöomaisuuden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella. Suonenjoen kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus oli 69,0 %.

Suonenjoen kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus vuosina 2016-2025:

vuonna 2016	61,4 %
vuonna 2017	56,4 %
vuonna 2018	53,9 %
vuonna 2019	55,5 %
vuonna 2020	45,2 %
vuonna 2021	50,2 %
vuonna 2022	44,9 %
vuonna 2023	72,5 %
vuonna 2024	59,0 %
vuonna 2025	69,0 %

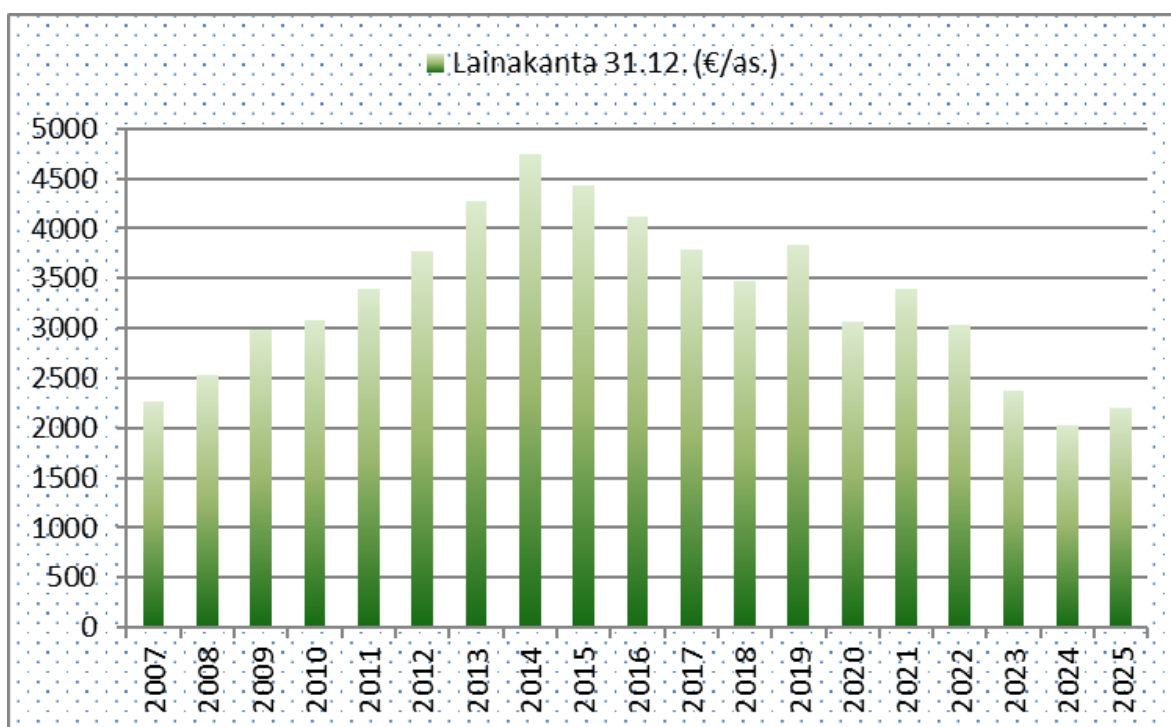
Kunnan *lainakannalla* tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoina, osto- ja siirtoveloina sekä muilla veloilla.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvouden päättämispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Vuonna 2016 korollinen lainakanta oli 30,1 milj. euroa, eli 4.118 euroa/asukas
Vuonna 2017 korollinen lainakanta oli 27,5 milj. euroa, eli 3.786 euroa/asukas
Vuonna 2018 korollinen lainakanta oli 24,8 milj. euroa, eli 3.476 euroa/asukas
Vuonna 2019 korollinen lainakanta oli 27,1 milj. euroa, eli 3.830 euroa/asukas
Vuonna 2020 korollinen lainakanta oli 21,2 milj. euroa, eli 3.062 euroa/asukas
Vuonna 2021 korollinen lainakanta oli 23,4 milj. euroa, eli 3.397 euroa/asukas
Vuonna 2022 korollinen lainakanta oli 20,6 milj. euroa, eli 3.039 euroa/asukas
Vuonna 2023 korollinen lainakanta oli 16,0 milj. euroa, eli 2.378 euroa/asukas
Vuonna 2024 korollinen lainakanta oli 13,4 milj. euroa, eli 2.026 euroa/asukas
Vuonna 2025 korollinen lainakanta oli 14,3 milj. euroa, eli 2.193 euroa/asukas

KAUPUNGIN TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	TP 2025	TP 2024	TP 2023	TP 2022	TP 2021
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	51 147	48 726	49 612	54 878	56 156
Aineettomat hyödykkeet	264	282	329	396	467
Aineettomat oikeudet	52	32	26	40	59
Muut pitkävaikutteiset menot	212	250	303	356	408
Aineelliset hyödykkeet	39 540	37 905	38 749	39 544	40 754
Maa- ja vesialueet	7 931	7 945	7 950	7 958	8 086
Arvonkorotukset	98	98	98	98	98
Rakennukset	25 591	24 900	25 508	26 710	27 753
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 034	4 329	4 523	4 245	4 127
Koneet ja kalusto	793	518	556	432	557
Muut aineelliset hyödykkeet	93	93	93	93	93
Ennakkomaksut ja kesken-	0	21	21	8	40
eräiset hankinnat					
Sijoitukset	11 343	10 539	10 534	14 938	14 935
Osakkeet ja osuudet	5 499	5 495	5 490	9 894	9 891
Muut lainasaamiset	5 683	4 883	4 883	4 883	4 883
Muut saamiset	161	161	161	161	161
TOIMEKSIANTOJEN VARAT					
Valtion toimeksiannot					
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 538	4 009	3 711	8 477	8 732
Vaihto-omaisuus		0	0	0	0
Aineet ja tarvikkeet					
Ennakkomaksut					
SAAMISET	2 486	2 432	2 784	4 509	5 071
Pitkäaikaiset saamiset	769	741	851	949	1 046
Muut saamiset	769	741			
Lyhytaikaiset saamiset	1 717	1 690	1 933	3 560	4 025
Myyntisaamiset	547	377	651	1 142	867
Lainasaamiset	0	300	150		
Muut saamiset	712	550	665	2 042	3 138
Siirtosaamiset	458	463	467	376	21
Rahoitusomaisuusarvopaperit					
Sijoitukset rahamarkkina-					
instrumentteihin					
Rahat ja pankkisaamiset	1 052	1 578	927	3 968	3 661
VASTAAVAA YHTEENSÄ	54 685	52 735	53 323	63 355	64 888

KAUPUNGIN TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTATTAVAA	TP 2025	TP 2024	TP 2023	TP 2022	TP 2021
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA	35 787	35 215	32 908	35 744	34 670
Peruspääoma	23 995	23 995	23 994	26 731	26 731
Arvonkorotusrahasto	98	98	98	98	98
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	11 122	8 816	8 791	7 841	8 380
Tilikauden yli-/alijäämä	572	2 306	25	1 074	-539
PAKOLLISET VARAUKSET	233	632	800	0	0
Muut pakolliset varaukset					
Muut pakolliset varaukset	233	632	800		0
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	6	6	6	11	11
Valtion toimeksiannot					
Muut toimeksiantojen pääomat	6	6	6	11	11
VIERAS PÄÄOMA	18 659	16 882	19 609	27 600	30 207
Pitkäaikainen	11 377	8 348	13 846	15 952	17 810
Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	11 377	8 348	13 846	15 703	17 561
Lainat julkisyhteisöiltä					
Muut velat	0	0	0	249	249
Lyhytaikainen	7 282	8 535	5 763	11 648	12 397
Joukkovelkakirjalainat					
Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	2 971	5 338	2 358	4 857	5 846
Lainat julkisyhteisöiltä					
Lainat muilta luotonantajilta					
Saadut ennakot		0	0	0	303
Ostovelat	2 023	1 035	1 038	2 445	2 573
Muut velat	243	219	250	396	333
Siirtovelat	2 046	1 943	2 117	3 950	3 343
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	54 685	52 735	53 323	63 355	64 888

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuus-%	65,4	66,8	61,7	56,4	53,7
Suhteell. velkaantuneisuus-%	69,0	59,0	72,5	44,9	50,2
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	11 694	11 122	8 816	8 915	7 841
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 787	1 677	1 314	1 318	1 138
Lainakanta 31.12., 1 000 €	14 348	13 438	15 956	20 561	23 408
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 193	2 026	2 378	3 039	3 397
Lainat ja vastuut. 31.12.	27 153	28 796	34 364		
Lainat ja vastuut, €/asukas	4 150	4 341	5 121		
Lainasaamiset, 1 000 €	5 683	4 883	4 883	4 883	4 883
Asukasmäärä	6 543	6 633	6 710	6 765	6 891

1.2.4. KAUPUNGIN KOKONAISTULOT JA -MENOT

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa liikelaitokset ja muut taseyksiköt on yhdistelty rivi riviltä.

Kokonaistulo ja -meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

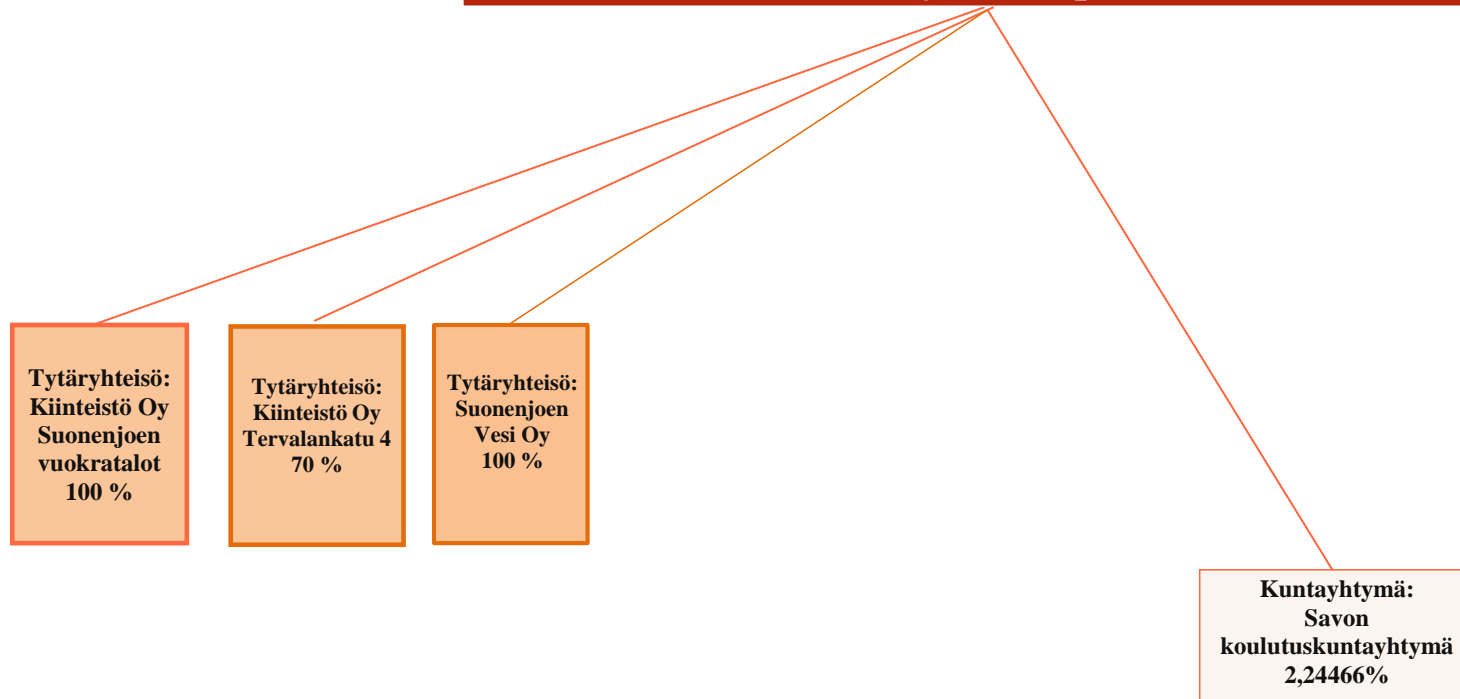
Vähennyseriä tuloissa ovat pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja menoissa valmistus omaan käyttöön, pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot ja pakollisten varausten muutos silloin, kun varausten määrä on tilikaudella kasvanut.

Kokonaistulot ja -menot -laskelma on täsmäytettävissä rahoituslaskelmaan siten, että kokonaistulojen ja -menojen erotus on yhtä suuri kuin rahoituslaskelman muut maksuvalmiuden muutokset ja rahavarojen muutos -erien itseisarvojen summa silloin, kun mainitut erät rahoituslaskelmassa ovat erimerkkiset ja itseisarvojen erotus, kun ne ovat rahoituslaskelmassa samanmerkkiset.

TULOT	2025		MENOT	2025	
	Milj.€	%		Milj.€	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	6,2	18,7	Toimintakulut	24,9	73,5
Verotulot	15,3	46,0	- Valmistus omaan käyttöön	-0,1	-0,2
Valtionosuudet	5,5	16,6	Korkokulut	0,3	1,0
Korkotuotot	0,2	0,6	Muut rahoituskulut	0	0,0
Muut rahoitustuotot	1,0	2,9	Satunnaiset kulut	0,0	0,1
Satunnaiset tuotot	0,0	0,0	Tulorahoituksen korjauserät		0,0
Tulorahoituksen korjauserät			Pakollisten varausten muutos		0,0
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	0,1	0,2	- Pakollisten varausten lisäys(+), vähennys(-)	0,4	1,2
			- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	0,0	0,0
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,0	0,1	Investointimenot	4,9	14,5
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,1	0,4			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	0,8	2,4	Antolainasaamisten lisäykset	0,0	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4,0	12,0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1,1	3,4
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0,0	0,0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	2,2	6,5
Oman pääoman lisäykset	0	0,0	Oman pääoman vähennykset	0	0,0
Kokonaistulot yhteensä	33,2	100,0	Kokonaismenot yhteensä	33,8	100,0
Täsmäytys					
Kokonaistulot - Kokonaismenot =					0,6
Muut maksuvalmiuden muutokset - Rahavarojen muutos =					0,6

Suonenjoen kaupunki

Muut osaomistukset:

Yhdistelemättömät tytäryhteisöt:		
Asunto Oy Suonenjoen pankkila	51,50 %	
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt:		
Kehistysyhtiö Savogrow Oy	33,75 %	
Kiint. Oy Yrittäjänkatu 1	30,42 %	

Yhdistelemättömät kuntayhtymät:	
Pohjois-Savon liitto	2,37 %

 Tytäryhteisö: yhdistely nimellis- eli pariarvomenetelmän mukaan

 Kuntayhtymä; yhdistely jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa

1.3. KONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

1.3.1. YHDISTELMÄ KUNTAKONSERNIN TILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ

Seuraavassa yhdistelmässä ilmoitetaan tytäryhteisöjen lukumäärät yhteisötyypeittäin ja toimialoittain sekä kuntayhtymien, osakkuusyhteisöjen ja muiden omistusyhteisöjen lukumäärät. Lisäksi ilmoitetaan yhdisteltyjen ja yhdistelemättä jätettyjen yhteisöjen lukumäärät. Yhdisteleminen tarkoittaa tällöin keskinäisen omistuksen eliminointia. Kaikkien yhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi.

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen kuuluvista yhteisöistä:

Tytäryhteisöt	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Osakeyhtiöt	1	-
Kiinteistöosakeyhtiöt	1	2
Kuntayhtymät	2	-
<u>Osakkuusyhteisöt</u>	<u>-</u>	<u>2</u>
Yhteensä	4	4

1.3.2. KONSERNIN TOIMINNANOHJAUS

Kuntakonsernin muodostavat kunta ja sen tytäryhteisöt. Tytäryhteisöjä ovat yhteisöt, joissa kunnalla on kirjanpitolain mukaisesti määräysvalta. Omistajaohjauksella huolehditaan, että tytäryhteisöjen toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten konsernivalvonta on kuntakonsernissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten konsernivalvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Suonenjoen kaupungin hallintosäännön mukaisesti konsernijohto vastaa kaupungin omistajaohjauksen toteutumisesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä valtuuston päätösten mukaisesti. Kaupungin konsernijohtoon muodostavat kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja, hallintojohtaja ja tekninen johtaja.

Kaupunginjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan. Määräykset omistajaohjauksesta ja kaupungin tytäryhteisöjen toiminnasta ovat erillisessä konserniohjeessa.

Suonenjoen kaupunginvaltuuston on 27.02.2023 § 12 hyväksynyt uudet päivitetty Suonenjoen kaupungin konserniohjeet, missä on määritelty miten tytäryhteisöjen ohjaus, seuranta, raportointi ja valvonta järjestetään. Konserniohjeella kaupunki antaa konsernitason toimintaohjeet ja periaatteet. Konserniohje koskee kaupunkia ja sen tytäryhteisöjä. Tytäryhteisöksi katsotaan osakeyhtiö, säätiö tai muu sellainen yhteisö, jossa kaupungilla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta. Kaupunki tytäryhteisöineen muodostaa kaupunkikonsernin.

Konserniohjeen mukaan tytäryhteisön tilintarkastajaksi valitaan ensisijaisesti kaupungin tilintarkastusyhteisö, ellei tästä poikkeamiseen ole tarkastuksen järjestämiseen perustuvaa syytä. Tarkastuslautakunnalla on oikeus saada tietoja tytäryhteisön toiminnasta arvioidakseen valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista. Tarkastuslautakunnalla on oikeus tarkastaa tytäryhteisön toimintaa haluamassaan laajuudessa ja saada tätä varten tarvittavat tiedot.

1.3.3. OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT

Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalot

Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalot on kokonaan Suonenjoen kaupungin omistama, vuonna 1981 perustettu vuokrataloyhtiö. Yhtiö omistuksessa oli yhteensä 400 huoneistoa, joka väheni 376 huoneistoon vuoden 2025 aikana. Yhteenlaskettu huoneistoala väheni niin ikään 20 958 neliöstä 19 310 neliöön.

Yhtiön juoksevaa hallintoa hoitavat toimitusjohtaja ja toimistosihtööri. Vakituksessa työsuhteessa on remonttimies. Yhtiö on irtisanonut syksyllä 2025 kirjanpito- ja palkkahallinnon sopimuksen Monetra Oy:n kanssa. Korvaava palvelun tuottaja on TietoAkseli Oy, joka aloitti toimintansa 1.1.2026.

Yhtiön asukasmäärä on ollut pienenisessä nousussa vuonna 2025. Vuonna 2022 asukasmäärän nousuun vaikutti Ukrainasta sotaa paenneiden ihmisten majoittaminen kuntamallin sopimuksen mukaisesti. Vuoden 2023 lopussa kuntamallin sopimus päättyi ja asukasmäärä yhtiössä laski selkeästi. Vuoden 2024 lopussa asukkaita oli 491 ja vuonna 2025 asukkaita oli 504. Asukasmäärään vaikuttaa hakijaruokakuntien pieneneminen.

Vuoden 2025 lopussa 82 % hakijoista oli yhden hengen talouksia, vastaavasti kolme henkilöä tai enemmän ruokakuntia oli hakijoissa 11 %. Aktiivisten asuntohakemusten määrä on hieman noussut Vuoden lopussa 2024 aktiivisia hakemuksia oli 60, tilikauden päättyessä 2025 hakemuksia oli 71 kappaletta.

Kokonaisvaihtuvuus, päättyneet vuokrasopimukset suhteessa asuntojen kokonaismäärään, oli 4 %.

Yhtiön taloudellinen tilanne on heikko. Kassavajetta on jouduttu paikkaamaan Suonenjoen Kaupungilta lainatuilla lyhytaikaisilla lainoilla, maksuvalmiuden turvaamiseksi. Maksuvalmiutta kuvaava quick ratio, joka kertoo rahojen, pankki- ja muiden saamisten suhteen lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan, ara-rajoitusten alaisissa kohteissa ilman lainan lyhennyksiä, osoittaa arvoa 0,55.

Maksuvalmiutta on pidettävä hyvänä, kun arvo on yli 1. Arvo 0,5-1 osoittaa tyydyttävää maksuvalmiutta. Kriittisenä rajana on arvo 0,5.

Vuokratuotot olivat 14 % budjetoitua pienemmät. Käyttökorvaustuotot olivat 33 % budjetoitua pienemmät. Luottotappiot ja jälkiperintään kirjaukset olivat yhteensä 20.500 euroa.

Aravavuokra-asuntojen keskivuokrat vuonna 2025 koko maassa oli 13,39 €/ m² (lähde: asuntojen vuokrat, Tilastokeskus). Vastaavasti aravavuokra-asuntojen keskivuokrat vuonna 2025 oli koko maassa pois lukien pääkaupunkiseutu 12,34 €/m² (lähde asuntojen vuokrat, Tilastokeskus).

Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalojen keskivuokra vuoden 2025 lopussa oli 11 € / m². Vuokrat olivat siis noin 2,39 € / m² maan keskiarvoa alhaisemmat.

Vuoden 2025 käyttöaste oli 86,6 %. 100 %:n käyttöasteeseen yllettiin neljässä kohteessa. Haasteellisimmat asunnot vuokrata ovat isot asunnot, kolmiot ja 4h + k, sekä kauempana keskustasta sijaitsevat kohteet. Käyttöasteeseen kohdistuu lievää tilastollista vääristymää, koska purkukohteisiin ei hankittu uusia vuokralaisia alkuvuonna 2025.

Laskennallinen tappio tyhjästä huoneistoista vuonna 2025 oli 408.600 euroa, vastaavasti laskennallinen tappio tyhjästä huoneistoista edellisenä vuonna oli 377.400 euroa. Tyhjiksi huoneistoiksi lasketaan myös remontissa olevat huoneistot, jotka eivät ole vuokrattavissa.

Yhtiö järjesteli pitkäaikaista lainaa uudelleen sopimalla. Järjestely tapahtui 5.2.2025. Suonenjoen kaupunki myönsi yhtiölle pääomalainaa 800 000 €, jonka hallitus hyväksyi kokouksessa 20.2.2025. Pääomalaina on nostettu täysimääräisenä 27.11.2025.

Asukasdemokratiaa ja asukkaiden omaa vaikutusmahdollisuutta asumiseen, sen kustannuksiin ja viihtyvyyteen pyritään lisäämään jatkuvasti. Vuonna 2025 järjestettiin asukaskokous Suonenjoen vanhalla lukiolla. Toimitusjohtaja osallistuu myös asukkaiden toivomiin, yksittäisten talojen asukaskokouksiin. Syksyllä 2023 aloittanut Suonenjoen Kaupungin Hyvis-tiimi, johon kuuluu työllisyyspalvelu, asumisneuvoja, mielenterveys- ja päihdetyöntekijä, kotouttamistyöntekijät sekä toimitusjohtaja, on järjestänyt naapurustopäiviä eri puolilla kaupunkia. Naapurustopäivissä on tavattu vuokralatoyhtiön asukkaita sekä muita paikkakunnan asukkaita ja tarjottu matalan kynnyksen lähestymistä ja palveluita asiakkaille ja asukkaille. Vuonna 2025 naapurustopäiviä järjestettiin yhteensä 7 kertaa.

Suurin lähivuosien haaste on käyttöasteen pitäminen vähintään 95 %:ssa. Tämä edellyttää kiinteistökannan perusteellista tarkastelua useista näkökulmista. Tätä peilaten Suonenjoen kaupunki myönsi yhtiölle luvan purkaa Metsolantie 14 D-E kerrostalo ja Jauholahdentie 11 rivitalot kaupunginhallituksen kokouksessa 26.8.2024. Yhtiö on purkanut molemmat kiinteistöt vuoden 2025 aikana. Purkaminen ajoittui syyskuu – marraskuu 2025 ajanjaksolle. Hakijakunnan muuttuminen enenevässä määrin yhden hengen talouksiin tuo painetta huoneistojen muutoksille tai kiinteistöjen purkamisille.

Tavoiteltu, vähintään 95 %:n käyttöaste on edellytys sille, että yhtiö täyttää omistajan tavoitteet: työntekijöille ja heidän perheilleen löytyy asuntoja paikkakunnalta, ja iäkkäiden on mahdollista asua kotona pidempään. Kun käyttöaste pysyy korkeana, tyhjästä asunnoista aiheutuvia tappioita ei tarvitse kattaa yhtiölle tai vuokralaisille liian raskaasti. Lisäksi asukkaiden vaihtuessa asuntoja voidaan systemaattisesti päivittää nykystandardien mukaisiksi.

Yhtiön näkökulmasta keskeiset uhat liittyvät väestökehitykseen ja rakenteisiin: muuttotappio pienentää vuokra-asuntojen kokonaistarvetta, pienenevät ruokakunnat siirtävät kysyntää pois suurista perheasunnoista, ja rakennuskannan ikääntyminen lisää merkittävästi peruskorjausten rahoitustarvetta. Koska toiminta perustuu omakustannusvuokriin, taloudellinen tasapaino edellyttää, että asunnot ovat mahdollisimman täydessä käytössä (vähintään ~95 %) ja että investointien sekä lainanhoidon kustannustaso pysyy maltillisena.

Tyhjien huoneistojen osuuden laajentuminen useampiin taloihin voi aiheuttaa negatiivisen kierteen ja korjausvelka syödä asuntojen kysyntää sekä vetovoimaa entisestään.

Suonenjoen Vesi Oy

Vuosi 2025 oli Suonenjoen Vesi Oy:n 12 toimintavuosi. Suonenjoen Vesi Oy:n toiminta-alue käsittää vesijohdon, jätevesi- sekä hulevesiviemäreiden osalta asemakaava-alueen ja eräitä taajama-alueen välittömässä läheisyydessä olevia taajaan asuttuja alueita. Vesihuoltopalvelut näillä alueilla on voitu tarjota suunnitellusti.

Suonenjoen Veden talousveden ja jäteveden käyttömaksuihin tehtiin 10 %:n korotukset vuodelle 2025. Perusmaksuihin tehtiin 12 % korotus kaikkiin maksuluokkiin. Muut maksut säilyivät ennallaan. Talousveden käyttömaksu oli 1,62 €/m³ ja jäteveden käyttömaksu 3,10 €/m³. Käyttömaksut ja perusmaksut ovat Pohjois-Savon sisäisessä vertailussa keskimääräistä halvempia.

Yhtiön liikevaihto oli vuonna 2025 2.486.300 euroa. Liikevaihto kasvoi verrattuna edelliseen tilikauteen. Liikevoitto (tappio) oli 487.300 euroa ja ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja 178.000 euroa. Tilikauden voitto (tappio) verojen jälkeen on 178.000 euroa. Tilikausi päättyi voitolliseksi edellisen neljän tappiollisen tilikauden tuloksen jälkeen. Voitollisen tuloksen taustalla on maksujen tarkistaminen ylöspäin yleistä kustannustason nousua nopeammin. Hyvää tulosta selittää myös käyttökustannusten säilyminen ennallaan, rahoituskulujen lasku sekä poikkeuksellisten kuluerien puuttuminen.

Investointitaso on ollut maltillinen, mutta tulevaisuudessa on varauduttava verkosto- sekä laitosinvestointien kasvuun korjausvelan hillitsemiseksi. Merkittävin verkostoinvestointi tehtiin Pajupurontielle uusimalla alueen vesi-, jätevesi- ja sadevesiviemäröinti. Investointeihin käytettiin yhteensä 0,33 milj. €.

Uusia vesijohtoja rakennettiin vuoden aikana 1870 metriä, joista 400 metriä oli vanhojen vesijohtojen peruskorjausta. Jätevesiviemäreitä rakennettiin 800 metriä, joista 400 metriä oli vanhojen saneerausta. Uusia hulevesiviemäreitä rakennettiin 1100 metriä, joista uudisrakentamista oli 200 metriä.

Investointiohjelman mukaiset verkostorakennuskohteet toteutettiin sekä omana työnä että urakoitsijan rakentamana. Verkostojen rakentaminen sijoittui pääosin Pajupurontielle sekä Karhukivelle. Koko vuoden verkostorakentamisen investoinnit olivat noin 310 000 euroa.

Verkostosaneeraukset ja –laajennukset tulevat olemaan merkittävä osa investointeja myös tulevaisuudessa. Korjausvelan kasvua on pyrittävä hillitsemään oikea-aikaisilla investoinneilla ja riittävillä määrärahoilla. Näiden lisäksi raakaveden saannin turvaamiseksi myös kriisitilanteiden varalle tullaan kiinnittämään erityistä huomiota.

Talousveden laatu ja toimitusvarmuus pysyivät erinomaisella tasolla läpi koko vuoden. Laitoksemme talousvesi täytti kaikki sille asetetut laatuvaatimukset. Talousveden tuotannossa ei ole ollut merkittäviä ongelmia. Vuoden aikana oli yksi vesijohtovuoto Siioninsillankadulla.

Myös jätevedenpuhdistamon toiminta on pysynyt vakaana. Puhdistamo täytti pääosin ympäristöluvan mukaiset vaatimukset. Vuoden aikana oli yksi lupaylitys kolmannella vuosineljänneksellä fosforin pitoisuuden osalta.

Viipperonharjun pohjavesialueen jatkotutkimuksille on saatu tutkimuslupa ja työt käynnistyivät vuoden 2024 aikana. Tutkimuksia ei päästy jatkamaan vuonna 2025, johtuen sähkölinjojen rakentamisen lupakäsittelystä. Tutkimuksia jatketaan, kun tarvittavat sähkölinjat on saatu rakennettua.

Lähivuosien suuria investointeja tulee olemaan Kaatron vedenottamon korvaaminen uudisrakennuksella. Myös Viipperonharjun tutkimukset voivat aiheuttaa merkittävän investoinnin raakavedenhankintaan. Näillä investoinnilla saadaan varmistettua laadukkaan talousveden tuotanto ja jakelu myös tulevaisuudessa.

Investointipaineet, muuttuva tulopohja, materiaalien ja palveluiden kallistuminen sekä suuret rahoituskustannukset aiheuttavat paineita vesimaksujen tarkistukselle myös tulevaisuudessa.

Toimintaympäristön suurin muutos liittyy yhteistyöselvityksiin alueen vesihuoltolaitosten kanssa, joiden on määrä valmistua vuoden 2025 aikana. Selvityksillä tutkitaan yhteistyömahdollisuuksia toimintavarmuuden, laadun ja taloudellisten mahdollisuuksien parantamiseksi.

Suurimmat riskit liittyvät veden laatuun liittyviin häiriötekijöihin, pohjavesialueiden pilaantumiseen, merkittäviin putkirikkoihin, pitkäaikaisiin sähkökatkoksiin, prosessihäiriöihin laitoksilla, terrorismiin tai suuriin asiakasympäristön muutoksiin.

Vesihuoltolaitoksen toimintaan liittyviä riskejä on tarkasteltu WSP-/SSP – riskienhallintaohjelmalla. Varautumista varten ylläpidetään myös valmiussuunnitelmaa. Riskejä ja valmiussuunnitelmaa päivitetään säännöllisesti.

Yhtiöllä oli tilikauden päättyessä pitkäaikaista rahoituslainaa 9,93 milj. euroa, joka on suuri suhteessa yhtiön liikevaihtoon. Velkamäärää on lyhennetty suunnitelmallisesti. Lainojen korkotasot vakiintuneet edellisten vuosien heilahteluista, osin maailman tilanteen ja osin lainojen kiinteäkorkoisuuden ansioista. Yhtiö on vakuuttanut riskialttiit kohteet ja sillä on toiminnan vastuuvakuutus.

Vuoden aikana jatkettiin etäluettavien vesimittareiden asennuksia, jotka mahdollistavat vedenkulutuksen, laskutuksen ja mahdollisten vuotojen reaaliaikaista seuranta. Mittareiden asennukset ovat sujuneet suunnitellusti. Etäluettavia mittareita on noin puolet kaikista vesimittareista.

Suomen Vesilaitosyhdistys tekee vuosittain vesilaitosten valtakunnallista vertailua tiettyjen keskeisten tunnuslukujen perusteella. Vertailuun osallistui yhteensä 267 laitosta. Suomenjoen Vesi Oy:n toiminta on ollut kiitettävällä tasolla, kun tunnuslukujamme verrataan muihin vesilaitoksiin. Suomenjoen Vesi Oy sijoittui ensimmäiseksi keskisuurten laitosten vertailussa vuonna 2024.

1.1.2026 voimaan tullut uusi vesihuoltolaki lisää vesilaitosten hallinnollisia velvoitteita kuten omaisuudenhallintasuunnitelman ja tiukennuksia varautumissuunnitelmaan. Muutokset tulevat lisäämään hallinnollista työtä ja todennäköisesti kasvattamaan asiantuntijapalveluiden ulkopuolista tarvetta.

Uuden vesihuoltolain mukainen kunnan vastuulla oleva vesihuoltosuunnitelma korvaa aiemman vesihuollon kehittämissuunnitelman. Vesihuoltosuunnitelmassa esitetään kunnan tahtotilaa ja strategisia linjauksia sekä toimia vesihuollon kehittämisessä. Vesihuoltosuunnitelma laaditaan yhdessä kunnan ja alueen vesihuoltolaitosten kanssa.

1.3.4. ARVIO KONSERNIN TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Suonenjoen kaupungin kuntakonsernin toiminnan arvioidaan jatkuvan lähivuosina melko haasteellisena. Talouden haasteet ja kustannustason nousu aiheuttaa konsernin tytäryhtiöille merkittävän paineen niin vuokrien kuin vesimaksujen tarkastamiseen.

Nykykonsernin velkaantuminen tulee kasvamaan rakennuskannan peruskorjausten ja Vesi Oy:n Kaatron vedenottamon peruskorjauksen tai uudisrakentamisen myötä. Verkostosaneeraukset ja -laajennukset tulevat olemaan merkittävä osa investointeja myös tulevaisuudessa. Korkotasolla on merkittävä vaikutus yhtiöiden taloudelliseen asemaan lähivuosina.

Uuden vuokralokohteen myötä esteettömien lähellä palveluja olevien asuntojen saatavuus on parantunut. Käyttöasteen pitäminen korkoalla tasolla on keskeinen asuntopoliittinen tavoite ja sen vaikutus vuokraloyhtiön talouteen on merkittävä. Yhtiön asuntojen houkuttelevuutta ja markkinointia on lisättävä.

Suonenjoen kaupungin asunto- ja elinkeinopoliittisesti Kiinteistö Oy:n ja Vesi Oy:n rooli ovat merkittävät myös jatkossa. Omistajapoliittisten tavoitteiden täsmentämistä kuluvalle taloussuunnittelukaudella on syytä vahvistaa päivitetyn konserniohjeen mukaisesti. Konsernin osalta yhtiöiden omaehtoinen taloudellinen selviytyminen velvoitteistaan on ensiarvoisen tärkeää.

Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalot

Omistus: Suonenjoen kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus

Kiinteistö Oy Suonenjoen vuokratalot on kaupungin kokonaan omistama vuokrataloyhtiö, jolla on keskeinen rooli kaupungin asuntopolitiikan toteuttajana. Yhtiön visio on tarjota hyvän ja onnellisen asumisen perustaksi koteja, joissa asuminen on turvallista ja helppoa. Yhtiön tarkoitus on tarjota tavallisia vuokra-asuntoja kaikille niitä tarvitseville. Etusijalla ovat paikkakunnalle työn vuoksi muuttavat, vanhukset, joiden omassa kodissa asuminen on vaikeutunut, vaikeissa elinoloissa elävät lapsiperheet, sekä muut hankalissa elinoloissa elävät.

Yhtiön tavoitteena on ylläpitää riittävää määrällistä ja laadullista kiinteistökantaa kustannustehokkaasti.

Toimintaa ohjaavat sosiaalisen asuntotuotannon reunaehdot. Asukasvalinnassa määräävin tekijä on hakijoiden asunnon tarve. Hakijan tulot ja omaisuus huomioidaan myös asukkaita valittaessa yhdenvertaisena tekijänä.

Tavoitteet vuodelle 2025	Seuranta vuodelle 2025
Vuokrat pidetään kustannustasoa vastaavina. Tulos noin 0 €	Kirjanpidollinen tulos positiivinen. Tulos varauksen purun myötä.
Täyttöaste pysyy yli 90 %. Käyttöaste	Käyttöaste 86,6 %. Ei toteutunut
Vetovoimaviestintä. Asiakaspalvelua kehitetään asiakaslähtöiseksi ja palvelun saavutettavuuteen monikanavaisesti panostetaan. Tiedottamien on aktiivista sekä somessa, että perinteisissä kanavissa. Sähköisten hakemusten osuus, sosiaalisen median seuraajien määrä	Jatkuva kehittäminen ja sähköisten hakemusten käyttöönotto. Asukasraadit ja Hyvis-tiimin työskentely. Osin toteutunut.
Vaikuttavat prosessit ja toimintatavat. Mahdollisimman monet hakemukset ja ilmoitukset voi jättää ajasta ja paikasta riippumattomasti. Sähköisten lomakkeiden käyttöaste	Sähköisten lomakkeiden käyttöönotto on osin toteutunut.
Saavutetaan talouden vakaus. Yhtiön tulopohja kattaa menot. Velkaantuminen taittuu.	Velkaantuminen taittui. Kassatulos edelleen negatiivinen n. 200t€

Toimintaympäristön muutos toimintakaudella

Kahden purkukohteen edistäminen. Talouden vakauttaminen. Järjestelmien uudistaminen.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Muutos% TP 2024 - TP 2025	Muutos% TA 2025 - TP 2025
Liikevaihto (Kiinteistön tuotot)	€ / vuosi	2 572 302	2 850 000	2 570 503	-0,1	-9,8
Liikevoitto (hoitokate-poistot)	€ / vuosi	- 226 044	5 000	48 346	-121,4	866,9
Tulos	€ / vuosi	-413167	0	2	-100,0	
Käyttöaste	%	86,0 %	90,0 %	86,6 %	0,7	-3,8
Tyhjäkäyntitappio	€ / vuosi	377 398	50 000	408 587	8,3	717,2
Huoneistojen lukumäärä	kpl	400	380	376	-6,0	-1,1
Hakijamäärä (vuoden loppu)	taloutta	60	158	71	18,3	-55,1
Keskivuokra	€/m ² /kk	10,86	11,45	11,00	1,3	-3,9
Keskivuokra ARA asunnoissa muualla kuin pääkaup.seudulla vuoden 4. neljännes	€/m ² /kk	12,05	13,00	12,34	2,4	-5,1
Vieraanpääoman määrä	€	10 545 629	11 000 000	10 566 980	0,2	-3,9
Takaukset kaupungilta	€	8 183 901	9 800 000	7 736 796	-5,5	-21,1

Suonenjoen Vesi Oy

Omistus: Suonenjoen kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus

Suonenjoen Vesi Oy huolehtii toiminta-alueellaan käyttöveden hankintaan ja jakeluun, hulevesien johtamiseen ja käsittelyyn sekä jätevesien puhdistamiseen tarvittavien laitosten ja verkostojen rakentamisesta ja kunnossapidosta.

Toimintaympäristön muutos toimintakaudella

Lähivuosien suuria investointeja tulee olemaan Kaatron vedenottamon korvaaminen uudisrakennuksella. Myös Viipperonharjun tutkimukset voivat aiheuttaa merkittävän investoinnin raakavedenhankintaan. Vuoden 2025 aikana jatkettiin yhteistyömahdollisuuksien selvittämistä Savon Voiman, Pieksämäen ja Leppävirran vesihuoltolaitosten kanssa.

Tavoitteet vuodelle 2025	Seuranta vuodelle 2025
Asiakkaille toimitetun talousveden laatu säilyy hyvänä ja Karsikonmäen jätevedenpuhdistamo toimii ympäristöluvan mukaisesti. Luvan mukainen toiminta. Asiakastytyväisyys	Talousveden ja jäteveden puhdistuksen lupaehdot on täytetty. Asiakastytyväisyyskyselyä ei tehty.
Merkittävimmät investoinnit tulevat olemaan verkostoinvestoinnit Pajupurontielle ja Karhukiven teollisuusalueelle. Investointien toteutuminen. Yhteistyö kaupungin kunnallisteknisten palvelujen kanssa	Investoinnit on tehty taloussuunnitelman mukaisesti.
Vuoden 2022 aikana on otettu käyttöön ensimmäisiä etäluettavia vesimittareita. Siirtymä täysin etäluettaviin mittareihin tulee tapahtumaan kymmenen vuoden aikana. Uudistus ja käyttöönotto etenevät	Etäluettavien mittareiden asennuksia on jatkettu. Noin puolet asennettu.
Viipperonharjun jatkotutkimukset , joita tullaan jatkamaan koepumppauksin, jotta saadaan varmuus pohjavesialueen todellisesta antoisuudesta ja muista vaikutuksista pohjavesialueeseen. Jatkotutkimuksen ja vaikutusarvioiden tekeminen	Pohjavesitutkimuksia ei päästy jatkamaan sähkölinjan lupapäätöksen takia.
Hinnoittelu säilyy maltillisena ja yhtiön talous vakaana. Hinnat Pohjois-Savon keskitasoa tai sen alle. Tulos positiivinen.	Perusmaksuihin tehtiin +12% korotus kaikkiin maksuluokkiin. Maksut on P-Savon vertailussa keskimääräistä edullisemmat.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Muutos% TP 2024 - TP 2025	Muutos% TA 2025 - TP 2025
Liikevaihto	€ / vuosi	2 265 030	2 350 000	2 486 332	9,8	5,8
Liikevoitto	€ / vuosi	111 504	300 000	487 340	337,1	62,4
Tulos	€ / vuosi	-311 556	-28 000	177 957	-157,1	-735,6
Verkostoon pumpatun veden määrä	1 000 m ³	573	610	557	-2,8	-8,7
Lasketun veden määrä	1 000 m ³	525	570	522	-0,6	-8,4
Käyttövesimaksu, henkilöasiakkaat	€ / m ³	1,82	2,03	2,03	11,5	0,0
Vastaanotettu jätevesimäärä	1 000 m ³	612	630	612	0,0	-2,9
Jäteveden käyttömaksu, henkilöasiakkaat	€ / m ³	3,50	3,89	3,89	11,1	0,0
Lainat kaupungilta	€ / vuosi	4 707 430	4 707 430	4 707 430	0,0	0,0
Takaukset kaupungilta	€ / vuosi	6 150 000	4 800 000	5 689 655	-7,5	18,5

1.3.5. SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohton vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointia ja raportointia. Konsernivalvonnalla tarkoitetaan myös konserniohjeen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisen seuranta.

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Suonenjoen kaupungin osalta keskeinen merkitys konsernikokonaisuudessa ja sen ohjauksessa on Suonenjoen Vesi Oy:n ja Kiinteistö Oy Suonenjoen vuokratilojen saralla.

Suonenjoen kaupungin hallintosäännössä on määritelty konserniohjaus ja konsernijohton roolia ja tehtävät. Toimivallan ja vastuunjaon ohjeistus on riittävä ja selkeästi määritelty. Pääosin kaupunginjohtaja huolehtii kuntakonsernin tasolla riittävän ja toimivan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä. Konsernijohtamiseen on syytä kiinnittää erityistä huomiota kaupunginhallituksen tasolla.

Hallitusten jäsenet ja kaupunginjohtaja nostavat tarvittaessa esiin omistajanäkökulman kaupunginhallituksen kokouksissa. Lisäksi yhtiökokousedustajien ohjeistusta toteutetaan jossakin määrin omistajan toimesta. Vuoden 2025 aikana on erityisesti kiinnitetty huomiota konsernin tytäryhtiöiden taloudelliseen tilanteeseen ja tavoitteiden asettamiseen sekä yhteistoimintaselvitysten edistämiseen. KOy Suonenjoen vuokratilojen osalta on vuonna 2024 laadittu erilliselvitys talouden tilasta. Talouden tervehdyttämistoimenpiteitä valmisteltiin yhdessä konsernijohton ja yhtiön hallituksen kesken.

Tytäryhteisöt ovat toteuttaneen velvollisuuttaan pyytää ennen erityisen merkittäviä päätöksiä ohjeet kaupunginhallitukselta päätöksentekoa varten. Ohjeiden riittävyys on tältä osin toteutunut.

Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratilojen ja Suonenjoen Vesi Oy:n tavoitteiden asettamiseen on kiinnitetty huomiota talousarvion laadinnan yhteydessä. Vuoden 2025 talousarvioon tavoitteet on määritelty ja kuntakonsernin tila tytäryhtiöiden osalta on pysynyt pääosin tavoitteiden asettamisrajoissa. Konsernikokonaisuuden kannalta tytäryhtiöiden tavoitteiden asettaminen on koettu riittäväksi. Vuoden 2026 tavoitteiden asetannassa kaupunginhallitus antoi oman ohjeistuksensa tavoitteiden asettamiseen.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta on yhtiöiden sisällä kohtuullisella tasolla. Seuranta on parantunut edellisvuosista. Toimintaa analysoidaan ja raportoidaan toimitusjohtajien toimesta hyvin. Samalla säännöllinen raportointi tytäryhteisöjen tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta on kehitetty. Konsernitason kehittämisen painopiste on jatkossa omistajan suuntaan toteutettavassa säännöllisessä raportoinnissa. Kaupunginjohtaja saa konserniohjeen mukaisesti seurannat tietoonsa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä ja toteuttamista koskeva raportointi on osittain toteutunut. Tytäryhtiöiden toimitusjohtajat toteuttivat kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kyselyn vuonna 2025. Kaupunginjohtaja on

käynyt tytäryhtiöiden toimitusjohtajien ja hallitusten puheenjohtajien kanssa neuvottelun koskien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä, arviointia ja tulevaisuuden kehittämistoimenpiteiden arviointia. Molemmat toimitusjohtajat ovat kutsuttuina kaupunginjohtajan johtoryhmään.

Yhteisurakointia ja suunnittelua tehdään kaupungin teknisten palvelun kanssa. Investointiohjelmat pyritään yhdenmukaistamaan. Myös hankintoihin liittyvää yhteistyötä toteutetaan yhtiöiden kanssa. Ja puhtaanapitopalveluja tuotetaan kaupungin toimesta. Myös keskitettyjen palvelujen kokonaisuutta on tarkasteltava säännöllisesti.

Vuoden 2023 aikana päätettiin muutos Kiinteistö Oy Suonenjoen vuokratalojen johtamisjärjestelyn uudistamiseksi. Vuoden 2024 alusta lukien toimitusjohtaja on yhtiön itsensä palkkaama. Hallinnon tukipalvelut ostetaan kaupungilta. Tukipalvelujen uudelleen arvioimiseen ja toteuttamiseen tulee ainakin Vesi Oy:n osalta muutos vuoden 2026 aikana.

Vuorovaikutus ja säännölliset tapaamiset ovat muodostuneet hyväksi käytännöksi tiedonkulun ja tavoitteiden päivittämisessä. Kaupunginjohtaja osallistuu aktiivisesti molempien yhtiöiden hallituksen kokouksiin. Kaupunginhallitus ja johtoryhmä käsittelevät kokouksissaan konserniin liittyviä asioita ja niissä annetaan ohjeistuksia viranhaltijoille ja kaupungin edustajille.

Hallituksen kokoonpanot ovat monipuoliset ja pääosin asiantuntevat. Hallitukseen on nimetty myös elinkeinotoimen ja asukkaiden edustajia. Nimitykset valmistellaan yhtiökokoukselle hyvässä yhteistyössä.

Konsernivalvonnan kehittäminen voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella

Suonenjoen kaupungin kuntakonsernin toiminta on kehittymässä sille tasolle, millä konserniohjeet edellyttävät sen olevan. Kuntalaki korostaa konserniohjauksen merkitystä entisestään kuntakokonaisuuden näkökulmasta. Selkeitä ja konkreettisia edistysaskeleita tiiviimpään yhteistyöhön ja ohjeistukseen on tehty. Keskeisinä kehittämisen toimenpiteinä konsernivalvonnan osalta on se, että konkreettiset toimenpiteet on saatava entistä säännöllisemmäksi vuodenaikana tapahtuvan dokumentoinnin osalta. Lisäksi kaupunginhallituksen aktivoiminen konsernijohtamiseen esim. molempien yhtiöiden toimitusjohtajien katsausten kautta lisää raportointia ja ohjaamisen roolia jo luonnostaan. Konserniohje on päivitetty helmikuussa 2023

Lisäksi pienempien konserniin kuuluvien yhtiöiden huomioimiseen on kiinnitetty tarkempaa huomiota. Kiinteistö Oy Tervalankatu 4:n osalta hallinnon laajamittaisempi uudistus toteutettiin jo vuonna 2023 hallituksen ja isännöitsijän vaihdon myötä. Yhtiöön tehdyt toimenpiteet ovat osoittautuneet onnistuneiksi ja yhtiön tilanne on saatu vakaantumaan. Nykyisellään yhtiön tilanteesta saadaan aikaisempaa parempi kokonaiskuva ja ohjaus. Kiinteistö Oy Suonenjoen Pankkilan myyntiä on valmisteltu myös vuoden 2025 aikana. Ostajaa ei ole löytynyt. Kohteen myyntiä on syytä jatkaa.

Tervalankadun ja Pankkilan osalta isännöitsijän vaihtumisesta on tehty päätökset vuoden 2025. Osaltaan isännöinti-yhtiön vaihdos aiheutti, että lopullisia vuoden 2025 taloustietoja ei saatu yhdistettyä kaupunkikonsernin tilinpäätöksen yhteydessä.

Yhtiöiden johdon kuulemiset kaupunginhallituksessa on toteutunut vuoden 2025 aikana. Käytäntöä on syytä jatkaa ja toteuttaa molempien yhtiöiden osalta.

Riskienhallinta

Tytäryhteisöjen hallitukset vastaavat tytäryhteisöjen riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä riskien raportoinnista. Merkittävimpien riskien hallitsemiseksi konsernin tytäryhtiöissä seurataan säännöllisesti sovittuja mittareita, tavoitteiden toteutumista ja niihin liittyviä riskejä.

Merkittävimmät riskit on tunnistettu ja niistä raportoitu yhtiöiden hallituksissa. Samassa yhteydessä raportointi toteutuu myös kaupunginjohtajalle.

Keskeiset Vesi Oy:n riskit liittyvät veden laatuun liittyviin häiriötekijöihin, pohjavesialueiden pilaantumiseen, merkittäviin putkirikkoihin, pitkäaikaisiin sähkökatkoksiin, prosessihäiriöihin laitoksilla tai suuriin asiakasympäristön muutoksiin. Vesihuoltolaitoksen toimintaan liittyviä riskejä on tarkasteltu omalla riskienhallintaohjelmalla. Yhtiö on vakuuttanut riskialttiit kohteet ja sillä on toiminnan vastuuvakuutus. Varautumista varten ylläpidetään myös valmiussuunnitelmaa. Riskejä ja valmiussuunnitelmaa päivitetään säännöllisesti.

Kiinteistö Oy:n merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä toimintaan aiheuttavat hakijamäärien vaihtelut ja sitä kautta käyttöasteen vaihtelut sekä kiinteistövahingot ja korkoriski. Yhtiöllä on täysarvovakuutukset, hallinnon vastuuvakuutukset, lakisääteiset tapaturmavakuutukset ja vapaaehtoisia vakuutuksia. Rahoituksen riittävyyteen ja korkoriskien hallintaan käydään keskusteluja konsernijohtajan kanssa. Ja tarvittaviin toimenpiteisiin on ryhdytty vuoden aikana. Lisäksi yhtiölle on myönnetty valtuuston päätöksen mukainen pääomalaus, joka on nostettu kokonaisuudessaan vuoden 2025 aikana. Kahden kohteen purku on valmisteltu ja toteutettu vuoden 2025 aikana.

Molemmilla yhtiöillä on pitkäaikaista vierasta pääomaa merkittävästi suhteessa yhtiön liikevaihtoon. Korkoriskin on merkittävä myös lähivuosina. Korkeiden nousulla on ollut erittäin suuri merkitys yhtiöiden taloudelliseen tilaan.

Molempien yhtiöiden keskeinen riski liittyy avainhenkilöiden työpanoksen saatavuuteen ja korvattavuuteen mahdollisten työpaikan vaihdosten tai pitkien sairauspoissaolojen yhteydessä. Korvaavien henkilöiden saatavuutta turvataan osin laajalla yhteistyöllä kaupunkiorganisaation kanssa.

Riskienhallinnan järjestämisen arviointi

Tytäryhteisöjen riskienkartoituksen ajantasaisuus ja kattavuus on pääosin hyvällä tasolla. Hallintatoimenpiteiden käyttö on myös toteutunut. Yhtiöiden oma seuranta on selkeää ja vastuutukset määritelty. Asiantuntemus on pääosin kohtalaisella tasolla.

Kehitettävää konsernijohtamisen näkökulmasta on merkittävimpien riskien ajantasaisessa raportoinnissa ja raportoinnin ohjeistuksessa niin, että dokumentoitu toimintatapa toteutuu myös omistajan suuntaan. Konsernitaseisten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet ja toimintaohjeiden päivittämisen myötä asiaan saadaan kehitetty edelleen. Ohjeiden hyväksyttäminen myös tytäryhtiöissä sitouttaa toiminnan konkretisoinnissa.

Riskien arvioinnin ajallinen ja rahamääräinen ennakointi on haasteellista.

1.3.6. KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT

Konsernin omavaraisuusprosentti mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämäisten tulosten sietokykyä ja konsernin kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Suonenjoen kaupungin konsernin omavaraisuusaste on 48,4 % vuonna 2025.

Konsernin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto- ja siirtovelloilla sekä muilla veloilla. Suonenjoen konsernin kokonaislainakanta oli 30,8 milj. euroa, joka on laskenut edellisestä vuodesta noin 0,4 milj. euroa. Tähän vaikuttaa pääosin kaupungin oman lainakannan lasku.

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla konsernilainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Suonenjoen kaupungin konsernin lainat ovat 4.700 euroa/asukas.

Konsernin lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Suonenjoen kaupungin konsernitilinpäätökseen vaikuttaa oleellisesti tytäryhteisöjen Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalojen ja Suonenjoen Vesi Oy:n tilinpäätökset.

Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalojen taseen loppusumma on 12.388.458 euroa, mikä on liitetty Suonenjoen kaupungin konsernitaseeseen. Kiinteistö Oy:n osakepääoma on 500.003 euroa ja oma pääoma yhteensä 127.390 euroa. Oma pääoma on laskenut merkittävästi vuoden 2024 aikana. Tämä johtui purkukohteiden alas kirjaamisesta jo vuoden 2024 tilinpäätökseen. Pitkäaikaista vierasta pääomaa Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokrataloilla on noin 10,1 milj. euroa, mikä on kasvanut edellisestä vuodesta noin 0,5 milj. euroa. Korollisen vieraanpääoman määrää kasvatti vuonna 2025 kaupungin myöntämä 0,8 milj. euron suuruinen pääomalaina. Kaupungin takausvastuiden määrä Kiinteistö Oy:n lainoista on noin 7,7 milj. euroa (vuonna 2024 n. 8,2 milj. euroa). Yhtiön maksuvalmius on hiekkö.

Suonenjoen Vesi Oy:n taseen loppusumma on 13 523 837 euroa. Vesiyhtiön osakepääoma on 25.000 euroa ja oma pääoma yhteensä 2.707.668 euroa. Pitkäaikaista vierasta pääomaa Suonenjoen Vesi Oy:llä on noin 9,9 milj. euroa, mikä on laskenut edellisestä vuodesta 0,4 milj. euroa. Kaupungin takausvastuiden määrä Vesi Oy:n lainoista on noin 5,7 milj. euroa (vuonna 2024 n. 6,2 milj. euroa). Suonenjoen Vesi Oy:n maksuvalmius on kohtalaisella tasolla.

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2025	2024	2023	2022	2021	2020
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	11 670	11 679	12 624	43 882	41 634	40 789
Toimintakulut	-29 443	-29 600	-29 099	-92 090	-87 864	-85 888
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	0	0	0	77	60	88
Toimintakate	-17 774	-17 920	-16 475	-48 131	-46 170	-45 011
Verotulot	15 294	16 440	15 869	26 702	26 173	24 311
Valtionosuudet	7 021	7 571	5 205	27 479	26 270	27 421
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	78	101	113	115	75	150
Muut rahoitustuotot	967	1 180	1 135	964	756	669
Korkokulut	-809	-1 190	-1 283	-790	-722	-842
Muut rahoituskulut	3	0	-4	-12	-10	-3
Vuosikate	4 780	6 181	4 560	6 327	6 372	6 695
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 143	-4 200	-4 514	-5 688	-5 603	-5 538
Arvonalentumiset	0	-353			-1 327	
Satunnaiset erät	9	-31	138	332	307	29
Tilikauden tulos	647	1 597	183	971	-251	1 186
Tilinpäätössiirrot	3	0	-1	-26	-51	-11
Tilikauden verot	0	-2	0	-3	-2	-7
Laskennalliset verot	44	23	-5	-5	-18	-57
Vähemmistöosuudet	0	-2	13	-4	-15	-19
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	693	1 616	191	934	-337	1 092

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	39,6	39,5	43,4	47,7	47,4	47,5
Vuosikate / Poistot, %	-115,4	-135,8	-101,0	-111,2	-91,9	-120,9
Vuosikate, euroa/asukas	731	932	680	935	925	965
Asukasmäärä	6 543	6 633	6 710	6 765	6 891	6 938

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2025	2024	2023	2022	2021	2020
	1 000	1 000	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	4 780	6 181	4 560	6 327	6 372	6 695
Satunnaiset erät	16	-31	138	332	307	29
Tilikauden verot	0	-2	0	-3	-2	-7
Tulorahoituksen korjaukset	-409	-199	522	-419	-677	117
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-5 312	-2 205	-3 666	-5 476	-7 049	-6 631
Rahoitusosuudet investointimenoihin	597	17	0	36	102	402
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	146	95	1 133	347	496	334
Toiminnan ja investointien rahavirta	-182	3 857	2 686	1 144	-451	939
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-800	0	0	0	-178	-5
Antolainasaamisten vähennykset	9	0	1	0		
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 405	9 430	180	4 852	2 828	4 326
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 782	-15 835	-3 125	-3 906	-3 809	-3 698
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 500	3 700	-2 567	-1 213	4 259	-4 006
Oman pääoman muutokset	-4	0	-1 108	3	348	594
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	3	0	-5	-14	-6	15
Vaihto-omaisuuden muutos	7	11	21	-17	9	-30
Saamisten muutokset	234	228	2 810	-558	-1 761	1 105
Korottomien velkojen muutokset	896	-340	-5 569	885	3 171	827
Rahoituksen rahavirta	466	-2 806	-9 364	32	4 861	-872
Rahavarojen muutos	284	1 051	-6 678	1 175	4 410	67
Rahavarojen muutos						
Rahavarat 31.12.	3 101	2 775	1 723	13 896	12 644	8 291
Rahavarat 1.1.	2 817	1 723	8 401	12 721	8 234	8 224
	284	1 051	-6 678	1 175	4 410	67

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	7 053	8 174	6 234	5 699	5 699	12 389
Investointien tulorahoitus, %	101	283	124,4	116,3	91,7	107,5
Lainanhoitokate	1	0	1,3	1,5	1,6	1,7
Kassan riittävyys	29	21	17	50	47	31

Tuloslaskelmasta:						
Korkokulut	-809	-1 190	-1 283	-790	-722	-842
Muut rahoituskulut	3	0	-4	-12	-11	-3
Toimintakulut	-29 443	-29 540	-29 099	-92 090	-87 865	-85 888
Valmistus omaan käyttöön	58	68	90	107	100	68
Yläpuolisesta taulukosta:						
Investointimenot	-5 312	-2 205	-3 666	-5 476	-7 049	-6 631
Antolainasaamisten lisäykset	800	0	0	0	178	5
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 782	-15 835	-3 125	-3 906	-3 809	-3 698
Yhteensä	-38 487	-48 703	-37 088	-102 167	-99 178	-96 989

Ei kertalyhenteisiä lainoja

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2025	2024	2023	2022	2021
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	64 343	63 982	66 403	88 327	88 631
Aineettomat hyödykkeet	299	325	376	898	1 019
Aineettomat oikeudet	79	65	63	500	579
Muut pitkävaikutteiset menot	220	259	313	389	440
Ennakkomaksut	1	1	1	9	
Aineelliset hyödykkeet	62 735	62 344	64 741	85 199	85 386
Maa- ja vesialueet	8 394	8 408	8 413	8 576	8 696
Rakennukset	41 379	41 572	43 578	59 050	60 013
Kiinteät rakenteet ja laitteet	11 182	10 585	10 840	9 941	9 433
Koneet ja kalusto	1 675	1 529	1 696	3 340	3 628
Muut aineelliset hyödykkeet	94	95	95	245	217
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	11	155	119	4 047	3 399
Sijoitukset	1 309	1 314	1 285	2 231	2 226
Osakkuusyhteisöosuudet	173	174	131	131	174
Osakkeet ja osuudet	562	557	596	1 502	1 285
Joukkovelkakirjalainasaamiset	2	2	2	3	7
Muut lainasaamiset	0	0	0	39	214
Muut saamiset	572	581	556	557	546
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	140	4	4	143	108
VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 618	6 113	5 113	22 398	19 741
Vaihto-omaisuus	73	81	91	341	324
Saamiset	3 444	3 258	3 298	8 161	6 773
Pitkäaikaiset saamiset	769	741	851	1 034	1 130
Lyhytaikaiset saamiset	2 517	2 517	2 446	7 127	5 643
Rahoitusarvopaperit	0	0	0	0	558
Rahat ja pankkisaamiset	3 101	2 774	1 723	13 896	12 086
VASTAAVAA YHTEENSÄ	71 100	70 099	71 519	110 868	108 480

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTATTAVAA	2025 1 000 €	2024 1 000 €	2023 1 000 €	2022 1 000 €	2021 1 000 €
OMA PÄÄOMA	34 401	33 680	32 115	35 822	34 682
Peruspääoma	23 995	23 995	23 995	26 731	26 731
Arvonkorotusrahasto	98	98	98	98	98
Muut omat rahastot	321	321	346	550	496
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	9 295	7 651	7 486	7 510	7 694
Tilikauden yli-/alijäämä	693	1 616	191	934	-337
VÄHEMMISTÖOSUDET	80	80	78	320	225
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET					
Poistoero					
Vapaaehtoiset varaukset					
PAKOLLISET VARAUKSET	233	692	800	763	938
Eläkevaraukset					
Muut pakolliset varaukset	233	692	800	763	938
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	147	10	11	163	141
VIERAS PÄÄOMA	36 240	35 637	38 515	73 800	72 494
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	26 758	24 587	30 180	50 521	49 693
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	0	0	1	132	132
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	4 002	6 551	3 662	7 339	8 608
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	5 479	4 499	4 671	15 809	14 061
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	71 100	70 099	71 519	110 868	108 480

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	48,4	48,0	44,9	32,5	32,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	107,2	100,4	115,0	75,7	77,9
Kertynyt ylijäämä(alijäämä), 1000€	9 988	9 266	7 677	8 443	7 357
Kertynyt ylijäämä(alijäämä), €/asukas	1527	1397	1144	1248	1068
Konsernin lainat, €/asukas	4 701	4 694	5 044	8 553	8 460
Konserninlainakanta 31.12., 1000€	30 760	31 138	33 843	57 859	58 301
Lainat ja vuokravastuut. 31.12.	45 246 789	48 391 911	52 472 886		
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	6 915	7 296	7 820		
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000€	0	0	0		
Kunnan asukasmäärä	6543	6633	6710	6765	6 891
Saadut ennakot	175,53	200,47	236,04	460,57	784,28
Toimintatuotot	11 669,97	11 679,15	12 624,00	43 882,00	41 634,00
Verotulot	15 294,05	16 440,41	15 869,00	26 702,00	26 174,00
Valtionosuudet	7 020,82	7 570,58	5 205,00	27 479,00	26 270,00
Vuokra ja leasingvastuut	14 486,40	17 253,95	18 630,23	19 769,64	15 006,78

1.4.

SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa annettava tietoja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Toimintakertomuksessa tehdään selkoa;

- miten sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskien hallinta on kaupungissa järjestetty,
- onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja
- miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on taloudellista ja tuloksellista. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia. Lisäksi sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet on hyväksytty valtuustossa 22.2.2021 § 4.

Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on lisäksi voimassa, mitä Suonenjoen kaupungin hallintosäännössä sekä muissa ohjeissa ja määräyksissä on sanottu.

Kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kaupunginhallitus:

1. vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteensovittamisesta siten, että kaupungin toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan
2. hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat
3. valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti

Lautakunnat vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta.

Suonenjoen kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohje on hyväksytty kaupunginhallituksessa 24.5.2021 § 115.

Kaupunginhallituksen arvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytilasta

Selonteko sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta vuodelta 2025 perustuu laajaan kyselyaineistoon. Vuoden 2025 osalta arviointi toteutettiin talousarviossa vahvistetuille tilivelvollisille sekä Vesi Oy:n ja Suonenjoen Vuokratalojen toimitusjohtajille suunnatulla kyselyllä. Kyselyyn vastasi 20 pyydettyä tilivelvollista viran- tai toimenhaltijaa. Kysely toteutettiin ajalla 26.2.-17.3.2026.

Lisäksi vuodelta 2025 toimialat (lautakunnat) sekä tytäryhtiöiden hallitukset ovat raportoineet kaupunginjohtajalle annettujen ohjeiden mukaisesti vuoden 2025 aikaisista sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimenpiteistä ja havainnoista. Raportoinnin tukena on ollut laadittu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan muistilista, jota toimialajohtajat ovat koostaneet yhteistyössä toimialan esihenkilöiden kanssa. Kaikki toimialat ovat raportoineet osaltaan lautakuntatasoisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisesta.

Elinvoima ja hallintopalvelut (Kaupunginhallitus 24.11.2025 § 273)

Elinvoima- ja hallintopalveluiden toimialaa koskevan arvioinnin perusteella sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuminen on pääosin hyvällä tasolla ja ohjeita noudatetaan. Toimialan ja koko konsernin toimintaa ohjaavat lainsäädännön lisäksi useat suunnitelmat ja ohjeistukset, joita päivitetään vuosittain ja niiden toteutumista seurataan. Toimialan kriittiset riskit on tunnistettu ja arvioitu ja niille on pyritty määrittelemään hallintatoimenpiteitä. Talouden ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti ja muutokset otetaan huomioon toiminnan suunnittelussa.

Keskeiset kehittämiskohteet: toimialalla toivotaan enemmän konkreettisia ohjeita ja koulutusta arkiseen sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan. Samoin säännöllisestä henkilöstön työtyytyväisyyskyselystä koettaisiin olevan hyötyä toiminnan kehittämiseen. Merkittävimmät tunnistetut riskit liittyvät arvioinnin mukaan henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen, riittävään perehdytykseen ja prosessien kuvauksiin, kunnan taloudellisiin näkyymiin (mm. valtionosuuksien pieneneminen toiminnan rahoituksessa) sekä yllättäviin toiminnan jatkuvuutta uhkaaviin häiriötilanteisiin.

Kasvun ja oppimisen palvelut (Kasvun ja oppimisen lautakunta 04.11.2025 § 75)

Kasvun ja oppimisen toimialaa koskevan arvioinnin perusteella sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuminen on pääosin hyvällä tasolla ja ohjeita noudatetaan. Toimialan toimintaa ohjaavat lainsäädännön lisäksi useat suunnitelmat ja ohjeistukset, joita päivitetään vuosittain ja niiden toteutumista seurataan.

Toimialan kriittiset riskit on tunnistettu ja arvioitu ja niille on pyritty määrittelemään hallintatoimenpiteitä. Talouden ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti ja muutokset otetaan huomioon toiminnan suunnittelussa. Lainsäädännön muutoksista merkittävin taloudellinen ja toimintaympäristöön vaikuttava muutos on vuoden 2025 aikana voimaan astunut oppimisen tuen uudistus.

Kasvun ja oppimisen toimialan tehtävät ja vastuut on selkeästi määritelty. Rekrytointiin ja jatkuvaan sijaistarpeen täyttämiseen liittyvät haasteet aiheuttavat kriittistä tarkastelua palvelun laadun varmistamiseksi. Perehdyttäminen ja työhönopastus ovat merkittävässä roolissa. Henkilöstön osaamista ja ammattitaitoa tuetaan tarjoamalla koulutusmahdollisuuksia ja sisäisellä osaamisen jakamisella. Henkilöstön jaksamisen ja sairauspoissaolojen seuranta on systemaattista, mutta ennaltaehkäisevää toimintaa tulisi kehittää.

Sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan kaivataan lisäohjeistuksia ja -koulutusta. TurvaArvi -järjestelmä on säännöllisessä käytössä. Uhka- ja vaaratilanteiden ennaltaehkäisyä tulisi edistää ja sattuneiden tilanteiden käsittelyyn kaivataan tehostettuja toimenpiteitä.

Tietoturvaan ja -suojaan liittyvät ohjeistukset koettiin selkeiksi. Päätöksentekoprosessi on hyvin hoidettu. Yksiköiden kalusto- ja

materiaaliomaisuuden arvo on vähäinen, eikä niistä ole tehty ajantasaista inventaariota. Kiinteistön vuosittaisiin tarkastuksiin liittyvä yhteistyö teknisen toimen kanssa on parantunut, mutta sitä toivottiin edelleen edistettävän. Sopimusten hallinta koettiin olevan erittäin hyvällä tasolla. Tiedottamiseen oltiin kohtalaisen tyytyväisiä niin yksikön ja toimialan sisäisessä viestinnässä kuin kaupunkitasoisestikin.

Tekniset palvelut (Tekninen lautakunta 11.03.2026 § 22)

Teknisten palvelujen toimialaa koskevan arvioinnin perusteella sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuminen on pääosin hyvällä tasolla ja ohjeita noudatetaan. Toimialan ja koko konsernin toimintaa ohjaavat lainsäädännön lisäksi useat suunnitelmat ja ohjeistukset, joita päivitetään vuosittain ja niiden toteutumista seurataan. Toimialan kriittiset riskit on tunnistettu ja arvioitu ja niille on pyritty määrittelemään hallintatoimenpiteitä. Talouden ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti ja muutokset otetaan huomioon toiminnan suunnittelussa.

Toimialalla tunnistettiin mm. seuraavia kehittämiskohteita ja haasteita riskienhallinnan näkökulmasta:

- Sansian yhteiskilpailutuksissa mukanaolo edellyttää hankinnan ehtojen seuraamista ja Suonenjoen kannalta epäedullisten ehtojen tunnistamista. Myös sopimusehtojen seuraaminen koettiin joissakin Sansian kilpailutuksissa haasteelliseksi.
- Toimialalla on toimintaan ja talouteen liittyviä määrämittäviä. Asianmukaisten tehokkuusmittareiden kehittäminen on ollut haasteellista. Toimintaa pystytään kuitenkin kaiken kaikkiaan mittaamaan ja kirjaamaan aikaisempia vuosia paremmin ja helpommin löydettäväksi.
- Työturvallisuuden tarkistus- ja mittausrutiineja tulee kehittää.
- Laskujen jälkiseuranta vaikeuttaa se, että kirjanpito-ohjelmasta näkee vain omat laskutarkastuksen ja hyväksynnän laskut. Ei muita laskuja, vaikka ne olisivat omaa vastuualuetta.
- Pysäköintivirhemaksujen sähköinen ulosotto ei ole vielä käytössä. On kuitenkin edistymässä järjestelmätoimittajalla.
- Palkkojen maksujen oikeellisuutta ei ole mahdollista kaikilta osin tarkistaa. Peruspalkat näkyvät hyvin palkkataulukoissa, jotka ovat ajan tasalla.
- Hankintaohjeen päivitys on ajankohtaista. Siinä tulee tarkemmin huomioida suorahankinnan mahdollisuudet.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kaupungin sisäinen valvonta ja riskien hallinta on ohjeistettu hallintosäännössä ja erillisillä talous-, konserni- ja sisäisen valvonnan ohjeella. Näissä on käsitelty muun muassa ratkaisovaltaan, vastuunjakoon ja raportointiin liittyviä ohjeistuksia. Toiminnassa noudatetaan lakeja ja hyvää hallintotapaa. Kaupungin hallintosääntöä päivitettiin vuoden 2025 aika kahdesti. Niin työllisyysasioiden hoidon kuin myös perusopetuslain muutoksen seurauksena oppimisen tuki uudistui esi- ja perusopetuksessa. Muutokset ovat kohdentuneet vuoteen 2025. Hallintosääntöä päivitetään säännöllisesti, tarpeen vaatiessa. Konserniohje on päivitetty helmikuussa 2023.

Toimialojen arvioinnin perusteella toiminta on toteutunut ohjaavien säädösten ja määräysten mukaisesti. Toiminnassa ja päätöksenteossa tiedostetaan toimintaan ja talouteen liittyviä riskejä. Tilivelvolliset viran- ja toimenhaltijat ovat velvoitettuja suunnittelemaan ja ohjaamaan toimintaa tavoitteiden saavuttamiseksi. Toiminnan ja

talouden seurannan ohjeistuksen mukaisesti heidän tulee reagoida merkittäviin riskeihin ja mahdollisiin poikkeamiin.

Ohjeiden mukaisesti hyväksymismenettelyt ja käyttötaloussuunnitelmat käytetään lautakunnissa ja annetaan tiedoksi hallitukselle. Viranhaltijapäätöksistä pidetään päätöspöytäkirjaa, ne saatetaan luottamustoimielimille tiedoksi ja tarvittaessa havaittuihin puutteisiin puututaan. Hallintosäännön mukaisesti otto-oikeus on kaupunginhallituksella. Kaupunginhallitus ei ole käyttänyt otto-oikeutta lautakuntien päätöksiin vuoden 2025 aikana.

Yksittäisistä päätöksistä asiaperusteilla tehdyt päätöksen sisältöön tyytymättömyyttä osoittavat oikaisuvaatimukset ja valitukset ovat olleet vähäisiä suhteessa päätösten kokonaismäärään. Yksilöasioissa ei ole tehty oikaisuvaatimuksia tai valituksia.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tavoitteiden, varojen käytön ja toiminnan tuloksellisuuden toteutumisen seuranta käsitellään tarkemmin toimintakertomuksen tulosalueita käsittelevässä numero-osassa. Taloudellisten tavoitteiden seuranta on jatkuvaa ja sitä tehdään niin viranhaltija-, toimiala- kuin myös valtuustotasolla.

Tavoitteet on pääsääntöisesti asetettu jo talousarvion laadinnan yhteydessä valtuustotasolla. Tavoitteet ovat arvion perusteella kaupungin strategiasta johdettuja ja kaupungin linjausten mukaisia. Tuloksellisuuden arviointi perustuu taloussuunnitelmaan kirjattujen taloudellisille ja toiminnallisille tavoitteille asetettujen mittareiden seurantaan ja arviointiin. Toimialatasoista tavoiteasettelua ei ole tämän lisäksi toteutettu.

Toiminnan yksityiskohtainen tuloksellisuuden arvioiminen on vähäistä ja kesken vuoden tehtävät korjaavat toimenpiteet ja tavoitteiden uusarviointit ovat jääneet edelleen vähäisiksi. Tarvittaessa havaittuun poikkeamiin on reagoitu ja tarvittavat uudet päätökset on saatu nopeasti toteutettua.

Investointien osalta kokonaisnäkemystä on haettu vuoden aikana ja toteutuksessa on seurattu lähinnä talousarvion kokonaisinvestointitasoa. Kiinteistöjen osalta seuranta tehdään vuosittain. Kokonaisvaltainen kaupungin kiinteistöstrategia puuttuu. Tulevaisuuden keskeinen huomio kiinteistöihin kohdistuu myös kaupungin talouden ja rakenteellisten uudistusten osalta on hyvin pitkälti tarkoituksenmukaisiin kiinteistöratkaisuihin. Vuoden 2025 aika tehtiin päätös niin Sote-kiinteistöjen yhtiöittämisestä kuin sen perumisesta. Teknisten palvelujen kiinteistöjen ja kuntatekniikan tuottajaorganisaation hallinnollinen rakenne jäi uudistuksessa selvittämättä.

Toiminnan talouden ja tuloksellisuuden seuranta on pääosin vastuuviran- / toimenhaltijoiden tekemää arviointia, mihin yhdistyy esimiesten keskinäiset palaverit toimialoittain.

Vuoden 2025 taloussuunnitelmassa tavoitteet oli eritelty valtuusto- ja lautakuntatasoisiksi, joista jälkimmäiset olivat valtuustoon nähden vain informatiivisia. Tämä on selkeyttänyt tavoiteasetantaa ja tavoitteiden seuranta. Myös toiminnallisten tavoitteiden määrää on tiivistetty ja linjattu entistäkin enemmän kaupungin strategian mukaisiksi jo vuodesta 2021 lukien. Vuoden 2025 osalta erityinen painopiste kohdentuu rakenteiden ja toimintatapojen uudistamiseen sekä osallisuuden vahvistamiseen.

Suonenjoen kaupungin talous kehittyi ennakoitua paremmin vuonna 2025. Toimintakate ei juurikaan kasvanut edellisvuodesta ja vuosikate oli liki 1,5 milj. euroa parempi kuin määrärahamuutetussa talousarviossa ennakoitiin.

Vuoden 2020 lopulla on hyväksytty kaupungin kestävän kuntatalouden pitkántähtäimen suunnitelma vuosille 2021-2025. Tämä antoi hyvän pohjan tuloksellisen toiminnan ylläpitämiseksi. Vuoden 2026 talousarviossa on valtuusto hyväksynyt maininnan, että uusi kestävän kuntatalouden pitkántähtäimen suunnitelma tulee saada laadituksi vuoden 2026 aikana vuosille 2027-2030. Ennen uuden ohjelman laatimista on kaupunginhallitus pyytänyt toimialojen arvioimaan päättyneen suunnitelman toteutumisesta ja tulevaisuuden tarpeita ennakoivista toimenpiteistä.

Omaisuuksien ja palveluiden hankinnan, luovutuksen sekä hoidon valvonta

Hankintavaltuudet on määritelty hallintosäännön ja hankintaohjein sekä lautakunta- ja viranhaltijatasoisin delegointipäätöksin. Kaupungin hankintastrategia ja ohjeistus on päivitetty vuoden 2023 alussa. Lisäksi tavoitteena on päivittää erillinen pienhankintojen ohjeistus.

Kaupungin omat hankinnat on hoidettu hankintoja koskevien säädösten mukaisesti eivätkä tehdyt hankintapäätökset ole olleet markkinaoikeuden käsiteltävänä. Yhteishankinnassa kilpailutettujen tuotteiden ostotoiminnan ja sähköisen hankintamenettelyn käytännöt ovat kehittymässä. Huutokauppaportaaleja on hyödynnetty käytöstä poistetun tavaran luovutukseen.

Yhteishankintojen tehokkaampi hyödyntäminen, etukäteissuunnittelu ja tiedottaminen hankintatoimesta ovat kehittämistoimenpiteitä, joilla hyötyjä on mahdollista saada aikaan lähitulevaisuudessa. Markkinavuoropuhelujen käyttö on kasvanut.

Mahdollinen hankintalain uudistus haastaa kaupungin arvioimaan mahdolliset IN-House omistukset ja niiden kautta tapahtuva palveluhankinta. Uudistuksen on arvioitu astuvan voimaan vuoden 2026 aikana.

Ohjeita noudatetaan ja käyttöomaisuusluetteloita on osin ajantasaistettu.

Sopimusten hallinta

Sopimustoiminnasta ja sen valvonnasta vastaa kukin toimiala itse. Sopimustoiminnassa ei ole esiintynyt negatiivisia seuraamuksia, joita sopimusta tehdessä ei ole ennakoitu. Sopimusten valvonnan on syytä olla systemaattista ja valvonnan delegoimiseen toimialaoilla on syytä panostaa entisestään. Viranhaltijoiden vaihtuvuuden yhteydessä perehdyttäminen myös voimassa oleviin sopimuksiin on syytä huomioida.

Sopimusten hallinnassa pitäisi valmisteilla yhtenäinen käytäntö. Sopimuksia on osin Sansian tietokannassa. Sopimusten vientiä Dynasty-asianhallintajärjestelmään selvitetään ja sähköiset sopimusarkistot ovat työnalla. Hyvinvointialueen sopimusselvityksen myötä myös kaupungin sopimukset tulivat kattavasti tarkasteluun.

Myös kustannusten läpinäkyvyyteen ja oikein kohdentamiseen on kiinnitetty entistä enemmän huomiota. Erilaisille projekteille ja isoimmille hankkeille asetetaan tarvittaessa omat toimikunnat / työryhmät, joiden tehtävänä on ohjata ja valvoa hankkeiden etenemistä ja kustannusten kehitystä.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kaupungin strategiset riskit liittyvät väestönkehitykseen ja palvelurakenteen yhteensovittamiseen. Vanhusväestön palvelutarpeen määrän kasvu tulevina vuosina tuo osittaisen riskin sosiaali- ja terveystalouden tuottamiseen muun muassa kiinteistöihin liittyen. Ja toisaalta vähenevä lapsien määrä luo oman haasteen mm. varhaiskasvatus- ja kouluverkoston osalta. Kiinteistöjen tarkastelua on keskeinen toimi. Nyt esillä oleva hyvinvointialueen vuokramalli pitää sinällään riskin tuleviin kiinteistöratkaisuihin liittyen. Kaupungin Sote-kiinteistöjen vuokrasopimukset on saatu neuvoteltua jatkumaan myös vuodesta 2026 eteenpäin.

Henkilöriskeistä merkittävin liittyy ammattihenkilöstön saatavuuteen ja korvattavuuteen muun muassa sairauspoissaolojen yhteydessä. Korvaavaa henkilöstöä ei ole saatavissa nopealla aikataululla. Myös keskeisten asiantuntijatehtävien osalta on merkittäviä haasteita rekrytointiin liittyen.

Kaupungin toimitilojen sisäilmahaitat ovat olleet selvityksen alla. Korvaavat tilajärjestelyt tulevat aiheuttamaan lisäkuluja ja mahdollisesti toimintojen hajauttamista eri palvelupisteisiin.

Omaisuuksien ja toiminnan vastuuriskit ovat hallinnassa. Vakuutukset ovat ajantasaiset sekä kattavat. Tarvittavat tarkistukset ja täsmennykset on tehty yhdessä vakuutusyhtiön edustajan kanssa. Kaupungin vakuutusurva on kilpailutettu vuoden 2025 aikana.

Kaupungin lainakanta oli pääosin korkosuojattu vuoden 2023 loppuun saakka. Korkojen nousuun liittyvä merkittävä riski toteutui vuoden 2024 aikana. Kaupungin lainasalkku on uudelleen suojattu korkosuojalla marraskuusta 2025 lukien. Sopimus valmisteltiin kevään ja kesän 2025 aikana.

Inflaation nousu ja turvallisuuspoliittinen epävarmuus Ukrainan sodan myötä vaikutti mm. rahoituksen hintaan. Luottokelpoisuus on hyvä, eikä rahoituksen saatavuudessa ole ollut ongelmaa. Lainamäärän hallinta edellyttää sekä kulurakenteen hallintaa että investointien järkevää ajallista jaksottamista. Rahoituksen riittävyyden hallintaan käytetään tarvittaessa kuntatodistuksia, joiden saatavuus on ollut hyvä. Korkojen käännyttyä laskuun lyhytaikaisen rahoituksen hinta on laskenut merkittävästi kuluneen vuoden aikana.

Pohjois-Savon pelastuslaitokseen liittyvät vaatimukset varallaolokorvauksista on otettu huomioon toteutuneena taloudellisena riskinä jo vuoden 2023 tilinpäätöksessä. Tehtyä varausta purettiin osin vuoden 2024 maksuunpantujen korvausten ja viivästyskorkojen osalta.

Riskien hallinta

Riskien hallinta on pääasiallisesti painottunut omaisuuden ja taloudellisten riskien tunnistamiseen ja niihin varautumiseen muun muassa vakuuttamalla.

Riskikartoituksia on tehty muun muassa henkilökuntakeskusteluin. Työpistekohtaisten riskiarvioiden tekemistä on edelleen jatkettu. Riskiarvioinnin järjestelmän päivittäminen on edennyt uuden vakuutusyhtiön myötä. Järjestelmä on tarkotus ottaa käyttöön vuonna 2026.

Johtoryhmän ja eri viranomaistahojen kesken on käyty läpi kaupunkia ja sen asukkaita kohtaavia mahdollisia riskiskenaarioita ja kuinka niissä eri viranomaisten tulee toimia yhteistyössä mahdollisen vaaratilanteen sattuessa. Pääasiallinen tavoite on jatkuvuuden hallinto häiriötilanteissa. Nyt Ukrainan sodan myötä turvallisuusympäristöön on tullut merkittä uusi varautumisen ja valmiuden vaativa riskiarvio. Kokonaisvaltaista kaupunkikonsernin riskikartoitusta ei ole tehty. Valmiussuunnitelmien päivittäminen jatkuu vuoden 2026 aikana. Suonenjoen kaupungin johtavat viranhaltijat osallistuvat järjestettyihin valmiusharjoituksiin.

Omaisuus on vakuutettu ja sen kuntoa ja korjaustarpeista on tiedotettu säännöllisesti. Vakuutuksia käydään säännöllisesti läpi kaupungin vakuutusyhtiön vakuutusasiamiehen kanssa. Muutoksia vakuutusturvaan on myös tehty kesken vakuutuskauden. Työyksiköissä ja kouluilla on pelastus- ja turvallisuussuunnitelmat, joita myös harjoitellaan. Lisäksi pitkäjänteisellä investointi toiminnalla pyritään pitämään muun muassa vesihuoltoon ja kunnallistekniikkaan liittyvät riskit mahdollisimman pieninä.

Henkilöstö resurssien riittävyteen ja lähinnä sen kapeuteen liittyvät riskit ovat nousseet vahvasti esille myös kuluvan vuoden aikana. Sairaslomat ja työpaikan vaihdot ovat muun muassa aiheuttaneet korvaavan henkilöstön saamiseen liittyvän riskin. Myös henkilöstön ikääntymiseen liittyvät jaksamisongelmat ovat nousseet esiin kuin myös rekrytoinnin onnistumisen haasteet. Myös avain- ja asiantuntijahenkilöiden rekrytoineissa on ollut osittain haasteita. Lisäksi voimistunut palkkakilpailu on noussut esiin kuluvan vuoden aikana.

Vuoden 2025 aikana valmisteltiin koko kaupunkiorganisaatiota koskeva henkilöstön työkykyä ja työtyytyväisyyttä koskeva kysely. Kysely on toteutettu alkuvuodesta 2026. Kyselyn tulokset käydään läpi kevään 2026 aikana.

Aikaisemman vuonna 2020 toteutetun henkilöstökyselyn keskeiset kehittämistoimenpide-ehdotukset kohdentuivat palautteen antamiseen ja puheeksi ottamiseen sekä tiedottamiseen. Vastausten perusteella työntekijöiden odotukset työstään sekä osaaminen ja tiedolliset valmiudet olivat kyselyn perusteella selkeitä vahvuustekijöitä. Kaupungin työntekijät ovat myös motivoituneita tekemästään työstään ja työ koetaan merkitykselliseksi. Kyselyn mukaiset piirteet ovat edelleen ajankohtaisia ja niiden viemistä työyksiköiden käytänteisiin jatketaan. Suonenjoen kaupungin työnantaja kuva on hyvä. Myös ulkopuoliset hakijat ovat tämän tuoneet esille. Tulevan valtuustokauden aikana on syytä toteuttaa uusi henkilöstökysely ja panostuksia henkilöstön työkyvyn ylläpitäviin toimenpiteisiin tarvitaan jatkossakin.

Vuoden 2025 valmisteltiin myös henkilöstöorganisaation johtamisperiaatteet. Niiden hyväksyminen on tapahtunut alkuvuodesta 2026.

Työterveyshuollon kanssa pidetään säännölliset tapaamiset. Sairauspoissaolojen kehitystä seurataan, henkilöstöä koulutetaan ja henkilöstöhallinnon ohjeistukset ovat hyvässä valmiudessa ja niitä pääosin myös noudatetaan. Sähköinen poissaolojen seurannan työkalu on esihenkilöiden apuna. Työterveyspalvelujen mahdollinen kilpailuttaminen on valmistelussa vuoden 2026 aikana.

Tietoturva ja siihen liittyvät ohjeet korostuvat entisestään. Myös vaateet viranomaisten suuntaan kasvavat. Tietojärjestelmiin kohdistuvat suurimmat riskit ovat pääsääntöisesti tunnistettu ja niihin on varauduttu sekä teknisillä että hallinnollisilla keinoin. Henkilökunnan koulutukseen ja perehdyttämiseen on syytä kiinnittää jatkossakin huomiota. Tietoturvan vastuita on täsmennetty tiukentuneiden määräysten johdosta. Kaupungille on nimetty henkilöt niin tietoturva kuin myös -suoja

vastaaviksi. Tietoturvaloukkauksista laaditaan tarvittavat raportit. Vuodelta 2025 valmistuu oma tietotilinpäätös.

Arvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Tehdyn konsernitasoisen arvioinnin perusteella sisäinen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuminen on pääosin hyvällä tasolla ja hyväksyttävä ohjeita noudatetaan. Dokumentoitujen riskiarviointien toteuttaminen on kehittynyt edellisvuodesta. Keskeiset havainnot ja kehittämistoimenpiteet kohdetuntuvat vastuiden edelleen selkeyttämiseen sekä valvonta toimenpiteiden jäsennellyn dokumentoinnin toteuttamiseen ja prosessien kuvaamiseen. Esille nostettuna tarpeena on konkreettisemmat ohjeet ja koulutusta arkiseen sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan. Esihenkilöiden kouluttamista niin riskien arviointiin kuin sisäisen valvonnan toteuttamiseen koulutetaan vuonna 2026.

Sopimusten läpikäynti ja kilpailuttamisen tarkastaminen on tehostunut entisestään. Tietojärjestelmiin ja tietosuojaan ja sähköisiin rekistereihin liittyvät vastuut vaativat vielä selkeyttämistä. Lisäksi järjestelmien toipumissuunnitelmat on kuvattava. Kaupungin Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeen mukaisesti toimialajohtaja vastaavat yleisestä tietoturvallisuuden valvonnasta, seurannasta ja ohjeistamisesta. Toimielimen ja tulosalueen sisäisestä tietoturvan toteuttamisesta ja valvonnasta vastaa myös esihenkilö. Taloudellisia panostuksia tarvitaan sähköisten järjestelmien kehittämiseen sekä järjestelmien tietosuojan ja -turvan arvioimiseen.

Talouden seuranta ja raportointi on säännöllistä ja toteutuu hyvin. Omaisuuden hoidon osalta irtaimiston luetteloinnissa on vielä osin parannettavaa. Päätöksenteko menettelyä arvioidaan säännöllisesti ja havaittuihin puutteisiin reagoidaan. Toimenpiteiden vaikuttavuuden ja niiden ennakoarviointiin on otettu käyttöön yhteinen toimintamalli kaupunginhallituksen päätöksellä. Ennakoarvioinnin käyttöönottoa on suoritettu erityisesti elinvoima- ja hallintopalvelujen sekä kasvun ja oppimisen toimialan osalta. Jalkauttaminen teknisten palvelujen osalta vaatii toimenpiteitä sekä mahdollisesti yhteisten linjausten tarkentamista. Toiminnallisten tavoitteiden kirjallinen raportointi on ollut osin kevyehköä vuoden 2024 aikana. Kasvun ja oppimisen palvelut ovat onnistuneet toiminnallisuuden raportoinnissa lautakunnalle erinomaisesti.

Kuntatalouden heikkeneminen sekä henkilöstön saatavuus ja pysyvyys arvioitiin keskeisiksi riskeiksi tulevaisuutta ajatellen.

Henkilöstöhallintoon liittyvät toimenpiteet ovat säännöllisiä ja niihin liittyvää tietoa saadaan entistä paremmin sähköisistä järjestelmistä. Henkilöstöön liittyvät riskit ovat pääosin tunnistettu. Henkilöstön jaksamisen ja sairauspoissaolojen seuranta on systemaattista, mutta ennaltaehkäisevää toimintaa tulisi kehittää. Esihenkilöiden omaa vastuuta mm. työntekijöiden palkkaukseen liittyvien asioiden tarkastamisessa on syytä täsmentää. Henkilöstön viestintäkanavat ovat vakiintuneet ja viestintää suoritetaan säännöllisesti. Tiedottamiseen ollaan pääosin tyytyväisiä niin yksiköiden ja toimialojen sisäisessä viestinnässä kuin kaupunkitasoisesti.

Toimialojen raportointien toimenpiteiden perusteella toiminta on toteutunut ohjaavien säädösten ja määräysten mukaisesti. Perustoiminnat ovat hyvin hoidettuja ja esihenkilöillä on hyvä hallinta vastuuyksiköidensä johtamisesta ja laadullisesta kehittämisestä. Omaisuus on vakuutettu ja sen kuntoa ja korjaustarpeista on tiedotettu säännöllisesti. Vakuutuksia käydään säännöllisesti läpi kaupungin vakuutusyhtiön vakuutusasiamiehen kanssa. Vuoden 2025 aikana kaupungin vakuutukset kilpailutettiin.

Kehitettävää ja ohjeistettavaa nähtiin sopimusten hallinnan prosesseissa, inventaarion prosessissa sekä tietojärjestelmiin liittyvissä tietojärjestelmien ja toipumissuunnitelmien kuvaamisissa. Näihin on hyvä tarkastella toimintatavat ja resurssit osana henkilöstöjärjestelyjä. Kokonaisuutena sisäinen valvonta tuottaa pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamiseen edellyttävän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen tiedon riittävydestä.

Toimialajohtajien raportoimien toimenpiteiden perusteella toiminta on toteutunut ohjaavien säädösten ja määräysten mukaisesti. Omaisuus on vakuutettu ja sen kuntoa ja korjaustarpeista on tiedotettu säännöllisesti.

Väärinkäytöksiä ei ole ilmennyt eikä kaupunki ole joutunut oikeudellisiin tai merkittäviin taloudellisiin korvausvastuisiin.

Tiedonkulkua ja informaatiota henkilöstölle pidetään yllä erilaisin työpaikka- ja johtoryhmän kokouksin. Henkilöstön edustaja on mukana kaupunginjohtajan johtoryhmässä, joka kokoontuu pääsääntöisesti viikoittain. Tiedonkulkua päättäjiin tukevat säännöllisesti toistuvat kaupunginjohtajan ja luottamushenkilöiden pitämät palaverit. Sosiaalisen median käyttöä ja näkyvyyttä on lisätty. Yhteistyötä henkilöstöjärjestöjen kanssa on pidetty yllä ja se on hyvällä tasolla.

Sähköisten palvelujärjestelmien tehokkaampi käyttöönotto sekä viestinnän ja kuntamarkkinoinnin kehittäminen nähdään myös kaupungin kehittämistoimenpiteinä. Kaupungin osallisuussuunnitelman ja hyvinvointikertomuksen mukaiset toimenpiteet ovat edenneet. Asukkaiden osallisuus ja vaikuttamisen kanavat ovat laajasti käytössä ja aktiivinen työ edistää Suonenjoen kaupungin Visio 2040 työskentelyä. Työskentelyn pohjalta on valmistelussa kaupungin uusi strategia, joka valmistuu vuoden 2026 alkupuoliskolla.

Kokonaisuutena sisäinen valvonta tuottaa pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamiseen edellyttävän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen tiedon riittävydestä.

Muut ei-taloudelliset asiat

Kuntalain mukaisesti luottamushenkilöt ja keskeiset viranhaltijat ovat antaneet tarkastuslautakunnalle sidonnaisuusilmoitukset. Ilmoitukset ovat julkisia ja ne esitetään kaupungin www-sivuilla.

Kaupungin toiminnoissa ei ole havaintoja tai epäilyjä korruptiosta tai lahjonnasta. Kaupungilla on ajantasainen, hankintalainsäädökset huomioonottava hankintaohjeistus. Omana työnä tehtävät tavara- ja palveluhankinnat toteutetaan pääosin kilpailuttamalla ohjeistuksen mukaisesti.

Laki Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta tuli voimaan 1.1.2023. Kysymys on EU:n ilmoittajansuojeludirektiivin (2019/1937), eli ns. whistleblower-direktiivin täytäntöönpanosta. Suonenjoen kaupunki otti lain edellytykset täyttävän kanavan käyttöön siirtymävaiheen puitteissa 1.4.2023 mennessä. Organisaatioon on nimetty ilmoitusten käsittelystä vastaavat henkilöt.

1.5. TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

Kuntalain 1§ mukaan kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja kestävästä kehitystä alueellaan. Vuonna 2023 voimaan tullut laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä tarkoittaa kaupungin velvoitetta seurata ja arvioida kuntalaisten elinoloja, hyvinvoinnin ja terveyden tilaa ja niihin vaikuttavia tekijöitä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä kunnassa on määritetty kuntalaissa ja laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä.

Kunnan lakisääteisenä (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 6§) tehtävänä on hyvinvointi- ja terveysvaikutusten arvioiminen, kuntalaisten elinolojen, hyvinvoinnin ja terveyden sekä niihin vaikuttavien tekijöiden seuraaminen alueittain ja väestöryhmittäin. Lisäksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksien ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vaikutusmahdollisuuksien edistäminen. Hyvinvointialue ja kunta vastaavat kumpikin omassa toiminnassaan HYTE-työstä ja niiden on tehtävä yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä.

Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä edellytetään, että kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tavoitteet ja määriteltävä tavoitteita tukevat toimenpiteet, kunnassa on valmisteltava valtuustolle valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma ja lisäksi kunnassa on raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain. Kunnan on toimitettava hyvinvointikertomus ja -suunnitelma hyvinvointialueelle ja julkaistava se julkisessa tietoverkossa (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 7§).

Suonenjokelaisten hyvinvoinnin edistämistyötä ohjaa hyvinvointikertomus ja -suunnitelma, jotka pitävät sisällään arvioinnin eri väestöryhmien tilasta sekä suunnitelman ja linjaukset hyvinvoinnin edistämisestä.

Hyvinvointisuunnitelmassa kuvataan:

1. Tilastojen valossa yhteenveto hyvinvoinnin nykytilasta ja siihen vaikuttavista tekijöistä, palveluista, edellisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden, painopisteiden ja tehtyjen toimenpiteiden arviointia.
2. suunnitelma valtuustokaudelle sisältäen Tavoitteet, toimenpiteet, vastuutahot ja resurssit sekä arviointimittarit hyvinvoinnin edistämiseksi, hyvinvointivajeiden korjaamiseksi.
3. Valtuustohyväksyntä ja toteuttaminen, joka sisältää suunnitelman hyväksymisen ja viemisen toteutukseen.

Vuoden 2025 aikana on valmisteltu Suonenjoen hyvinvointikertomus- ja suunnitelma 2025-2029 laajassa yhteistyössä kaupungin toimialojen, asukkaiden, hyvinvointialueen, seurakunnan ja eri sidosryhmien kanssa.

Hyvinvointikertomukseen ja -suunnitelmaan on sisällytetty osallisuussuunnitelma, arjen turvallisuussuunnitelma, ehkäisevän päihde- ja mielenterveyden suunnitelma ja lasten ja nuorten sekä ikääntyneiden

hyvinvointisuunnitelma. Näiden lisäksi erillisenä asiakirjana valmisteltiin toiminnallinen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma.

Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman 2025-2029 kokoamisesta vastasi HYTE-johtoryhmä, johon kuuluvat kaupunginjohtaja, toimialajohtajat, hyvinvoinnin ja vapaa-ajan päällikkö (hytekoordinaattori), ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön palveluohjaaja, järjestökoordinaattori sekä hyvinvointialueen ja ev.lut. seurakunnan edustus. Kertomustyön sihteerinä toimi hyvinvoinnin ja vapaa-ajanpäällikkö.

Hyvinvointikertomuksen perusteella voidaan todeta, että kokonaisuutena hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on Suonenjoella laaja-alaista ja vaikuttavaa. Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet ja hyvät toimintatavat ovat käytössä laajasti eri toimialoilla (esim. poissaolojen seuranta kouluissa, kulttuurin Kaikukortti). Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet ovat vahvistuneet ja resurssia hyte-työhön, ehkäisevään päihde- ja mielenterveystyöhön, kotoutumisen edistämiseen, asumisneuvontaan ja järjestötyöhön on vahvistettu. Osallisuus ja vaikutusmahdollisuudet kouluissa ovat lisääntyneet, kirjasto ja kulttuuripalveluiden käyttö on lisääntynyt ja erilaisiin liikuntamahdollisuuksiin on panostettu.

Hyvinvointikertomuksen mukaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä on seuraavia kehittämiskohteita eri väestöryhmien osalta. Huolta aiheuttaa lasten ja nuorten yksinäisyys, peruskoulun jälkeisten koulukeskeytymisten lisääntyminen sekä vanhempien lapsiin kohdistaman väkivalta. Terveellisten elintapojen osalta huomiota on kiinnitettävä 13-16-vuotiaiden ylipainon lisääntymiseen (erityisesti pojat), terveellisten ruokailutottumusten vahvistamiseen sekä liikunnallisen elämäntavan lisääntymiseen yläkoulu- ja lukioikäisillä. Koulukiusaamisen vähentäminen, uupumiseen ja ahdistuksen kokemuksiin puuttuminen erityisesti yläkoulu- ja lukioikäisillä sekä päihdekasvatuksen lisääminen jo alakouluikäisille sekä lukioikäisten päihteiden käyttöön vaikuttaminen vahvistavat mielen hyvinvointia ja ehkäisevät riippuvuuksia tulevaisuudessa.

Väestön ikääntymisen huomiointi kaikessa toiminnassa ja erityisesti kaatumisten ehkäisy, kokemus mahdollisuudesta vaikuttaa kunnan päätöksentekoon ja luottamus päättäjiin sekä työikäisten luottamus asuinseudun tulevaisuuteen vaativat huomiota tulevaisuudessa. Näille tavoitteille on kirjattu vaikuttavat toimenpiteet hyvinvointisuunnitelmaan 2025-2029.

Vuosivalinta

2025

Oman kunnan HYTE-kerroin, (0-100)

Lähde: Sotkanet

Oman kunnan pisteet	Pisteiden vuosimuutos	Oman kunnan sijoitus
72/100	18	26

HYTE-kerroin, (0-100)

Lähde: Sotkanet

Parhaat pisteet kunnista	Heikoimmat pisteet kunnista
85	37

Oman kunnan tulosindikaattorit

Lähde: Sotkanet

Oman kunnan pisteet	Pisteiden vuosimuutos	Oman kunnan sijoitus
56/100	17	81

Tulosindikaattorit

Lähde: Sotkanet

Parhaat pisteet kunnista	Heikoimmat pisteet kunnista
90	26

Oman kunnan prosessi-indikaattorit

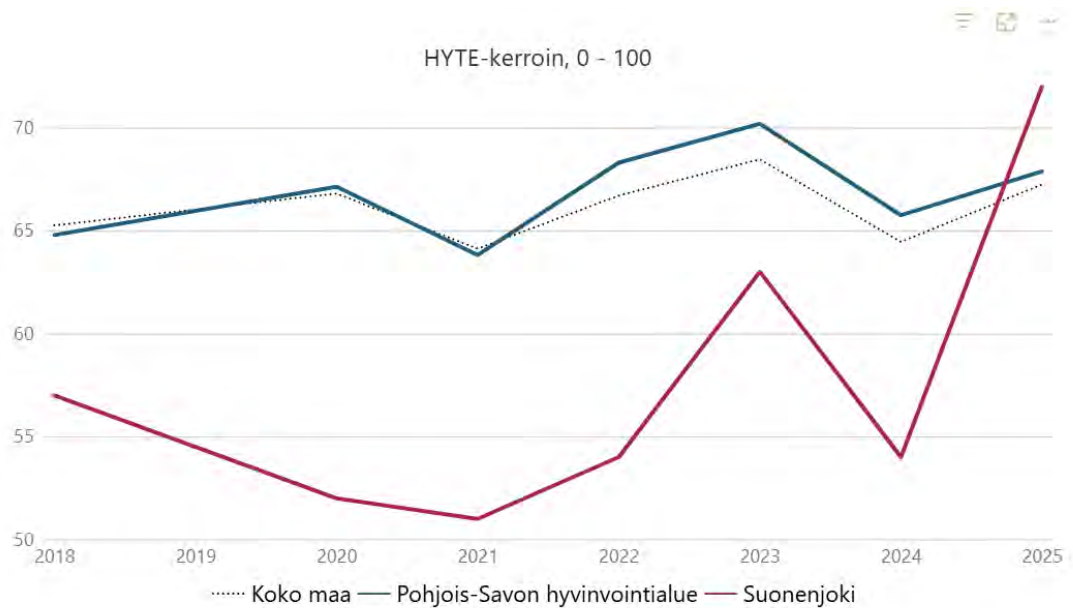
Lähde: Sotkanet

Oman kunnan pisteet	Pisteiden vuosimuutos	Oman kunnan sijoitus
88/100	20	25

Prosesi-indikaattorit

Lähde: Sotkanet

Parhaat pisteet kunnista	Heikoimmat pisteet kunnista
94	27

Lähde
Sotkanet

Tiedon ajankohta:
2025

Uusin arvo (Oma kunta)
72,00

Yksikkö
indeksi

1.6. KAUPUNGINHALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

1.6.1. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tehtävä selkoa tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi (Kuntalaki 115 §).

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varaus- ja rahastosiirtoja. Kuntalain 110 pykälän 3 momentissa todetaan mm. seuraavaa: ”Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassaan päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Suonenjoen kaupungin vuoden 2025 tilinpäätös osoittaa ylijäämää 572.119,04 euroa. Vuoden 2024 tilinpäätöksessä taseeseen kertynyt ylijäämä oli 11.122.183,18 euroa.

Tilikauden tuloksen käsittely:

1. Suonenjoen kaupungin vuoden 2025 ylijäämä on 572.119,04 euroa, mikä kirjataan taseen tilikauden yli-/alijäämätilille.
2. Taseessa oleva ylijäämä on näin ollen 11.694.302,22 euroa.
3. Kaupunginhallituksen ja -valtuuston päätöksillä ohjataan rakennemuutosten etenemistä. Kaupungin talous pidetään tasapainossa valtuuston hyväksymän kestävästä kuntatalouden pitkän tähtäimen suunnitelman toimenpitein.

1.6.2. TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

Alijäämän kattamisvelvollisuus

Kuntalain taloutta koskevia säännöksiä on muutettu 1.5.2015 voimaan tulleessa uudessa kuntalaissa (410/2015). Muun muassa alijäämän kattamisvelvollisuutta koskevaa sääntelyä on tiukennettu ja alijäämän kattamisvelvollisuus on ulotettu kuntayhtymiin, kriisikuntamenettelyä koskevaa sääntelyä on uudistettu ja konserninäkökulmaa on korostettu kunnan toiminnan ja talouden suunnittelussa ja raportoinnissa. Säännösmuutoksilla on pyritty korostamaan kunnan vastuunkantoa ja turvaamaan toiminnan taloudellinen kestävyys pitkällä aikavälillä.

Alijäämän kattamisvelvollisuutta koskevaa sääntelyä on tiukennettu niin, että alijäämä tulee kattaa määrääjassa eikä kattamista voida enää siirtää erillisellä toimenpideohjelmalla katettavaksi taloussuunnitelmavuosien yli. Samalla erillisestä toimenpideohjelmasta luovutaan ja yksilöidyt tasapainottamistoimenpiteet hyväksytään jatkossa taloussuunnitelmassa.

Vuoden 2020 tilinpäätöksestä alkaen koskevat uudet kuntalain 118 §:n 3 ja 4 momentin ns. kriisikuntakriteerit (Eriyisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely) joiden raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 (tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien).

Kriisikuntakriteerit

- Kuntakonsernin taseen alijäämä vähintään -1 000 €/as ja edellisvuonna -500 €/as TAI
- Neljä tunnuslukua, joiden osalta raja-arvot täyttyvät kaikilla kahtena vuonna peräkkäin:
  - Kuntakonsernin vuosikatteen (ilman harkinnanvaraista valtionosuuksien korotusta) ja sumu-poistojen suhde on alle 80 %
  - Konsernin asukasta kohden laskettu lainakannan ja vuokravastuiden määrä ylittää maan kuntakonsernien vastaavan keskiarvon vähintään 50 %:lla
  - Kunnan tuloveroprosentti vähintään 2,0 yksikköä korkeampi kuin maan painotettu keskiarvo
  - Kuntakonsernin laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Vuoden 2024 tilinpäätöstietojen perusteella yksikään kriteereistä ei ole täyttynyt Suonenjoen kaupungin osalta. Lähimpänä kriteerien täyttymistä tulevien vuosien osalta on tuloveroprosentti. Vuoden 2025 tilinpäätöstietojen vertailu ei ole vielä mahdollista.

Suonenjoen kaupungin kestävän kuntatalouden pitkántähtäimen suunnitelma vuosille 2021-2025

Kaupunginvaltuusto on yksimielisesti hyväksynyt 21.12.2020 § 55 Suonenjoen kaupungin kestävän kuntatalouden pitkántähtäimen suunnitelma vuosille 2021-2025. Kaupunginhallitus on edellyttänyt toimialoilta valtuuston hyväksymien talouden pitkántähtäimen suunnitelman toimenpiteiden viemistä käytäntöön. Mikäli toimenpiteissä ei edetä ja tarvittava päätöksiä ei saada aikaiseksi, niin kaupunginvaltuuston ja -hallituksen tulee esittää uusien talouden sopeuttamiskeinojen hyväksymistä ja käyttöönottoa.

Vuoden 2026 talousarviossa on valtuusto hyväksynyt maininnan, että uusi kestävän kuntatalouden pitkántähtäimen suunnitelma tulee saada laadituksi vuoden 2026 aikana vuosille 2027-2030. Ennen uuden ohjelman laatimista on

kaupunginhallitus pyytänyt toimialojen arvioimaan päättyneen suunnitelman toteutumisesta ja tulevaisuuden tarpeita ennakoivista toimenpiteistä.

Viime syksyllä talousarvion valmistelun yhteydessä on aloitettu tekemään Suonenjoen kaupungin talouden mallinnusta aina vuoteen 2034 saakka. Kuntien verotulopohja, valtionosuusjärjestelmä, rahoitusriskit sekä kokonaisuuden toimivuus ja hallinta tulevat olemaan lähitulevaisuudessa linjattavia kokonaisuuksia valtakunnan päätöksenteossa. Nykyinen taloussuunnitelma kauden esitys ei riitä pitämään kaupungin taloutta kestäväällä pohjalla. Erityisesti kiinteistöihin liittyvä investointipaine ja emokaupungin tulopohjan väheneminen haastavat kaupungin taloutta erityisesti vuodesta 2027 eteenpäin.

Suonenjoen kaupungin talouden kehityksestä on laadittu ulkopuolisen asiantuntijan (Finwise Advisors Oy) laatima talouden kehityskuva vuoden 2025 aikana. Selvityksen tavoitteena on päivittää tilannekuvaa ja keinoja talouden tasapainon ylläpidosta ja pitkän aikavälin kestävyuden varmistamisesta.

Laadin selvityksen perusskenaariossa, kaupungin talous on keskimäärin noin 2,2 miljoonaa euroa alijäämäinen vuosina 2027-2034. Kaupungin tulot kasvavat tarkastelujaksolla, mutta menot kasvavat niitä nopeammin. Nykyinen tulopohja ei riitä ylläpitämään toimintaa ilman tehostamistoimia. Lainamäärä yli kaksinkertaistuu ennustejaksolla. Vuoden 2025 ennusteessa lainamäärä on noin 16 miljoonaa euroa ja vuonna 2034 noin 37 miljoonaa euroa. Selvityksen mukaan kaupungin tulee tehostaa toimintaansa 2026-2034 yhteensä noin 3,5 miljoonalla eurolla. Talouden tasapaino saavutetaan vain hillitsemällä kustannuskehitystä tai vahvistamalla tulo-rahoitusta.

Valtuuston vahvistaman vuosien 2026-2028 taloussuunnitelman mukaisesti kaupungin toimintoja tulee sopeuttaa tulopohjan kasvuun nähden. Talouden tasapainossa pitämistä tulee kaikkien toimialojen pitää huolta. Kaupungin omat investointitarpeet edellyttävät tulo-rahoituksen riittävyttä ja varautumista tulopohjan merkittävään kaventumiseen. Talouden tasapainon saavuttaminen edellyttää menokehityksen hillintää kaikkien toimialojen osalta. Tasapainottamisen keskiössä ovat rakenteelliset uudistukset ja niihin liittyvät kiinteistöt. Toimenpiteiden kohdentuminen tulee näin ollen kohdentua rakenteiden ja toimintaprosessien uudistamiseen sekä ja palvelujen tason sopeutumiseen niin määrän kuin palvelujen laadun osalta.

1.6.3. Suonenjoen kaupungin kriisikuntakriteerien raja-arvot

2. Talousarvion toteutuminen

2.1. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kuntalain 113 pykälän mukaan kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Tilikaudelta on laadittava tilinpäätös, joka on saatettava valtuuston käsiteltäväksi tilikautta seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä. Tilinpäätökseen kuuluvat tuloslaskelma, tase, rahoituslaskelma ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös liitteinen.

Edelleen kuntalain 115 pykälän mukaisesti toimintakertomuksessa on esitettävä valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan sekä konsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa tilinpäätöslaskelmissä.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota (Kuntalaki 110 §). Toteutumisvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Toteutumisvertailusta on lisäksi käytävä ilmi, onko menot, tulojen lisäksi, muutoin rahoitettu talousarviossa määrättyllä tavalla. Muulla rahoituksella tarkoitetaan tällöin kassavarojen käyttöä ja muita maksuvalmiuden muutoseriä rahoituslaskelmassa.

Talousarviossa on käyttö- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Toteutumisvertailussa noudatetaan vastaavaa rakennetta. Toteutumisvertailu laaditaan sillä tarkkuudella, jolla valtuusto on hyväksynyt tavoitteen, määrärahan tai tuloarvion yksittäiselle tehtävälle, hankkeelle tai muulle meno- ja tuloerälle.

Selvitys tavoitteiden toteutumisesta annetaan toimintakertomuksen toteutumisvertailuosassa. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida valtuuston asettamien tavoitteiden (Kuntalaki 121 §) toteutuminen. Arvioinnissa keskeinen tietolähde on toimintakertomuksen toteutumisvertailu.

Toiminnallinen tavoite on valtuuston asettama määrärahan käyttötarkoitusta, palvelujen ja tavaroiden määrää tai laatua tai toiminnan kehittämissuuntaa koskeva tavoite. Tavoite on pyrittävä johtamaan tehtävän toiminta-ajatuksesta ja asettamaan määrää tai laatua ilmaisevana tunnuslukuna. Toiminnallinen tavoite voidaan määritellä myös sanallisesti, kuitenkin niin, että sen toteutumista on mahdollista arvioida.

Määräraha on valtuuston talousarviossa toimielimille myöntämä, euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuus varojen käyttämiseen määrätyn tehtävän suorittamiseksi tai hankkeen toteuttamiseksi. Tuloarvio on valtuuston talousarviossa toimielimille asettama tehtävä, hanke tai tulolajikohtainen tulotavoite.

Toteutumisvertailussa tulee käydä ilmi määrärahat, tuloarviot ja niiden toteutuneet menot sekä tulot ja niiden erotus.

2.2. KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Kunnan toimintaa ohjataan käyttötalousosan avulla. Talousarvion käyttötalousosassa on valtuusto asettanut tehtäväkohtaiset tavoitteet sekä osoittanut tavoitteiden edellyttämät tuloarviot ja määrärahat tehtävien hoitamiseen.

Käyttötalousosan toteutumisessa selvitetään tavoitteiden, määrärahojen tuloarvioiden poikkeamat ja niiden syyt siltä osin kuin valtuusto ei ole niitä hyväksynyt talousarviomuutoksina.

Valmistus omaan käyttöön esitetään vastaavalla tavalla kuin se on hyväksytty talousarviossakin, joko tehtävän kohdalla vähennysrivinä valmistus omaan käyttöön tai toimintamenojen vähennyksenä.

Käyttötalouden määrärahat sitovat toimielimiä valtuustoon nähden lautakuntatasolla.

2.1.1. STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN SEURANTA

Toiminnalliset kehittämishankkeet ja -tavoitteet vuodet 2025 sekä Ts 2026-2027
vastuuhenkilönä kaupunginjohtaja Juha Piironen

Painopisteet	Arviointikriteeri	Tavoite	Seuranta
AKTIIVINEN JA HYVINVOIVA SUONENJOKELAINEN	Omaehtoiseen ja terveystiedistävään toimintaan kannustaminen.	Hyvinvointikertomustyön aktiivointi. Kertomuksen tavoitteet johdetaan Pohjois-Savon painopistealueista ja paikallisesta tarpeesta. Painopistealueet ovat Osallisuuden vahvistuminen ja yksinäisyyden vähentäminen, vanhemmuus vahvistuu, itsestä huolehtiminen ja terveellisten elintapojen edistäminen, mielenhyvinvointi ja rippuvuuskien ehkäiseminen, tapaturmien ja väkivallan ehkäiseminen sekä Hyte-resurssien, rakenteiden ja prosessien vahvistuminen.	Hyvinvointikertomuksen ja osallisuus suunnitelman aktiivinen toteuttaminen. Toteutettu aktiivisesti. Omaehtoiseen toimintaan kannustaminen. Kuntalaisia kannustettu osallistumaan kulttuuri-, liikunta-, kansalaispistotoimintaan ym. omaehtoiseen toimintaan. Toteutunut ennakointi (palautte, kyselyt, tilastot) ja ennaltaehkäisevät hyvinvointipalvelut.
	Ennakointi ja ennaltaehkäisevät palvelut.	Tuotetaan hyvinvointia tukevia ja vahvistavia hyvinvoinnin ja vapaa-ajanpalveluita, sivistyspalveluita sekä teknisiä palveluita. Tavoitteita toteutetaan toimialojen talousarviotavoitteissa. Hyvinvoinnin edistämistä toteutetaan laaja-alaisesti, poikkihallinnollisesti ja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Hyvinvointitavoitteiden toimeenpano ja jalkauttaminen poikkihallinnollisesti.	Laaja-alainen moniammatillinen työ on toteutunut. Yhteistyö hyvinvoinnin ja vapaa-ajan palveluiden yksiköiden välillä on tiivistynyt ja palvelut ovat kehittyneet palautteiden ja tarpeen mukaan.
ASUMISEN JA ELINYMPÄRISTÖN KEHITTÄMINEN	Asumisen ja elinkeinoelämän tarpeet varmistava kaavoitus ja tonttitarjonta	Hankittujen maa-alueiden käyttöönotto, kaavoitus ja aktiivinen tonttimarkkinointi. Yritys- teollisuusalueen tontit liikkeelle.	Tonttimarkkinointia on tehty. Karhukiven teollisuusalueen käyttöönotto haetun JTF hankkeen kautta. Tonttien vuokraus v. 2026 eteenpäin.
	Arvostus asuinpaikkana ja turvallinen elinympäristö	Arjen helppouden ja turvallisen elinympäristön edistäminen. MAL-työskentely läpileikkaa kehitystoiminnoissa. Ilmastotyön aktiivointi ja sitoutuminen ilmastotavoitteisiin arjen tekojen kautta.	MAL-työ toteutunut. Ilmastotavoite ja -suunnitelma tuotu päätöksentekoon v. 2025 aikana.
SAVON YRITTÄJÄYMPÄRISTÖN KEHITTÄMINEN KAUPUNKI	Ammattitaitoisen ja osaavan työvoiman turvaaminen	Aktiivinen yritysten ja oppilaitosten välinen yhteistyö osaavan työvoiman saatavuuden turvaamiseksi. Hyödynnetään aktiivisesti työllistymistä edistäviä hankkeita. Seudulliset työllisyyspalvelut saadaan toimivaksi kokonaisuudeksi. Kotouttamistoimintojen aktiivinen toteutus.	Kaupunki toimii aktiivisena kumppanina yritysten ja eri sidosryhmien kanssa. Toteutuu kohtuullisen hyvin. Kehitettävää mm. oppilaitosyhteistyössä. Osallistuttu aktiivisesti työllisyysalueen toimintoihin ja kehittämisyöryhmiin sekä kehitetty oman työllisyyspalvelun prosessit vastaamaan yhteistyötä.
	Konsernin toiminta tukee ja edistää yritysten kasvumahdollisuuksia Suonenjoella	Olemassa olevien ja uusien yritysten toimintaedellytysten turvaaminen. Kaupunki toimii aktiivisena kumppanina yritysten ja eri sidosryhmien kanssa. Yrityspalvelujen prosessi on lähellä yrityksiä ja vaikuttavaa. Konserniohjauksen malli toteutuu säännönmukaisesti.	Osin toteutunut. Aluekehitystyön organisointi vaatii lisäresursseja ja aktiivisempaa ottautumista läpi organisaation. Keskeinen painopiste strategiaan ja vuoden 2026 tavoitteisiin.
VIESTINNÄN JA TOIMINNAN UUDISTAMINEN	Prosessien sujuvoittaminen ja jatkuva parantaminen. Toimintojen jatkuvuuden turvaaminen.	Prosessien ja toimintatapojen edelleen kehittäminen. Huomioidaan hyvinvointia, turvallisuutta ja varautumista vahvistavien toimintatapojen valmistelu ja toimeenpano. Aktiivinen edunvalvonta. Kuntayhteistyön selvittäminen ja määrittely.	Tulevaisuustyön organisointi ja aktiivinen jalkauttaminen. Kuntalaisten keskustelutilaisuuksien 2025 ideointi ja valmistelu toteutui. Pohja kaupungin strategiatyölle. Strategia valmistuu v. 2026.
		Toimialojen yhteistoiminnan tiivistäminen. Älykkään sopeutumisen ymmärrys ja käyttöönotto palvelujen määrän ja laadun arvioinnissa. Palvelutarveselvitykset valmistuvat ja johtavat toimenpiteisiin.	Palveluverkkoselvitykset ovat johtaneet päätöksiin. Vaatii jatkuva panostusta. Älykkään sopeutumisen ymmärrys on kesken. Vahvistetaan strategian yhteydessä.
	Työssään jaksava ja motivoitunut henkilökunta	Kaupunki on vetovoimainen työnantaja: Sujuvan työn ja osaamisen johtamisen toimintatavat	Sujuvan työn ja osaamisen johtamiset prosessit ovat edenneet. Esihenkilövalmennukset toteutuneet v. 2025 aikana. Johtamisperiaatteiden valmistuminen.
	Tavoittava vetovoimaviestintä	Sähköisten palvelujen käyttöönottoa lisätään. Useat ja vaihtoehdot kanavat tiedottamisessa ja kaupungin vetovoimatyön edistämiseksi.	Sähköinen allekirjoituspalvelu otettiin käyttöön. Tehtiin sähköisen arkiston hankintaa varten markkinavertailua; järjestelmän hankinta vuoden 2025 alussa. Sähköiset prosessien kehittäminen on jatkunut.
	Suonenjoen markkinointi ja positiivisten mielikuvien vahvistaminen. Viestintäsuunnitelman laadinta. Sitouttaminen viestintää tukeviin toimintamalleihin.	Viestinnän linjausten toimeenpaneminen sekä Markkinoinnissa painopisteinä on vetovoimaviestintä. Osittain toteutunut. Kehittämisenä vetovoimaviestinnän painotusten tarkempi määrittely.	
TALOUS	Strategiakauden aikana talous pysyy tasapainossa ja palvelujen järjestäminen on toteutettu kaupungin tulopohjaan nähden kestäväällä tavalla.	Sitoutuminen talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteisiin. Tasapainottamisohjelman jalkauttaminen ja kulumakenteen kriittinen läpikäynti. Taseessa on ylijäämää vuoden 2030 lopussa ja kaupungin lainanhoitokyky säilyy hyvällä tasolla. Kustannustason sopeutuminen tulotasoon toteutuu v. 2026 lukien. Tasapainottamisohjelman päivittäminen.	Tavoite toteutunut ylijäämän osalta. Uuden kestävä kuntatalousohjelman päivitystyö on aloitettava syyskuudelle 2026. Sitoutuminen tavoitteisiin vaatii laaja-alaista osallistamista.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimielin: Keskusvaalilautakunta

Vastuhenkilö: Keskusvaalilautakunnan sihteeri
Tilitunnus: 100

Talous, €	Toteutuma 2024	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2025	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2024 - 2025
Toimintatulot	39 499	0	0	0	7 709	7 709	
Toimintamenot	-49 378	-35 000	0	-35 000	-24 123	10 877	-31,1
Toimintakate	-9 879	-35 000	0	-35 000	-16 414	18 586	-53,1
Suunnitelmapoistot	0	0		0	0	0	
Vyörytykset	-2 375	-700		-700	-1 362	-662	94,6
Netto	-12 254	-35 700	0	-35 700	-17 776	17 924	-50,2

Vaalilain 13 pykälän mukaan valtuuston on asetettava kuntaan toimikaudekseen kunnan keskusvaalilautakunta.

Toiminta-ajatus

Kunnan keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään viisi. Varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Kunnallisia vaaliviranomaisia ovat kuntien keskusvaalilautakunnat, vaalipäivän äänestyksestä vaalipaikoilla huolehtivat vaalilautakunnat, ennakoäänestyksen toimittamisesta laitoksissa huolehtivat vaalitoimikunnat sekä yleisten ennakoäänestyspaikkojen vaalitoimitsijat.

Vaalilain 181 pykälän mukaan kunta vastaa

- keskusvaalilautakunnan menoista
- vaalipäivän äänestyksen järjestämisestä aiheutuvista menoista ja
- ennakoäänestyksen järjestämisestä aiheutuvista menoista.

Oikeusministeriö suorittaa kunnalle eduskuntavaaleissa, presidentin vaalissa ja europarlamenttivaaleissa kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euromäärän kutakin kunnassa asuvaa äänioikeutettua kohden.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Vuonna 2025 järjestettiin sekä kunta- että aluevaalit. Aluevaalit ja kuntavaalit järjestettiin samanaikaisesti sunnuntaina 13.4.2025. Ennakoäänestys toteutettiin 2.–8.4.2025. Suonenjoen äänestysaktiivisuus oli maakunnan yksi heikoimmista.

Tuloslaskelma, €	Toteutuma 2024	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2025	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2024 - 2025
Myyntituotot	39 499			0	7 709	7 709	-80,5
Tuet ja avustukset						0	
Vuokratuotot						0	
Muut toimintatuotot						0	
Toimintatuotot	39 499	0	0	0	7 709	7 709	
Palkat ja palkkiot	-42 335	-23 000		-23 000	-19 179	3 821	-54,7
Henkilösivukulut	-3 840	-4 500		-4 500	-1 443	3 057	-62,4
Henkilöstökulut yhteensä	-46 175	-27 500	0	-27 500	-20 621	6 879	-55,3
Palvelujen ostot	-1 988	-7 000		-7 000	-1 409	5 591	-29,1
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 216			0	-2 078	-2 078	70,9
Avustukset					0	0	
Vuokratulut					0	0	
Muut toimintakulut		-500		-500	-15	485	
Toimintakulut	-49 378	-35 000	0	-35 000	-24 123	10 877	
Toimintakate	-9 879	-35 000	0	-35 000	-16 414	18 586	
Suunnitelman mukaiset poistot				0	0	0	
Vyörytykset	-2 375	-700		0	-1 362	-1 362	-42,7
Ylijäämä / Alijäämä	-12 254	-35 700	0	-35 000	-17 776	17 224	

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	Viimeksi toimitetut vaalit	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Muutos % / Huom.
Eduskuntavaaleissa 2023		3 612				
Europarlamenttivaaleissa 2024	Äänestäneet suonenjokelaiset		1746			
Presidentinvaaleissa 2024			3 756			
Kunnallisvaaleissa 2025				3480	2 648	
Aluevaalit 2025				2900	2 526	

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	Viimeksi toimitetut vaalit	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Muutos % / Huom.
Eduskuntavaaleissa 2023		62,1				
Europarlamenttivaaleissa 2024	Äänestysprosentti		31,9			
Presidentinvaaleissa 2024			68,4			
Kunnallisvaaleissa 2025				60,0	48,1	
Aluevaalit 2025				50,0	45,9	

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimielin: Tarkastuslautakunta

Vastuuhenkilö: Tarkastuslautakunta / Tilintarkastaja
Tilitunnus: 115

Talous, €	Toteutuma 2024	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2025	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2024 - 2025
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0	
Toimintamenot	-22 090	-24 000		-24 000	-14 199	9 801	-35,7
Toimintakate	-22 090	-24 000	0	-24 000	-14 199	9 801	-35,7
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	0	0	
Vyörytykset	-713	-800		-800	-606	194	-15,0
Netto	-22 803	-24 800	0	-24 800	-14 805	9 995	-35,1

Vastuutilintarkastusyhteisö

Kaupunginvaltuuston valitsemaan tarkastuslautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä. Kuntalain mukaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Kaupunginvaltuusto on valinnut kaupungin tilintarkastusyhteisöksi Itä-Suomen tilintarkastus Oy:n vuosiksi 2023-2025. Sopimus sisältää optiomahdollisuuden vuosille 2026-2027. Valtuusto on tehnyt päätöksen optiovuosien käyttämisestä. Tilintarkastuspalveluja hankitaan vuosittain enintään 15-18 päivää ja lautakunnan kokouksia arvioidaan olevan tarjouksen mukaisesti kuusi (6) vuodessa. Vuodelle 2024 tarkastuspäiviä hankitaan noin 18 ja lautakunta arvioi kokontuvansa yhdeksän (9) kertaa.

Tarkastuspalvelujen hankinta on mitoitettu siten, että tilintarkastaja toimii myös tarkastuslautakunnan asioiden valmistelijana ja pöytäkirjanpitäjänä.

Kaupungin konserniohje edellyttää, että konserniin kuuluvan tytäryhteisön on valittava tilintarkastajaksi kaupungin tilintarkastajaksi valitun JHTT-yhteisön palveluksessa oleva tilintarkastaja tai sellaisen yhteisön tarkastaja, jolla on yhteistyösopimus kaupungin tilintarkastusyhteisön kanssa.

Toiminta-ajatus

Tarkastuslautakunnalla on neljä päätehtävää. Tarkastuslautakunnalla on vastuu:

- arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisesti ja tarkoituksenmukaisella tavalla,
- valmistella valtuustolle päätettäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat,
- huolehtia kaupungin ja tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta
- valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuus ilmoitusvelvollisuuden noudattamisesta ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Muut lautakunnan tehtävät on kerrottu kuntalain 121 §:ssä.

Keskeiset tarkastustoiminnan painopisteet

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunta määrittää vuotuisissa arviointisuunnitelmissa kunkin vuoden arvioinnin painopistealueet. Arviointisuunnitelmat laaditaan siten, että valtuustokauden aikana kaikki kaupungin toiminnot tulevat arvioinnin kohteeksi. Taloudellisesti ja toiminnallisesti merkittäviä kohteita arvioidaan useamminkin. Tarkastuslautakunta seuraa myös tilintarkastuksen asianmukaista suorittamista ja saa raportteja tilintarkastuksen toteutumisesta ja tarkastushavainnoista ennalta laadittuun suunnitelmaan pohjautuen.

Tarkastuslautakunta antaa vuosittain arviointikertomuksen ja tilintarkastaja tilintarkastuskertomuksen valtuustolle toukokuun loppuun mennessä.

Tuloslaskelma, €	Toteutuma 2024	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2025	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2024 - 2025
Myyntituotot	0	0	0	0	0	0	
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0	
Vuokratuotot	0	0	0	0	0	0	
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0	
Palkat ja palkkiot	-7 644	-5 500		-5 500	-7 494	-1 994	-2,0
Henkilösivukulut	-187	-600		-600	-88	512	-52,8
Henkilöstökulut yhteensä	-7 831	-6 100	0	-6 100	-7 583	-1 483	-3,2
Palvelujen ostot	-14 238	-17 900		-17 900	-6 616	11 284	-53,5
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-20		0	0	0	0	-100,0
Avustukset			0	0	0	0	
Vuokratulut			0	0	0	0	
Muut toimintakulut			0	0	0	0	
Toimintakulut	-22 090	-24 000	0	-24 000	-14 199	9 801	-35,7
Toimintakate	-22 090	-24 000	0	-24 000	-14 199	9 801	-35,7
Suunnitelman mukaiset poistot				0	0	0	
Vyörytykset	-713	-800		-800	-606	194	-15,0
Ylijäämä / Alijäämä	-22 803	-24 800	0	-24 800	-14 805	9 995	-35,1

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Muutos % / Huom.
Kunnan pysyvät toimielimet	lkm	8	8	8	
Kuntakonserniin kuuluvat yhteisöt	lkm	8	8	8	
Tytäryhteisöt	lkm	4	4	4	
Toiminnan laillisuuden turvaaminen ja julkinen luotettavuus. Kirjanpidon oikeellisuuden varmistaminen.	Tarkastuspäivät / vuosi		17		-100,0
Lautakunnan kokoukset	Kokoontumiskerrat	9	9	10	11,1

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: 20 Elinvoima -ja hallintopalvelut

Vastuhenkilö: Kaupunginjohtaja ja hallintojohtaja

Toiminta-ajatus

Aktivoinnemme suonenjokelaisia oman elinympäristönsä ja kaupungin kehittämiseen sekä omaehtoiseen hyvinvoinnin edistämiseen. Parannamme yritysten toimintaedellytyksiä Suonenjoella. Luomme käytännön edellytykset hallinnon toteuttamiselle. Viestimme Suonenjoen vahvuuksista.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Tähän kuvataan tiivistä toimialaan kohdentuvat mahdolliset muutokset suunnitelmakauden (-1v. / +1-3v.) aikana. Kuten lainsäädännön mahdolliset muutokset, tulevat uudet tai poistuvat velvoitteet. Kaupungin omat mahdolliset rakenteelliset tai toiminnalliset muutokset:

* Työllisyyspalvelut tulevat osaksi kaupungin palveluita 1.1.2025.

* Väestömuutos sekä kuntatalous haastavat palvelurakenteen ja toimipisteiden kriittiseen tarkasteluun. Mahdollisuudet kuntien välisen yhteistyön tiivistämisessä. Strategiatyön valmistelu v. 2025

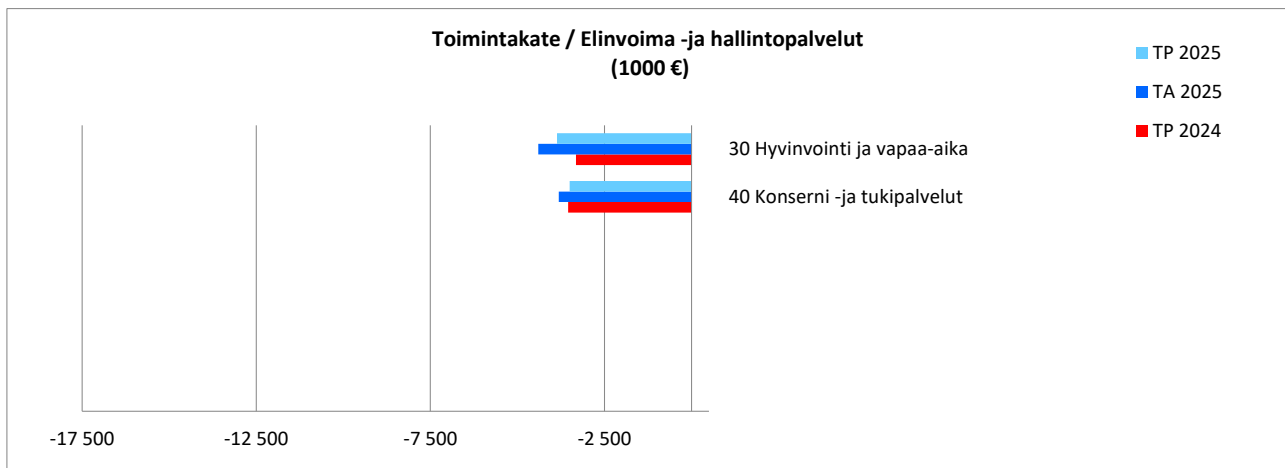
* Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, vuorovaikutteisuus ja osallistaminen sekä digitaalisuus vauhdittavat kuntien palvelutuotannon muutosta lähivuosina. Älykkään sopeutumisen hyväksyminen osaksi palvelutasopäätöksiä korostuu. Osana Strategiatyötä.

* Lainsäädännön tuomat vaateet sähköisten palveluiden kehittämiseen sekä tietosuojaan / -turvaan. Erillinen tietotilinpäätös v. 2025

* Kotoutumisen lainsäädännön muutos astui voimaan vuoden 2025 alusta alkaen tuoden kunnille lisävastuita.

Talous, €	Toteutuma 2024	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2025	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2024 - 2025
Toimintatulot	1 442 827	1 236 100	0	1 236 100	1 423 071	186 971	-1,4
Toimintamenot	-8 308 000	-9 346 900	-100 000	-9 446 900	-8 786 232	660 668	5,8
Toimintakate	-6 865 173	-8 110 800	-100 000	-8 210 800	-7 363 161	847 639	7,3
Suunnitelmapoistot	-179 871	-163 600	0	-163 600	-180 233	-16 633	0,2
Vyörytykset	679 600	695 400	0	695 400	731 057	35 657	7,6
Netto	-6 365 444	-7 579 000	-100 000	-7 679 000	-6 812 338	866 662	7,0

Tuloslaskelma, €	Toteutuma 2024	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2025	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2024 - 2025
Myyntituotot	492 087	476 100		476 100	451 600	-24 500	-8,2
Maksutuotot	438 118	377 800		377 800	461 577	83 777	5,4
Tuet ja avustukset	472 233	335 900		335 900	460 038	124 138	-2,6
Vuokratuotot	28 584	32 100		32 100	32 239	139	12,8
Muut toimintatuotot	11 805	14 200		14 200	17 617	3 417	49,2
Toimintatuotot	1 442 827	1 236 100	0	1 236 100	1 423 071	186 971	-1,4
Palkat ja palkkiot	-3 033 600	-3 126 600		-3 126 600	-2 985 878	140 722	-1,6
Henkilösivukulut	-709 920	-777 200		-777 200	-678 829	98 371	-4,4
Henkilöstökulut yhteensä	-3 743 520	-3 903 800	0	-3 903 800	-3 664 707	239 093	-2,1
Palvelujen ostot	-2 337 594	-3 203 500	-100 000	-3 303 500	-2 914 868	388 632	24,7
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-453 424	-450 600		-450 600	-472 501	-21 901	4,2
Avustukset	-347 705	-751 000		-751 000	-653 852	97 148	88,0
Vuokrakulut	-1 160 317	-1 015 500		-1 015 500	-993 509	21 991	-14,4
Muut toimintakulut	-265 440	-22 500		-22 500	-86 795	-64 295	-67,3
Toimintakulut	-8 308 000	-9 346 900	-100 000	-9 446 900	-8 786 232	660 668	5,8
Toimintakate	-6 865 173	-8 110 800	-100 000	-8 210 800	-7 363 161	847 639	7,3
Suunnitelman mukaiset poistot	-179 871	-163 600		-163 600	-180 233	-16 633	0,2
Vyörytykset	679 600	695 400		695 400	731 057	35 657	7,6
Ylijäämä / Alijäämä	-6 365 444	-7 579 000	-100 000	-7 679 000	-6 812 337	866 663	7,0

Toimielimeen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

	Seuranta-arvo / Mittari	Toimenpiteet / Toteuma TP-2025
Vaikuttavuustavoitteet:		
Positiivisten mielikuvien vahvistaminen Suonenjoesta	Tunnettavuus, saatu palaute, asiakastyytyväisyys, some-reagoinnit	<p>Markkinoinnissa painopisteenä on vetovoimaviestintä. Toteutui pääosin. Vetovoimaviestintää voidaan edelleen myös kehittää.</p> <p>Kuntalaisten osallisuutta lisäävät kuntalaistilaisuudet. Toteutui, järjestettiin keväällä 2025 5 kpl tilaisuuksia.</p>
Seudullisen yhteistyön tiivistäminen	Yrittäjätilaisuudet, käynnistyneet yhteistyöhankkeet	<p>SavoGrow -alueen yhteistyötilaisuudet ja hankkeet. Yhteistyöhankkeita oli vuonna 2025 melko vähän. Osallistuimme yhteisiin tilaisuuksiin ja kehittämiseen sikäli kun sellaisia järjestettiin.</p> <p>Kuopion kaupunkiseudun (MAL-alue) aktiivinen ja vuorovaikutteinen työskentely. Toteutui. Sopimuksen päivittäminen.</p>
Aktiivinen ja hyvinvoiva suonenjokelainen	Hyte-mittarit, vapaa-aikapalveluiden saavutettavuus ja käyttöaste	<p>Omaehtoiseen toimintaan kannustaminen. Toteutui.</p> <p>Hyvinvointikertomuksen ja osallisuus suunnitelman aktiivinen toteuttaminen. Toteutui ja suunnitelman päivittäminen ja raportointi.</p>

Tuotantotavoitteet:

Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Työyhteisökyselyt. Johtamisaamisen vahvistaminen. Erityisesti lähijohtamistaitojen kehittäminen ja osaamisen johtamisen toimintamallin käyttöönotto osana kehityskeskusteluita.	Joustavan ja avoimen työskentelykulttuurin edistäminen. Tavoitteessa mentiin eteenpäin, mutta kulttuurimuutosmatka jatkuu edelleen. Kysely valmisteltiin v. 2025 aikana. <hr/> Aloitimme johtamisen kehittämisen työpajat yhdessä esihenkilöstön kanssa. Lopputuloksena määriteltiin johtamisen periaatteet.
Toimivat henkilöstöä ja esihenkilöitä tukevat sisäiset palvelut	Sisäiset palvelut toteutetaan laadukkaasti ja tehokkaasti	HR-, taloushallinnon ja sihteeripalveluiden prosesseja kehitetään käyttäjäystävällisemmäksi. Sisäinen palvelu on yhtä hyvää kuin ulkoinen asiakaspalvelu. Prosesseja kehitettiin ja työ jatkuu. <hr/> Laaditaan puhtaanapidon palvelukuvaukset ja mitoitukset. Toteutui.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala 20 Elinvoima- ja hallintopalvelut

Vastuhenkilö: Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan päällikkö
Palvelualue: 30 Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan palvelut
Sitovuus: Kaupunginhallitus

Talous, €	Toteutuma 2024	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2025	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2024 - 2025
Toimintatulot	1 322 418	1 146 500		1 146 500	1 327 332	180 832	0,4
Toimintamenot	-4 642 287	-5 444 000	-100 000	-5 544 000	-5 190 508	353 492	11,8
Toimintakate	-3 319 869	-4 297 500	-100 000	-4 397 500	-3 863 176	534 324	16,4
Suunnitelmapoistot	-124 863	-68 100		-68 100	-131 745	-63 645	
Vyörytykset	-173 502	-169 400		-169 400	-194 613	-25 213	12,2
Netto	-3 618 233	-4 535 000	-100 000	-4 635 000	-4 189 535	445 465	15,8

Toiminta-ajatus

Hyvinvointipalveluihin kuuluvat työllisyyden, kotoutumisen edistämisen, asumisen, ennaltaehkäisevä päihde- ja mielenterveystyön, sekä hyvinvoinnin ja osallisuuden koordinoinnin palvelut. Palveluihin kuuluvat myös vaikuttajatoimielimet vammais- ja vanhusneuvosto, sekä nuorisovaltuusto. Hyvinvointipalveluissa tarjotaan kuntalaisille hyvinvointia tukevia neuvonta-, ohjaus- ja ennaltaehkäiseviä palveluita. Palvelut vastaavat kaupunkitasoisen hyvinvointia ja osallisuutta tukevan toiminnan suunnittelemisesta ja kehittämisestä, yhteistyöstä hyvinvoinnin toimijoiden kanssa sekä hyvinvoinnin tilan seuraamisesta ja raportoinnista kaupunginvaltuustolle.

Vapaa-ajan palvelualueeseen kuuluvat vapaa-aikapalveluista kansalaisopisto, kirjasto,- kulttuuri,- nuoriso- ja liikuntapalvelut. Palvelualue on merkittävä osa kaupungin vetovoimaisuutta ja imagon rakentamista sekä suonenjokelaisten arjen hyvinvointia. Hyvinvoinnin- ja vapaa-ajan palvelualue edistää hyvinvointia, osallisuutta ja aktiivisen kansalaisuuden toteutumista yhdessä eri toimijoiden kanssa, aktivoi suonenjokelaisia oman elinympäristönsä ja kaupungin kehittämiseen sekä omaehtoiseen hyvinvoinnin edistämiseen.

Sisä-Savon kansalaisopisto on avoin vapaan sivistystyön opisto, toimialueensa Suonenjoen, Leppävirran, Rautalammin, Tervon ja Vesannon asukkaille. Kansalaisopisto järjestää alueen koulutus- ja kulttuuritarpeita tukevaa monipuolista ja hyvinvointia lisäävää yleissivistävää koulutusta ja harrastustoimintaa, ammatillista lisäkoulutusta, työvoimapolitiittista koulutusta, asukkaita aktivoivaa muuta toimintaa sekä maksupalvelu- ja projektitoimintaa.

Lintharjun Liikuntakeskus edistää osallisuutta ja aktiivisen kansalaisuuden toteutumista yhdessä eri toimijoiden kanssa, aktivoi suonenjokelaisia omaehtoiseen hyvinvoinnin edistämiseen. Liikuntakeskus on merkittävä osa kaupungin vetovoimaisuutta ja imagon rakentamista sekä suonenjokelaisten arjen hyvinvointia.

Toimielimeen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

	Seuranta-arvo / Mittari	Toimenpiteet / Toteuma TP-2025
Vaikuttavuustavoitteet:		
Aktiivinen ja hyvinvoiva suonenjokelainen	Toimintatavat käytössä (K/E)	<p>Maahanmuuttaneiden ohjausta ja neuvontaa kotoutumisen edistämiseksi sujuvoitettu työjärjestelyillä sekä yhteistyöllä kansalaisopiston kanssa.</p> <p>Yhteisöllistä avointen ovien ja ryhmien toimintaa järjestetty omissa tiloissa sekä jalkautuen ihmisten arkeen, kuten kauppohin ja taloyhtiöiden pihoilta.</p> <p>Työnhakijoiden yksilöllinen ohjaus yhteistyössä työvoimaviranomaisten kanssa on kehittynyt sujuvammaksi syksystä 2025 lähtien.</p> <p>Parannetaan kulttuuripalveluiden saavutettavuutta Kaiku-kortin ja taidetunnin avulla. Kaiku-kortti on käytössä kulttuuritapahtumissa ja kansalaisopistossa tarjoten ilmaisen osallistumisen. Taidetuntia ei toteutettu vuonna 2025.</p> <p>Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan palveluiden välinen yhteistyö on tiivistynyt vuoden 2025 aikana. Asiakkaiden ohjaus palvelusta toiseen on sujuvoitunut.</p> <p>Vapaa-ajan palvelut ovat kaikille saavutettavat ja esteettömät. Toteutunut.</p>
Tuotantotavoitteet:		
Vaikuttavat prosessit ja toimintatavat	Toimintamallit käytössä (K/E) TE-palveluiden toteutumisen rakenne tiedossa (K/E)	<p>Luodaan ja ylläpidetään vaikuttavia yhteistyön toimintamalleja työvoimaviranomaisen kanssa. Yhteistyö työvoimaviranomaisen kanssa on sujuvoitunut syksystä 2025 lähtien. Vaikuttavia toimintamalleja täytyy vielä kehittää.</p> <p>Vahvistetaan vammais- ja vanhusneuvoston sekä nuorisovaltuuston mahdollisuutta osallistua päätöksenteon valmisteluun. Vanhus- ja vammaisneuvoston sekä nuorisovaltuuston toiminnan näkyvyyttä on parannettu mm. julkaisemalla pöytäkirjat verkkosivuilla. Päätöksenteon valmisteluun osallistumista täytyy vieä kehittää.</p> <p>Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan palveluiden yhteistyö on sujuvaa ja kehittyy kuntalaisten tarpeiden mukaan. Toteutunut.</p>

Palvelusuunnitelma

Hyvinvoinnin tiimi tuottaa työllisyyden, kotouttamisen, asumisen, ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön, osallisuuden sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut. Hyvinvointitiimissä panostetaan hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden mukaisesti varhaisen tuen palveluihin. Kotouttamisessa henkilökohtainen ohjaus ja neuvonta kiinnittää maahanmuuttajat kaupunkiin ja nopeuttaa heidän työllistymistään. Asumisneuvonnalla ehkäistään häättöjä ja vaikutetaan asuinympäristön rauhallisuuteen. Ehkäisevä päihde- ja mielenterveystyö sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen koordinoivat kaupungin toimialoilla toteutettavaa ehkäisevää ja terveyttä edistävää työtä. Osallisuutta edistetään järjestöjen kanssa tehtävällä säännöllisellä yhteistyöllä. Vanhus- ja vammaisneuvoston sekä nuorisovaltuuston toimintaa kehitetään osallistamalla heitä vahvemmin kaupungin päätöksentekoon. Palveluita tuodaan lähelle kuntalaisia yhteisöllisillä tapahtumilla.

Työllisyyden viranomaispalvelut järjestetään yhtetoimintasopimuksen mukaisesti Kuopion kaupungin kanssa. Viranomaispalveluja täydennetään omilla työllisyyspalveluilla, jotka nivoutuvat sujuvaksi osaksi vaikuttavaa yhteistä asiakkaan palveluprosessia. Työllisyyspalvelu tekee laaja-alaista yhteistyötä esim. yritysten, oppilaitosten, viranomaisten, kolmannen sektorin ja erilaisten työllisyys Hankkeiden kanssa. Annamme henkilökohtaista ohjausta mm. työnhakuun, ammatinvalintaan, koulutukseen sekä työ- ja toimintakyvyn arviointiin liittyen. Pitkäaikaistyöttömien ohjauksessa on keskeistä asiakkaan aktivoiminen ja työllistämistä tukeviin palveluihin ohjaaminen. Hyvinvointisuunnitelman mukaisena toimintana vahvistamme työkyvyn arviointiin liittyviä palveluita ja nuorten työllistymisen edellytyksiä.

Nuoriso-, kulttuuri-, kirjastopalveluissa ja Sisä-Savon kansalaisopistossa tuotetaan kuntalaisille omaehtoisen toiminnan ja harrastamisen sekä oppimisen ja kehittymisen mahdollisuuksia. Palvelut tarjoavat lisäksi sosiaalisen toiminnan tilaa kuntalaisille. Hyvinvointisuunnitelman mukaista omaehtoista toimintaa tuetaan järjestöjen- ja seurojen vapaa-aika -avustuksilla. Kaupunki tarjoaa kaikille kuntalaisille mahdollisuuksia taiteen ja kulttuurin elämyksiin ja harrastamiseen sekä tukee omaehtoisen kulttuuritoiminnan järjestämistä. Kulttuuritoiminnassa kehitetään esteettömyyttä ja kulttuurin saavutettavuutta mm. Kaiku-kortin kautta. Harrastamisen virtaa Suonenjoella -hankkeessa mahdollistetaan lapsille ja nuorille taiteen harrastaminen. Taiteen perusopetusta tarjotaan konservatorion ja Sisä-Savon kansalaisopiston kautta.

Nuorisotyössä kehitetään hyvinvointisuunnitelman tavoitteisiin vastaavia palveluita nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja työllistymisen edistämiseksi. Yhteistyössä verkoston kanssa luodaan Ohjaamo-tyyppinen palvelu, jossa alle 30v. asiakas saa tarvitsemansa tuen yhdestä paikasta. Erityisnuorisotyö ja etsivä nuorisotyö järjestävät tukea tarvitseville nuorille ryhmä- ja yksilöohjausta.

Lintharjun Liikuntakeskus tuottaa sekä omatoimisen liikkumisen mahdollisuuksia että ohjattua ryhmäliikuntaa liikuntapalveluiden ja muiden palveluiden tuottajien tuottamana.

Liikuntapalvelut järjestävät hyvinvointisuunnitelman tavoitteisiin vastaavaa ryhmäliikuntaa, hyvinvointivalmennusta, soveltavaa liikuntaa, liikuntaneuvontaa sekä lasten ja nuorten liikuntaa tukevia perheliiikuntaa ja Harrastamisen virtaa Suonenjoella -hankkeen liikuntakerhoja. Seniorikortti vakiinnutetaan tukemaan ikäihmisten liikuntaa.

Liikuntapalveluissa toteutettavassa liikuntaneuvonnassa ja hyvinvointivalmennuksessa motivoidaan liikkumaan itselleen mieluisalla tavalla, omaa terveyttään ja hyvinvointiaan edistäen sekä kannustetaan tekemään oman hyvinvoinnin kannalta viisaita ratkaisuja. Näihin palveluihin ohjataan asiakkaita aktiivisesti hyvinvoinnin muista palveluista kuten työllisyyspalveluista. Liikuntakeskuksen markkinointia ja matkailuinfon viestintää kehitetään.

Toimielimeen nähden sitovat muut määrärahavaraukset:

Erasmus+ -akkreditointi yhteistyössä lähialueen opistojen kanssa. Määräraha liikkuvuuksiin Euroopassa sisältyy Sisä-Savon kansalaisopiston talousarvioon.

Suomen harrastamisen mallin toteuttaminen 40.500 € lukuvuodelle 2025-2026. Kulttuuriavustukset 5.000 €, nuorisoavustukset 1.000 €, liikunta-avustukset 20.000 €. Etsivä nuorisotyö 27.5100 €. Lasten ja nuorten kesäharrastamiseen 1.500 €. Määrärahavaraukset kuntalain 410/2015 mukaisten Nuorisovaltuuston, Vanhusneuvoston ja Vammaisneuvoston toimintaan yhteensä 10.500 €.

Työllistämishankkeiden kuntaosuuksiin 1.500 €, kotoutumisen lisätukeen ja maahanmuuttaneiden työllistymiseen 7.500€. Nuorten kesätyöseteleihin ja yrityksille suunnattuun työllisyysseteliin yhteensä 15.200€. □

Kysyntä- ja laajuustiedot	Seuranta-arvo / Mittari	TP2024	TA2025	TP2025	Muutos yks. / %:a	
Työllisyys 31.12.	Työttömyysprosentti	9,90 %	< 8,00 %	12,70 %	+/- 0%-yks.	0,0
Työllisyyspalveluiden asiakasmäärä	asikkaiden lkm	65	80	86	6	7,5
Työmarkkinatuen kuntaosuus	€	254 888	600 000	546 000	-54 000	-9,0
Työllistämistukipalkat	€	98 894			0	
Työllistämistuki valtiolta	€	57 968			0	
Terveystiedon edistämisen aktiivisuus (TEAvisarin yhteispisteet).	pistettä	65		70	10	#JAKO/0!
Kansalaisopiston opetustunnit yhteensä	tuntia/vuosi	13616		12 471	12 471,0	#JAKO/0!
Kansalaisopiston opetustunnin hinta (koskee valtionosuustunteja)	euroa/tunti	84 €		56 €	56 €	#JAKO/0!
Kansalaisopiston käytetyt opiskelijapaikat	Opiskelijoiden määrä	6 150		5 800	5 800	#JAKO/0!
Kirjaston lainausmäärät	lainojen lkm	52 057		51 159	51 159	#JAKO/0!
Kirjaston asiakasmäärä	käviöiden lkm	52 615	70 000	52 195	- 17 805	-25,4 %
Kulttuuripalveluiden kävijämäärä	käviöiden lkm	7 931	5 500	8 100	2 600	47,3 %
Nuorisopalveluiden kävijämäärä	käviöiden lkm	2 331	3 500	3 185	- 315	-9,0 %
Etsivän nuorisotyön asiakasmäärä	käviöiden lkm	27	35	36	1	2,9 %
Yhteisöllisten tapahtumien kävijämäärä	kävijöiden lkm	175	500	926	426	0,852
Kotoutumisen palveluiden asiakasmäärä	asiakkaiden lkm	886	80	48	-32	-0,4
Uimahallin kävijämäärä	kävijää kpl	58 864	75 000	60 602	- 14 398	-19,2 %
Kuntosalin kävijämäärä	kävijää kpl	46 268	40 000	52 219	12 219	30,5 %
Liikuntasaliin myytyjen ulkopuolisten tapahtumien määrä	tapahtumaa kpl	35	40	45		
Liikuntakeskuksen tilojen käyttöaste	prosenttia %	69 %	75 %	78 %	+5 %y.	4,0 %
Seniorikortin käyttäjät	käyttäjää kpl	26	50	22		
Liikuntaneuvontaan osallistuvat	osallistujaa kpl	31	60	20		
Hyvinvointineuvontaan osallistuvat	osallistujaa kpl	4	30	3		

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: 20 Elinvoima -ja hallintopalvelut

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja ja hallintojohtaja
Palvelualue: 40 Konserni -ja tukipalvelut
Sitovuus: Kaupunginhallitus

Talous, €	Toteutuma 2024	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2025	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2024 - 2025
Toimintatulot	120 409	89 600		89 600	95 739	6 139	-20,5
Toimintamenot	-3 665 713	-3 902 900		-3 902 900	-3 595 724	307 176	-1,9
Toimintakate	-3 545 304	-3 813 300	0	-3 813 300	-3 499 985	313 315	-1,3
Suunnitelmapoistot	-55 009	-95 500		-95 500	-48 488	47 012	-11,9
Vyörytykset	853 102	864 800		864 800	925 670	60 870	8,5
Netto	-2 747 211	-3 044 000	0	-3 044 000	-2 622 803	421 197	-4,5

Toiminta-ajatus

Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin taloudesta ja toiminnasta sekä käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa. Se päättää, mitä toimielimiä kaupungissa on ja miten toimivalta ja tehtävät jaetaan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kesken.

Valtuustolla on yleinen toimivalta päättää asukkaiden yhteisistä asioista. Päätösvalta kuuluu valtuustolle, jollei erikseen ole toisin säädetty tai jollei valtuusto ole itse siirtänyt toimivaltaansa muille viranomaisille vahvistamallaan hallintosäännöllä. Valtuuston tehtäviin kuuluu päättää mm. kuntastrategiasta, hallintosäännöstä sekä talousarviosta ja taloussuunnitelmasta.

Kaupunginhallitus johtaa kaupungin toimintaa ja vastaa seuraavista kuntalaissa säädettyistä tehtävistä:

1. vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta
  2. vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta
  3. valvoo kaupungin etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa
  4. edustaa kuntaa työnantajana ja vastaa kunnan henkilöstöpolitiikasta
  5. vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta
  6. vastaa kunnan toiminnan omistajaohjauksesta
  7. huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä
- Tämän lisäksi kaupunginhallitus vastaa sille hallintosäännöllä määrätyistä tehtävistä.

Elinvoimapalveluiden tehtävänä on parantaa yritysten toimintaedellytyksiä kaupungissa. Elinkeinoelämän edistämistoimenpiteinä tarjotaan aloittaville yrityksille perustamisneuvontaa sekä kehitetään toimivien yritysten kilpailukykyä ja toimintaedellytyksiä sekä edistetään uusien yritysten syntymistä ja muuttamista alueelle. Suonenjoen kaupungin elinkeinotoimen palvelut tuottaa vuonna 2024 Kehitysyhtiö SavoGrow Oy, joka perustettiin vuoden 2015 alusta yhdessä Keiteleen, Pielaveden, Rautalammin, Tervon ja Vesannon kuntien kanssa jatkamaan Sisä-Savon seutuyhtymän toimintaa. Suonenjoen kaupungilla on elinkeinoasiamies, jonka palvelut ostetaan Kehitysyhtiö SavoGrowlta. Palveluun kuuluu mm. toimialavapaata ja maksutonta neuvontaa yritystoimintaa suunnitteleville ja aloittaville henkilöille sekä yritystoimintaansa kehittäville toimiville yrityksille. Elinkeinoasiamies on usein kunnan yrityspalveluiden ensimmäinen yhteydenottopiste. Palveluun kuuluu myös TE-toimistojen starttilausuntojen kirjoittamiset aloittaville yrityksille. Futurian tilojen varaus- ja markkinointipalvelu ostetaan myös kehitysyhtiö SavoGrowlta.

SavoGrown alueella on solmittu sopimukset Yritys-Suomi sekä Uusyrityskeskus palvelukokonaisuudesta. Sopimusten tarkoituksena on parantaa ja tehostaa keskeisten alueen yritys- ja elinkeinotoiminnan palveluorganisaatioiden yhteistyötä yritysten perustamisessa, kehittämisessä ja sijoittumisessa seudulle sekä näihin liittyvää osaamisen kehittämistä, viestintää ja markkinointia. Suonenjoen elinkeinoasiamies vastaa Uusyrityskeskuksen aloittavien yritysten neuvontaprosessista yhtiön alueella. Itse neuvontatyön tekee kunkin kunnan nimetty elinkeinoasiamies. Maakunnallisiin ja alueellisiin elinkeinojen kehittämishankkeisiin osallistutaan kehittämissyhtiön kautta. EU-rakennerahastojen nykyinen ohjelmakausi on päättymässä. Ohjelmakauden hanketoimintaa ohjaa kuntien ja elinkeinoyhtiön strategiat. Uuden ohjelmakauden valmistelut ovat käynnissä.

SavoGrow tuottaa omistajakuntiensa kunnalliset elinkeino- ja kehittämisspalvelut. Alueen kärkitoimialoina ovat elintarvike- ja marjaosaaminen, palvelut sisältäen matkailun sekä puu- ja metalliteollisuus. Elintarvikekehityksessä ja marjaosaamisessa palvelut ovat valtakunnallisia. Nousevina aloina ovat mm. biotalous ja eri sisällöntuotantoalat. Kehittämishankkeissa tehdään tiivistä yhteistyötä muiden elinkeinotoimijoiden kanssa. Työhön osallistuvat kehitysyhtiön vakinaisten toimihenkilöiden lisäksi kehittämisshankkeiden henkilöt. SavoGrown kuntaosuus vuodelle 2025 on 262.000 euroa (vuonna 2024: 252.000 euroa).

Hallinto- ja tukipalvelut huolehtii kaupunginhallituksen alaisena kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä, talous- ja henkilöstöhallinnosta, tiedonhallinnan ohjaamisesta ja prosesseista, tietosuojasta ja tietoturvasta sekä kaupungin ICT-palveluista. Hallinto- ja talouspalveluiden tehtäväkenttään kuuluvat lisäksi kaupungin keskusarkiston hoito, viestintä ja markkinointi. Hallinto- ja talouspalvelut palvelee kuntalaisia, luottamushenkilöitä ja kaupungin omaa henkilöstöä. Kaupungin henkilöstöasioita hoidetaan kaupungin strategian tavoitteiden suuntaisesti avoimuutta lisäten. Keskitetty henkilöstöhallinto hoitaa kaupungin työsuojaus, työhyvinvoinnin ja henkilöstön kehittämisen koordinoimalla sekä pääluottamusmiesten korvaukset. Kaupunginhallituksen alaisena toimii henkilöstöjoaos 1.6.2017 alkaen. Palkka- jataloushallinnon palvelut tuottaa Monetra Oy.

Puhtaanapito- ja rakennuspalveluiden tehtävänä on huolehtia erilaisten tilojen puhtaudesta ja viihtyvyydestä yhteistyössä eri kiinteistön käyttäjien kanssa. Toiminnassa huomioidaan ympäristöystävällisyys ja alan työturvallisuus ja työergonomia-asiat, joilla tuetaan työntekijöiden ja työympäristön hyvinvointia. **Ruokapalveluiden** tuottaminen on siirretty 1.1.2023 alkaen Servica Oy:lle.

Kuopion ympäristö- ja rakennuslautakunta hoitaa Suonenjoen rakentamisen ja ympäristönsuojelun lupa-, valvonta ja neuvontatehtävät, ympäristön tilan seurannan sekä maa-aineslain mukaiset lupa- ja valvontatehtävät.

Sydän-Savon maaseutupalvelut, jonka isäntäkuntana toimii Siilinjärvi, kehittää alueen maaseudun palveluja, yritteliäisyyttä ja elinvoimaa. Yhteistoimintasopimuksella kunnat ovat sopineet maaseutuelinkeinojen hallinnosta kunnissa annetun lain (210/2010) mukaisten tehtävien, maaseutuelinkeinojen ja maaseudun toimintaympäristön kehittämistehtävien sekä kuntien muiden maaseututoimen hallinto- ja kehittämistehtävien hoidosta. Suonenjoen kaupunki ostaa yhteistoiminta-alueelta työpanosta 1,1 henkilötyövuoden verran. Viranomaistehtävien hoitoon arvioitu työpanos on 0,5 htv., maaseudun kehittämiseen 0,3 htv. ja yritysneuvontaan 0,3 htv. Maatalouslomittajien eläkemenoperusteiset maksut kohdennetaan bruttokirjauksella maaseututoimen kustannuspaikalle. Kaupunki laskuttaa maksamansa osuuden lomituspalvelujentuottajalta.

Ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon palvelujen isäntäkuntana toimii Tervon kunta. Sopimuskunnat ovat antaneet isäntäkunnalle hoidettavaksi terveydenhuoltolain (1326/2010) 21 §:ssä määritellyt, lääkelain 54a ja 52 c §:ssä sekä eläinsuojelulain (247/1996) 15 §:ssä kunnalle määrättyt tehtävät. Kustannukset jaetaan kuntien asukaslukujen suhteessa.

Toimielimeen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

	Seuranta-arvo / Mittari	Toimenpiteet / Toteuma TP-2025
Vaikuttavuustavoitteet:		
Aktiivinen ja hyvinvoiva suonenjokelainen	Toimivat www-sivut käytössä (K/E) Palveluiden hyvä ja riittävä saavutettavuus (K/E)	Kaupungin palveluista saa tietoa kätevästi ja palvelut ovat helposti saavutettavia. Toteutui. Tunnistettiin myös kehittämiskohteita ja nettisivujen kehittämistyö aloitettiin uuden 2026 alussa.
Tuotantotavoitteet:		
Tavoittava vetovoimaviestintä	Some-julkaisujen ja kampanjoiden tavoittavuus	Kaupungin vahvuuksista ja vetovoimatekijöistä viestiminen. Toteutui pääosin
Alueelliset palvelut järjestetään kustannustehokkaasti	Henkilöstökulujen kehitys	Joustavan työskentelykulttuurin kehittäminen. Joustavammat työnkuvat. Tavoitteessa mentiin eteenpäin, mutta kulttuurimuutosmatka jatkuu edelleen. Muutamia työnkuvia monipuolistettiin.
Olemassa olevien ja uusien yritysten toimintaedellytysten turvaaminen.	Yritysten liikevaihto, uusien yritysten lkm	Savogrown palvelu on aktiivista ja tunnettua suonenjokelaisten yritysten keskuudessa. Toteutui.
		Kaupunki toimii aktiivisena kumppanina yritysten kanssa. Toteutui. Uutena aloitettiin säännölliset yrittäjien aamukahvit syksyllä 2025.
Vaikuttavat prosessit ja toimintatavat	Uusia automatiikkaa lisääviä järjestelmäominaisuuksia otettu käyttöön (K/E) Tiedonhallinnan prosessi kuvattu ja jalkautettu (K/E) Varautumisen toimintatapoja vahvistettu (K/E)	Taloushallinnon automatisointia edistävät toimenpiteet. Toteutettiin mm. ostolaskujen automatisointia.
		Tiedonhallintaan liittyvien prosessien selkeyttäminen ja tehostaminen. Toteutui. Tiedonhallintapolitiikka saatiin valmiiksi.
		Varautumisen ja turvallisuuden prosessien vahvistaminen. Häiriötilannekeskussuunnitelma valmistui. Työ jatkuu muilta osin.

Palvelusuunnitelma

Kehitetään kaupungin tuki- ja konsernipalveluiden toimintaa kaupungin strategia, hyvinvointisuunnitelman ja osallisuussuunnitelman sekä viestinnän linjausten pohjalta. Varmistetaan varautumisen ja turvallisuuden prosessien resurssit ja toimintaprosessit. Varmistetaan kaupungin vetovoimaisuutta työnantajana. Tukipalveluissa kehitetään palveluiden tehokkuutta ja jatketaan sähköisten palveluiden, tiedonhallinnan sekä tietoturvan parantamista. Toteutetaan kuntayhteistyön kriittinen tarkastelu ja päätös jakamisesta.

SavoGrow alueen kuntien kesken tehdään yhteistyötä kunnallisten palveluiden yhteiskehittämisessä, aluemarkkinoinnissa, edunvalvonnassa ja ennakoituvuudessa. Aluekehitystyön tavoitteena on alueen markkinointi, kuntien auttaminen tiiviimpään yhteistyöhön sekä rahoituksen kanavointi aluekehittämiseen ja kokeiluihin.

Maaseudun kehittämissuunnitelma Mansikka ry toteuttaa Leader-ohjelmaa 2023-2027. Ohjelman toiminta-alueena on Suonenjoen kaupunki, Leppävirran, Rautalammin, Tervon ja Vesannon kunnat sekä kaava-alueen ulkopuolinen osa Varkauden kaupungista. Ohjelman kuntaosuus on jaettu toiminta-alueen kuntien kesken asukaslukujen suhteessa. Suonenjoen kaupungin osuus vuonna 2025 on 25.000 euroa (vuonna 2024: 23.000 euroa). Uuden ohjelmakauden valmistelu ja Mansikka ry:n strategia työ on valmistunut.

Toimielimeen nähden sitovat muut määrärahavaraukset:

Kaupunginhallituksen määrärahoihin sisältyy kaupunginjohtajan palkkaus sekä muut kaupunginhallituksen toiminta suhdetoiminta ja edustaminen. Kaupungin suhdetoimintaan ja edustukseen varatun määrärahan käytöstä päättää kaupunginjohtaja. Toimialat eivät saa käyttää edustusmenoihin omia määrärahojaan.

Konsultoivat asiantuntijapalvelut 20.000 euroa v. 2025.

Elinkeinoja tukevat avustukset 20.000 euroa v. 2025.

Kiinteistöveroselvityksen jatkamiseen varataan 45.000 euroa vuodelle 2025.

Kuopion kaupunkiseudun (MAL) yhteistoimintaosuus vuodelle 2025 on 7.000 euroa.

Kysyntä- ja laajuustiedot	Seuranta-arvo / Mittari	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Muutos yks. / %:a	
Kaupunginvaltuusto	Kokoontumiskerrat	6	6	7	1,0	16,7 %
	Pöytäkirjapykälät	71	90	94	23,0	32,4 %
Kaupunginhallitus	Kokoontumiskerrat	18	18	18	0,0	0,0 %
	Pöytäkirjapykälät	301	300	298	-3	-1,0 %
Elinkeinotoiminnan kehittyminen ja työllisyyden parantaminen	Perustetut uudet yritykset	10	10	11	1	10,0 %
	joista useamman kuin yhden henkilön työllistävät yritykset	1	2	1	0	0,0 %
	Kontaktoidut yritykset / kpl	127	400	206	79	62,2 %
Henkilöstömäärä vuoden lopussa	Vakituinen henkilöstö	212	250	211	-1	-0,5 %
	Määräaikainen henkilöstö	57	70	54	-3	-5,3 %
Hallinto- ja talouspalvelujen määrärahoihin sisältyvät yhteistoimintaosuudet *	Yhteistoimintaosuudet €	192 638 €	159 000 €	168 871 €	- 23 767 €	-12,3 %
Kaupunginhallituksen avustukset yhteisöille **	Avustukset €	52 032 €	73 000 €	43 538 €	- 8 494 €	-16,3 %

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Seuranta-arvo / Mittari	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Muutos yks. / %:a	
Rakennusvalvonta						
Rakennusluvut	kpl		5		0	
Ympäristönsuojelu						
Ympäristöluvut	kpl		2		0	
Katselmuksset ja tarkastukset	kpl		30		0	
Maa-ainesluvut	kpl		1		0	
Maaseututoimi						
Peltoala tukihakemuksissa	Ha	4 254	4 300	4 143	-111	-2,6 %
Tilaluku tukihakemuksissa	Kpl	107	105	106	-1	-0,9 %
Maataloustuki	€	2 769 783	2 800 000	2 870 128	100345	3,6 %

* Yhteistoimintaosuudet, erittely	TP 2024	TA 2025	Toteutuma 2025	Muutos yks. / %:a	
Pohjois-Savon liiton jäsenmaksu	58 390	59 000	57 723	-667	-1,1 %
Pohjois-Savon kehittämisrahaston maksuosuus	6 371	6 500	6 298	-73	-1,1 %
Suomen Kuntaliiton jäsenmaksu	14 759	16 000	18 075	3 316	22,5 %
Kunnan osuus verotuskustannuksista valtiolle	74 484	75 000	71 227	-3 257	-4,4 %
Muut yhteistoimintaosuudet	38 634	2 500	15 548	-23 086	-59,8 %
Yhteensä	192 638	159 000	168 871	-23 767	-12,3 %

** Avustusten erittely	TP 2024	TA 2025	Toteutuma 2025	Muutos yks. / %:a	
Avustukset yhteisöille:	52 032	73 000	43 538	-8 494	-16,3 %
<i>erillisellä päätöksellä.</i>	27 032			-27 032	-100,0 %
<i>Suonenjoen Mansikkakarnevaalit ry:n toiminta-avustus</i>	24 000			-24 000	-100,0 %
<i>Hakemuksen perusteella jaettavat avustukset</i>	1 000	73 000		-1 000	-100,0 %
Muut avustukset:				0	
<i>Urheilijoiden palkitseminen</i>	1 500	3 000		-1 500	-100,0 %
Yhteensä	53 532	76 000	43 538	-9 994	-18,7 %

Alueellisen yhteistoiminnan palvelut, toimintakate	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Muutos yks. / %:a	
1611 Pelastustoimi	0	0	0	0	
1613 Rakennustarkastus	-78 770	-62 000	-38 804	39 966	-50,7 %
1614 Ympäristönsuojelu	-38 339	-51 000	-51 739	-13 400	35,0 %
1615 Maaseututoimi	-52 129	-55 000	-49 396	2 733	-5,2 %
1616 Hankintatoimi	0	0	0	0	
1616+ Yhdyspintojen tehtävät	0	0	0	0	
1617 Ympäristöterveydenhuolto	-128 159	-165 000	-145 973	-17 814	13,9 %
1618 Eläinlääkintähuolto	-422 929	-400 000	-413 919	9 010	-2,1 %
Yhteensä	-720 326	-733 000	-699 830	20 496	-2,8 %

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Toimiala: Kasvun ja oppimisen palvelut

Tilivelvollinen: Kasvun ja oppimisen johtaja

Talous, €	Toteutuma 2024	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2025	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2024 - 2025
Toimintatulot	854 324	856 800	0	856 800	903 881	47 081	5,8
Toimintamenot	-11 689 482	-11 494 100	116 000	-11 378 100	-11 443 298	-65 198	-2,1
Toimintakate	-10 835 158	-10 637 300	116 000	-10 521 300	-10 539 417	-18 117	-2,7
Suunnitelmapoistot	-589 848	-630 200	0	-630 200	-590 993	39 207	0,2
Vyörytykset	-539 005	-552 500	0	-552 500	-577 086	-24 586	7,1
Netto	-11 964 011	-11 820 000	116 000	-11 704 000	-11 707 496	-3 496	-2,1

Toiminta-ajatus

Koulutuspalveluiden tehtävänä on tuottaa laadukkaita varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, iltapäivätoiminnan, TUVA-koulutuksen ja lukion palveluita elinikäisen oppimisen ja kehittymisen tukemiseksi. Keskeisenä tavoitteena on edistää lasten ja nuorten aktiivisuutta, hyvinvointia ja osallisuutta.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Varhaiskasvatustalouden mukaisen inklusion toteuttamisen vahvistaminen. Oppimisen tuen selkeyttäminen ja tuen jatkumon yhtenäistäminen varhaiskasvatuksesta lukiokoulutukseen asti. Perusopetuksen oppimisen tuen uudistukseen ja lakimuutokseen valmistautuminen. Tutkintoon valmentavan koulutuksen kehittäminen. Kansainvälisten opiskelijoiden opintojen ja kotoutumisen tukeminen.

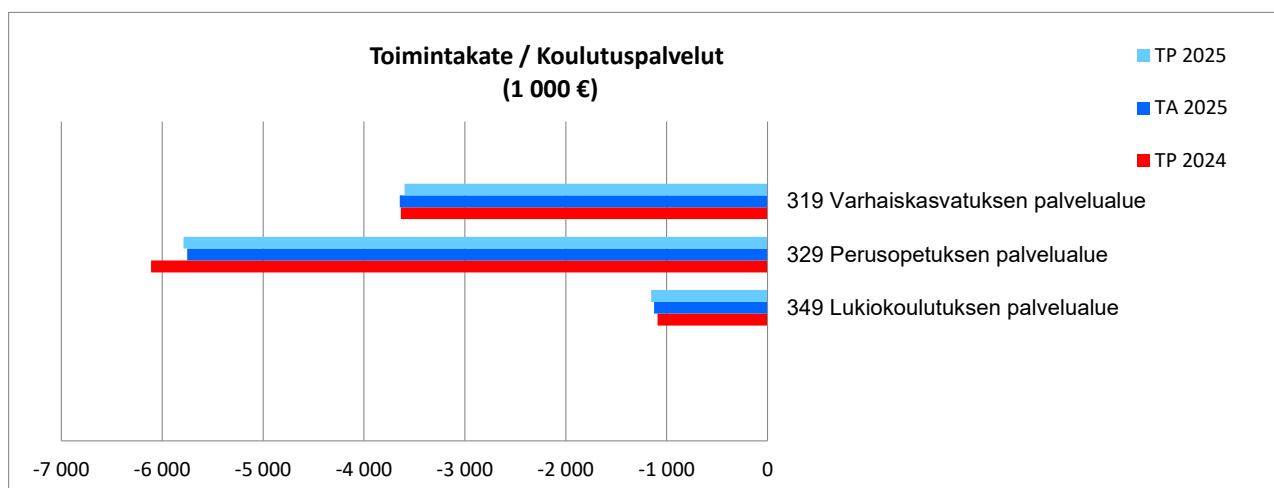
Yhteistyöjärjestelmien vahvistaminen hyvinvointialueen toimijoiden kanssa. Digitaalisten oppimisympäristöjen jatkuva kehittäminen ja hyödyntäminen opetuksessa. Monipaikkaisen, etäyhteyksiä hyödyntävän yhteisopettajuuden kehittäminen paikallisesti ja yhteistyössä verkostokuntien kanssa. Henkilöstön koulutusmahdollisuuksien lisääminen ja osaamisen tukeminen OKKU-hankkeen ja kehittäjäopettajien avulla.

Toimielimeen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

	Seuranta-arvo / Mittari	Toimenpiteet / Toteuma TP- 2025
Vaikuttavuustavoitteet:		
Aktiivisen ja osallistuvan lapsen ja nuoren hyvinvoinnin lisääminen.	Hyvinvointi- sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyt. Koulun kerhotoiminta. Kouluterveyskyselyn tulokset. Yhteisöllisen oppilashuollon toimintasuunnitelman mukaiset toimenpiteet.	Varhaiskasvatuksen asiakastytyväisyyskysely tehty ja raportoitu LTK 27.5.2025. Hyvinvointikyselyt (PO: Osaava tulevaisuus) tehty ja raportoitu LTK 4.11.2025. Kouluterveyskysely tehty ja raportoitu LTK 2.12.2025. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely tehty, raportointi LTK v.2026.
Tuotantotavoitteet:		
Koulutuspalveluiden eri palvelualueiden toiminnan näkyväksi tekeminen erilaisin viestintäkeinoin.	Lehtijuttujen määrä, somekanavien seuraajien määrä, huoltajakyselyt kerran vuodessa. Erilaisten viestintäkanavien hyväksi käyttäminen viestinnässä ja yhteydenpidossa huoltajien kanssa.	Tiedottaminen huoltajille, oppilaille ja opiskelijoille sekä henkilöstölle aktiivista ja ajantasaista. Pääkanavat Wilma ja Daisy. Toimintaan saatu positiivista näkyvyyttä sosiaalisen median kautta kaikilla palvelualueilla.

Koulutuslautakunta
310 Hallinto

Tuloslaskelma, €	Toteutuma 2024	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2025	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2024 - 2025
Myyntituotot	448 802	373 700		373 700	515 331	141 631	14,8
Maksutuotot	140 233	134 400		134 400	115 820	-18 580	-17,4
Tuet ja avustukset	296 575	317 200		317 200	259 418	-57 782	-12,5
Vuokratuotot	7 058	2 600		2 600	7 143	4 543	1,2
Muut toimintatuotot	-18 342	28 900		28 900	6 185	-22 715	-133,7
Toimintatuotot	874 325	856 800	0	856 800	903 897	47 097	3,4
Palkat ja palkkiot	-6 719 242	-6 596 900	65 000	-6 531 900	-6 653 733	-121 833	-1,0
Henkilösivukulut	-1 600 462	-1 638 000		-1 638 000	-1 551 088	86 912	-3,1
Henkilöstökulut yhteensä	-8 319 705	-8 234 900	65 000	-8 169 900	-8 204 821	-34 921	-1,4
Palvelujen ostot	-2 874 507	-2 669 100	47 000	-2 622 100	-2 792 004	-169 904	-2,9
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-293 014	-325 100	4 000	-321 100	-275 804	45 296	-5,9
Avustukset	-149 508	-216 600		-216 600	-123 811	92 789	-17,2
Vuokrakulut	-33 471	-42 900		-42 900	-38 492	4 408	15,0
Muut toimintakulut	-19 278	-5 500		-5 500	-8 366	-2 866	-56,6
Toimintakulut	-11 689 483	-11 494 100	116 000	-11 378 100	-11 443 299	-65 198	-2,1
Toimintakate	-10 815 158	-10 637 300	116 000	-10 521 300	-10 539 401	-18 101	-2,5
Suunnitelman mukaiset poistot	-589 848	-630 200		-630 200	-597 241	32 959	1,3
Vyörytykset	-539 005	-552 500		-552 500	-577 086	-24 586	7,1
Ylijäämä / Alijäämä	-11 944 011	-11 820 000	116 000	-11 704 000	-11 713 728	-9 728	-1,9

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Toimiala: Kasvun ja oppimisen palvelut
 Tilivelvollinen: Varhaiskasvatusjohtaja
 Palvelualue: 319 Varhaiskasvatuksen palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2024	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2025	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2024 - 2025
Toimintatulot	152 528	182 600		182 600	154 196	-28 404	1,1
Toimintamenot	-3 787 055	-3 828 400		-3 828 400	-3 750 592	77 808	-1,0
Toimintakate	-3 634 527	-3 645 800	0	-3 645 800	-3 596 396	49 404	-1,0
Suunnitelmapoistot	-55 342	-77 000		-77 000	-54 672	22 328	-1,2
Vyörytykset	-169 850	-181 700		-181 700	-184 898	-3 198	8,9
Netto	-3 859 719	-3 904 500	0	-3 904 500	-3 835 966	68 534	-0,6

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatus ja sen osaava henkilöstö sitoutuvat toiminnallaan edistämään lasten hyvinvointia ja aktiivisuutta sekä toteuttamaan varhaiskasvatus- ja perusopetuslain mukaista tavoitteellista toimintaa valtakunnallisen ohjauksen ja lainsäädännön sekä paikallisesti hyväksytyjen suunnitelmien mukaisesti.

Toimielimeen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

	Seuranta-arvo / Mittari	Toimenpiteet / Toteuma TP- 2025
Vaikuttavuustavoitteet:		
Aktiivisen ja osallistuvan lapsen hyvinvoinnin lisääminen.	Suunnitelmallisen liikunnan lisääminen arjessa. Huoltajakysely. Liikuntaan innostavan ja sallivan oppimisympäristön kehittäminen. Asiakastyytyväisyyskysely.	Henkilökunnan liikuntahankkeen mukaiset liikuntakoulutukset ovat monipuolistaneet ja lisänneet lasten liikkumista. Varhaiskasvatuksen yhteinen liikuntapäivä marraskuussa. Asiakastyytyväisyyskysely tehtiin keväällä 2025.
Lasten tunnetaitojen kehittäminen ja tasa-arvoisuuden edistäminen.	Lapsen kohtaamisen menetelmät. Inklusion toteuttaminen. Huoltajakysely. Positiivisen ja turvallisen, tunteita kunnioittavan oppimisympäristön edistäminen. Tasa-arvoisuuden ja yhdenvertaisuuden huomioiminen.	Tasa-arvoiseen ja yhdenvertaiseen kohtaamiseen on kiinnitetty enemmän huomiota. Lasten tunnetaitoja huomioidaan ja kehitetään eri menetelmin. Lasten inklusio toteutuu ja ryhmäkohtaisia tukitoimia kehitetään jokaisessa lapsiryhmässä.
Tuotantotavoitteet:		
Varhaiskasvatuksen toiminnan näkyväksi tekeminen erilaisin viestintäkeinoin.	Huoltajakysely ja some-kanavilla näkyvyys. Viestien ja muun huoltajille tiedottamisen sisällön kehittäminen. Positiivisen näkyvyyden lisääminen monikanavaisesti.	Huoltajille tiedottamisen sisältöön ja selkeyteen on kiinnitetty erityistä huomiota. Kaupungin some-kanavilla on usein kuvia varhaiskasvatuksen toiminnasta.

Palvelusuunnitelma

Palvelua toteutettiin Suonenjoen kaupungin omana toimintana kahdessa päiväkodissa ja kuudessa perhepäivähoitokodissa, syksystä 2025 alkaen viidessä perhepäivähoitokodissa. Perheellä oli mahdollisuus valita myös palvelusetelillä toteutettu varhaiskasvatuspalvelu. Mikäli lapsi on sijoittunut yksityiseen palveluun, jonka toteuttamiseksi ei käytetä palveluseteliä, on pehe voinut hakea yksityisen hoidon tukea ja sitä täydentävää kuntalisää KELAn kautta. Palveluverkkoselvityksen mukaista palvelutarjonnan suunnittelua on jatkettu vuoden 2025 aikana ja edistetty keskustan alueen korvaavia päiväkotitiloja koskevaa ratkaisua.

Toimielimeen nähden sitovat muut määrärahavarakset:

Valtion erityisavustusta digitaalisen laadunarviointijärjestelmän Valssin käyttöönoton tukemiseen vuodelle 2025: 11 641€, omavastuuosuus 20 %. Erityisavustus hankkeelle Varhaiskasvatuksen liikunnallinen arki vuodelle 2025: 2 900 €, omavastuuosuus 50 %.

Kysyntä- ja laajuustiedot	Seuranta-arvo / Mittari	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Muutos yks. / %:a	
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen lapsimäärä	lasten lukumäärä laskentapäivinä 20.9. ja 20.1. (oma toiminta ja palvelusetelillä toteutettu)	218	218	219	1,0	0,5 %
	esiopetustuntien lukumäärä	4500	3500	3150	-350	-10,0 %
Nettomenot/lapsi	€/lapsi	15 295 €	14 965 €	16 462 €	1 497 €	10,0 %

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Kasvun ja oppimisen palvelut

Tilivelvollinen: Koulutusjohtaja, rehtorit ja koulunjohtajat
 Palvelualue: 329 Perusopetuksen palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2024	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2025	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2024 - 2025
Toimintatulot	587 984	578 700		578 700	630 165	51 465	7,2
Toimintamenot	-6 698 283	-6 445 900	116 000	-6 329 900	-6 420 352	-90 452	-4,1
Toimintakate	-6 110 299	-5 867 200	116 000	-5 751 200	-5 790 187	-38 987	-5,2
Suunnitelmapoistot	-507 946	-516 200		-516 200	-510 302	5 898	0,5
Vyörytykset	-312 402	-317 600		-317 600	-326 817	-9 217	4,6
Netto	-6 930 647	-6 701 000	116 000	-6 585 000	-6 627 306	-42 306	-4,4

Toiminta-ajatus

Perusopetuksen henkilöstö edistää yhteistyössä muiden toimijoiden (mm. terveydenhuolto, sosiaalitoimi, nuorisotoimi) kanssa nuorten aktiivisuutta, hyvinvointia ja oppimista ja noudattaa paikallisesti hyväksytyjä opetussuunnitelmia (OPS 2016).

Toimielimeen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

	Seuranta-arvo / Mittari	Toimenpiteet / Toteuma TP- 2025
Vaikuttavuustavoitteet:		
Aktiivisen ja osallistuvan nuoren hyvinvoinnin lisääminen ja kiusaamisen vähentäminen.	Hyvinvointi- sekä tasa-arvo ja yhdenvertaisuuskyselyt, kouluruokailukysely, kouluun kiinnittyminen, poissaolojen seuranta ja niihin puuttuminen, havainnointi oppilaiden osallistumisesta ja aktiivisuudesta	Opiskeluhoito toteutunut suunnitelman mukaisesti. Kouluilla järjestety kerhotomia sekä koulun sisäisin, että ulkopuolisin järjestelyin. Oppilaskunnan hallitus organisoinut toimintaa monipuolisesti. Yhteisiä tapahtumia on toteutettu koulun sisäisin, vanhempaintoimikunnan, sekä kaupungin tapahtumajärjestelyjen kautta. Verso-toiminta toteutunut suunnitelman mukaisesti. Kouluilla kiusaamista ehkäisevää toimintaa sekä koulun sisäisin tapahtumin, ulkopuolisten kouluttajien toimesta, että myös oppitunteihin integroiden. Järjestetty liikunnallisia välitunteja ohjatusti oppilaskunnan hallituksen sekä henkilökunnan toimesta.
Lasten tunnetaitojen kehittäminen.	Hyvinvointikysely, toiminnan seuranta. Tunnetaitojen opettamisen suunnitelma aktiivisena osana kasvatus- ja opetustyötä. Henkilöstön koulutuksella ammattitaidon lisääminen.	Tunnetaitojen harjoittelu ollut osana koulun arkea. Vastuupettajan kautta toimintaa ohjattu oppilaskunnan projektein ja oppitunteihin integroiden.

Tuotantotavoitteet:		
Kodin ja koulun välisen viestinnän lisääminen.	Huoltajakysely kerran vuodessa, Wilma-viestien saavutettavuuden seuraaminen. Positiivisten asioiden nostaminen esille monipuolisesti eri viestintäkanavissa. TVT-suunnitelma ja digitaitokalenteri arjen työkaluna oppitunneille.	Wilma-viestintä käytössä. Vanhemmilla mahdollisuus osallistua sekä yhteisiin, avoimiin, viestikenttiin, että myös oppilaskohtaiseen viestintään. Kiinnitetty huomiota positiivisen palautteen antamiseen. Koulun toimintaa tuotu esille myös sosiaalisen median kautta. Digitaitokalenteri selkeästi näkyvillä ja käytössä. Digitaitoihin kiinnitetty huomiota ensimmäiseltä luokalta alkaen. 4.-9. -luokkalaisilla henkilökohtainen Chromebook käytössä oppimisen tukena.

Palvelusuunnitelma

Perusopetusta järjestetty kevätlukukaudella kolmessa alakoulussa ja yhtenäiskoulussa. Sammelselän koulun lakkautuminen 1.8.2025. Kehitetty yhteistyörakenteita lähialueen kuntien kanssa ja HUPA-hankkeen myötä Itä-Suomen yliopiston kanssa. Opetussuunnitelma, vuosisuunnitelma sekä koulutuksen järjestäjän opiskeluhoollonsuunnitelma ohjanneet asetettujen tavoitteiden toteuttamiseen. Tiivistetty moniammatillisen yhteistyön toimintaa.

Kaupunginvaltuusto päätti keväällä 2025 lakkauttaa Lempyyn koulun 1.8.2025 alkaen, minkä jälkeen perusopetusta järjestetty lisveden koulussa (luokat 1-4) ja yhtenäiskoulussa (luokat 1-9).

Toimielimeen nähden sitovat muut määrärahavarakset:

Vuodelle 2025 myönnetyt hankepäätökset: Kerhohanke 10.000 € (omavastuu 30%), Kouluun kiinnittymisen ja poissaolojen puuttumisen alueelliseen koordinaattoritointaan 53.675€ (omavastuu 5%), jakautuu vuosille 2024-2025. HUPA-hanke 246.000€ (omavastuu 10%), yhteishanke SavoGrow -kuntien kanssa. OKKU-hanke vuosille 2024-2027, yhteishanke Pohjois-Savon kuntien kanssa (omavastuu n. 2.500€/vuosi).

Kysyntä- ja laajuustiedot	Seuranta-arvo / Mittari	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Muutos yks. / %:a	
Oppilasmäärät 20.1. ja 20.9.	lisveden koulu	51	51	51	0,0	0,0 %
	Yhtenäiskoulu 1-6	260	260	339	79,0	30,4 %
	Lempyyn koulu ja esiopetus	15	15	0	-15,0	-100,0 %
	Sammelselän koulu	79	79	0	-79,0	-100,0 %
	Yhtenäiskoulu 7-9	224	224	222	-2,0	-0,9 %
	Yhteensä	629	629	612	-17,0	-2,7 %
Nettomenot	€/oppilas	10 649	10 248	10 491	243	2,4 %
Lasten lukumäärä iltapäivätoiminnassa 20.9.2025	lisveden koulu	14	14	16	2,0	14,3 %
	Yhtenäiskoulu	36	36	35	-1,0	-2,8 %
	Lempyyn koulu	8	8	0	-8,0	-100,0 %
	Sammelselän koulu	17	17	0	-17,0	-100,0 %
	Yhteensä	75	75	51	-24,0	-32,0 %
Nettomenot	€/lapsi	1782	2351	2028	-323	-13,7 %

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Kasvun ja oppimisen palvelut

Tilivelvöllinen: Rehtori

Palvelualue: 349 Lukiokoulutuksen palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2024	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2025	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2024 - 2025
Toimintatulot	113 814	95 500		95 500	119 521	24 021	5,0
Toimintamenot	-1 204 144	-1 219 800		-1 219 800	-1 272 355	-52 555	5,7
Toimintakate	-1 090 330	-1 124 300	0	-1 124 300	-1 152 834	-28 534	5,7
Suunnitelmapoistot	-26 560	-37 000		-37 000	-26 019	10 981	-2,0
Vyörytykset	-56 753	-53 200		-53 200	-65 371	-12 171	15,2
Netto	-1 173 644	-1 214 500	0	-1 214 500	-1 244 224	-29 724	6,0

Toiminta-ajatus

Lukion henkilöstö edistää yhteistyössä muiden toimijoiden (mm.perusopetus, muut lukiot, nuorisotoimi) kanssa nuorten aktiivisuutta, hyvinvointia ja oppimista ja noudattaa paikallisesti hyväksytyjä opetussuunnitelmia (LOPS 2016 ja LOPS 2021). SG-alueen TUVA-koulutus on hallinnollisesti Suonenjoen lukion alaisuudessa.

Toimielimeen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

	Seuranta-arvo / Mittari	Toimenpiteet / Toteuma TP- 2025
Vaikuttavuustavoitteet:		
Aktiivisen ja osallistuvan nuoren hyvinvoinnin lisääminen ja lukio-opintojen läpäiseminen.	Hyvinvointikyselyn tulokset, keskeyttämis-%, yhteisten tapahtumien määrä. ESR-hankkeen kysely. Liikkuva opiskelu osana koulun toimintakulttuuria, opiskelijoiden osallisuuden lisääminen, yhteisten tapahtumien järjestäminen koulun arjessa. Tukitoimet keskeytysuhan alla oleviin.	Keskeyttäneiden opiskelijoiden %-osuus on pysynyt samana. Yhteisiä tapahtumia on järjestetty kaikissa periodeissa ja näissä ollut vahva opiskelijoiden panostus luokkatasoisesti tai/sekä opiskelijakunnan ja tutoreiden toteutus. Hyvinvointihanke- ja erasmus-hankerahoitus on helpottanut erilaisten opiskeluhyvinvointia ja kansainvälisyyttä edistävien hankkeiden toteutusta. Hyvinvointikysely antoi hyviä tuloksia, joskin esiin nousi, että vieraskielisten opiskelijoiden integroitumisessa on edelleen tekemistä. Tuen hankkeen kautta yhteistyö on tiivistynyt ja moniammatillisia opiskelupalavereja pidetty herkästi. Keskeytysmäärät ovat olleet hyvin pieniä suomalaisilla opiskelijoilla, joista ainoastaan yksi keskeytti kuluvana vuonna, kun vieraskielisiä keskeyttäjiä oli 4.

<p>Suonenjokelaisen nuoren hakeutuminen omaan lukioon. Jokainen oppivelvollinen saa jatko-opiskelupaikan toiselta asteelta.</p>	<p>Lukio-opinnoista tiedottaminen ja markkinointi peruskoulussa Suonenjoella sekä esittelykäynnit Kuopion yläkoulussa yhdessä opojen ja tutor-opiskelijoiden kanssa sekä Finest Futuren sivuilla. %-osuus ikäluokasta. KV-opiskelijoiden määrä.</p>	<p>Kaikki Suonenjoen yhdeksännet luokat käyneet lukiolla tutustumassa. Rehtori ja tutorit ovat käyneet Kuopion alueen pienemmissä peruskouluissa esittelemässä lukiota ja niistä otettu vastaan useita opiskelijavierailuja lukiolle. Neljä Kuopiolaista opiskelijaa aloitti opiskelut syksyllä 2025. Rehtori toiminut aktiivisesti Kuopion seudun toisen asteen yhteistyöryhmässä Suonenjoen lukion tunnettavuuden parantamiseksi. Finest futuren yhteistyön kautta valittiin yhteensä 4 opiskelijaa lukioon Kiinasta ja Vietnamista, hakijoita oli useita kymmeniä.</p>
<p>Tuotantotavoitteet:</p>		
<p>Lukiotoiminnan näkyväksi tekeminen ja markkinointi.</p>	<p>Seuraajien määrä somessa, lehtijuttujen määrä, markkinoinnin vaikuttavuuden seuranta. Markkinointivideon hyödyntäminen. Somepäivitysten ja lehtijuttujen tekeminen.</p>	<p>Syksyllä 2025 opiskelijat tekivät uuden videon markkinoinnin ajantasaistamiseksi ja tehostamiseksi. Se on nähtävillä koulun kotisivuilla ja hyödynnettiin mm. toisen asteen hakijoiden ja huoltajien illassa.</p> <p>Erityisesti koulun tapahtumista, ulkomaanmatkoista ja erasmus-toiminnasta on viestitty aktiivisesti koulun sosiaalisen median tileillä.</p>

Palvelusuunnitelma

Lukion houkuttelevuutta jatko-opintopaikkana lisätään uudistamalla ja tehostamalla markkinointia. Lukion opiskelijaksi voidaan valita myös Finest Futuren välittämiä ulkomaalaisia opiskelijoita, joilla on suomen kielen perustaito.

Tehostetaan opiskelijakunnan ja tutoreiden toimintaa hyvinvoinnin ja osallisuuden lisäämisessä. Osallistutaan Kuopion hallinnoimaan ESR-hankkeeseen "Nuorten jaksaminen ja hyvinvointi Itä-Suomessa". Edelleen kehitetään lukio-opiskelijoiden opintojen tukemista osana lukion tuen kehittämisen hanketta, niin että opintojaksot eivät jää opiskelijoilla kesken.

TUVA-koulutuksessa annetaan opiskelijoille valmiuksia ja ohjauksellista tukea siirtymävaiheessa lukiokoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen.

Toimielimeen nähden sitovat muut määrärahavaraukset:

Toisen asteen maksuttomuus ja oppivelvollisuusikärajan nostaminen 18 vuoteen lisää toimintakuluja lukion talousarvioon.

TUVA-opiskelijoiden perusopetuksen arvosanojen korottamisesta ja 2.asteen opinnoista syntyvät kustannukset, työpaikka- ja koulutuskokeilujaksojen matkakulut sekä materiaalikulut.

Erasmus- ja Nordplus -hankkeet. ESR-hankkeen omarahoitusosuus n. 2500 €/vuosi. Tuen kehittämisen hankkeen omarahoitusosuus 3000€.

Kysyntä- ja laajuustiedot	Seuranta-arvo / Mittari	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Muutos yks. / %:a	
Lukio-opiskelijat	lukumäärä laskentapäivinä 20.9. ja 20.1.	107	108	125	17,0	15,7 %
	ylioppilaiden lukumäärä	17	27	18	-9	-33,3 %
	opetustuntien lukumäärä	6920	6960	7140	180	2,6 %
Keskeyttämisprosentti	%	6,5 %	4,0 %	4,0%	#ARVO!	#ARVO!
Nettomenot/opiskelija	€/opiskelija	10 492 €	10 500 €	9473	-1 027 €	-9,8 %
Valtionosuus / nuoret opisk.	€/opiskelija	10 891 €	10 900 €	10 941 €	41	0,4 %
Lukio-opiskelijat	Lukumäärä 15.11.2024	110				
	€/opiskelija					
TUVA-opiskelijat	Lukumäärä laskenta-					
	Suonenjoki	8	9	6	-3	-33,3 %
	Rautalampi	1	1	5	4	400,0 %
	Vesanto	4	3	0	-3	
	Tervo	0	0	0	0	#JAKO/0!
	Pielavesi	1	1	0	-1	-100,0 %
	Keitele	2	2	0	-2	-100,0 %
Yhteensä		16	16	11	-5	-31,3 %

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Toimiala: Tekniset palvelut

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Talous, €	Toteutuma 2024	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2025	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2024 - 2025
Toimintatulot	3 830 426	3 658 500	0	3 658 500	3 875 459	216 959	1,2
Valmistus omaan käyttöön	67 564	57 000	0	57 000	57 584	584	-14,8
Toimintamenot	-4 598 689	-4 670 900	0	-4 670 900	-4 593 958	76 942	-0,1
Toimintakate	-700 700	-955 400	0	-955 400	-660 916	294 484	-5,7
Suunnitelmapoistot	-1 752 556	-1 606 200	0	-1 606 200	-1 714 379	-108 179	-2,2
Vyörytykset	-137 507	-141 500	0	-141 500	-152 003	-10 503	10,5
Netto	-2 590 762	-2 703 100	0	-2 703 100	-2 527 297	175 803	-2,4

Toiminta-ajatus

Tekniset palvelut kehittää asukkaille ja elinkeinoelämälle toimivan, turvallisen, viihtyisän ja ekologisesti kestävä ympäristön ja yhdyskuntarakenteen

- järjestämällä tarvittavat tontit ja muut alueet
- rakentamalla ja ylläpitämällä katuja, puistoja, ulkoliikuntapaikkoja ja muita yleisiä alueita
- huolehtimalla jätehuollosta jätelautakunnan kautta
- järjestämällä tarvittavat toimitilat

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

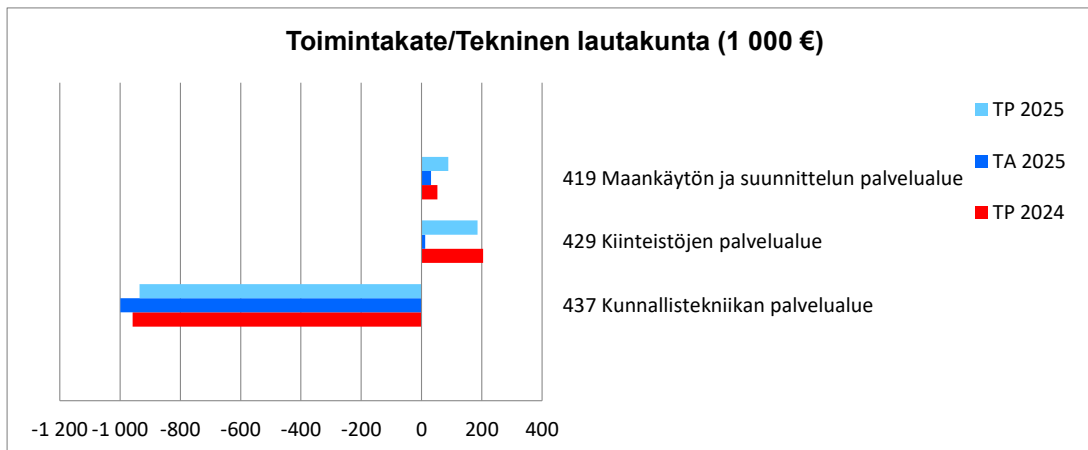
Soteikiinteistöjen yhtiöittäminen toteutetaan siten, että yhtiö voi aloittaa toimintansa viimeistään v. 2026 alusta. Yhtiöittäminen tulee todennäköisesti koskemaan myös teollisuukiinteistöjä. Samassa yhteydessä koko palvelutuotannon organisointumisen joudutaan miettimään uusiksi. Tavoitteena on mahdollisimman kevyet hallintorakenteet ja joustavan palvelutuotannon mahdollistuminen koko kaupunkikonsernille. Teknisten palvelujen palvelulaajuutta ja -tasoa tarkistetaan nykyisiä tarpeita vastaavaksi. Palvelujen laatua tullaan mittaamaan asiakas ja kuntalaiskyselyillä.

Toimielimeen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

	Seuranta-arvo / Mittari	Toimenpiteet / Toteuma TP-2025
Vaikuttavuustavoitteet:		
Seurataan tarkistettujen palvelutasojen vaikutuksia esim. turvallisuuteen ja viihtyvyyteen.	Osallistetaan kuntalaisia/ kerätään tietoa palvelutasotarpeisiin liittyvistä palautteista toteutunut / ei toteutunut. Panostetaan vetovoimaltaan ja asiakasvaikutuksiltaan ensisijaisiin kohteisiin.	Kuntalaisia ei aktiivisesti osallistettu. Palautetta tullut vikailmoituskanavalla vikailmoituksina ja palutteina. Investointien kohdennuksissa huomioidaan vaikuttavuus ja korjausvelka. Vuoropuhelu määrärahojen oikeasta kohdennuksista oli runsasta päättäjien kanssa. Kohdentamattomien ns. reagointimäärärahojen kohdennus vaikuttavuudeltaan tärkeisiin kohteisiin. Usein kohdennus tarkentuu kulvan vuoden aikana.
Toimintaan integroidaan ilmastopäästöjen vähentäminen	Energiakulutuksen seuranta. Kaupungin ilmastosuunnitelman mukaiset toimenpiteet.	Ilmastovahdin käyttöönotto etenemässä. Energiankäytön optimointiin ostetaan konsulttipaupa. Rakennusautomaatiosaneerukset auttavat seuranta ja säätämistä. Toteutuu aikataulussa.

Esteettömyyden huomiointi kaikessa toiminnassa ja kehittämisessä.	Nostetaan esteettömyysasiat entistä näkyvämmiin suunnitteluun ja toimintaan. Tiedon hankkiminen käyttäjiltä. Osallistaminen	Rautalammintien saneeraus paransi esteettömyyttä välillä Herralantie - Meijeri. Pysäköinnin valvonta turvannut esteettömyyttä mm. valvomalla asiointia inva- pysäköintiä. Saatu myös palautetta parkkiapaikkojen saavutettavuudesta ja kehitetty niitä.
Asiakslähtöisyyttä kehitetään, palautteiden ja kehittämisideoiden eteneminen näkyvämmäksi.	Palautejärjestelmää kehitetty/ ei, asiakaskyselyjä toteutettu. Digitaalisten palveluiden hyödyntäminen nykyistä tehokkaammin. Palveluiden kohdentaminen tarpeita vastaavaksi.	Koko kaupunkia palvelevan palautejärjestelmän kehittämistä on pohjustettu. Eners-vikailmoituskanavan saavutettavuutta nettisivuilta on parannettu.
		Maksujärjestelyjä kehitetty (Futurian opiskelija-asuntojen vuokrat), katukaivulupien valvontaan ponostettu.
Tuotantotavoitteet:		
Edistetään vetovoimaa yrittäjien ja asukkaiden suuntaan.	Yritysten laajentumismahdollisuuksia ja sijoittumisedellytyksiä parannettu. Asuntotuotantovalmius parantunut. Toimitilojen muokkaus, saneeraus ja mukauttaminen asiakastarpeisiin. Yrittäjävuoropuhelut	E-tehohanke etenemässä Futurian tilojen käytön ideoimiseksi. Tarveselvittelyjen aloittamisesta sovittu - ohjausryhmänä johtoryhmä.
		Bioterminaalikenttä ja katuyhteys tontille valmistunut Karhukiven teollisuusalueella. Aurinkoenergiatuotantoa sijoittumassa kaupungin alueelle. Kaavoilla reagoitukyky on hyvä. Takentavia tontin arvonmäärityksiä tehty tarpeen mukaan.
		Yrittäjävuoropuheluita käyty kohdennetusti hankintoja valmisteltaessa.

Tuloslaskelma, €	Toteutuma 2024	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2025	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2024 - 2025
Myyntituotot	400 092	390 300		390 300	477 245	86 945	19,3
Maksutuotot	9 129	12 000		12 000	12 824	824	40,5
Tuet ja avustukset				0	12 466	12 466	#JAKO/0!
Vuokratuotot	3 224 034	3 085 200		3 085 200		-3 085 200	-100,0
Muut toimintatuotot	197 171	171 000		171 000	3 372 924	3 201 924	1 610,7
Toimintatuotot	3 830 426	3 658 500	0	3 658 500	3 875 459	216 959	1,2
Valmistus omaan käyttöön	67 564	57 000		57 000	57 584	584	-14,8
Palkat ja palkkiot	-1 104 085	-1 078 900	0	-1 078 900	-1 183 226	-104 326	7,2
Henkilösivukulut	-252 442	-304 200		-304 200	-258 821	45 379	2,5
Henkilöstökulut yhteensä	-1 356 527	-1 383 100	0	-1 383 100	-1 442 047	-58 947	6,3
Palvelujen ostot	-1 029 950	-1 017 400		-1 017 400	-945 471	71 929	-8,2
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 792 961	-1 810 300		-1 810 300	-1 685 763	124 537	-6,0
Avustukset	-69 995	-70 000		-70 000	-70 003	-3	0,0
Vuokratulut	-329 781	-378 000		-378 000		378 000	-100,0
Muut toimintakulut	-19 476	-12 100		-12 100	-450 675	-438 575	2 214,0
Toimintakulut	-4 598 691	-4 670 900	0	-4 670 900	-4 593 958	76 942	-0,1
Toimintakate	-700 701	-955 400	0	-955 400	-660 916	294 484	-5,7
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 752 556	-1 606 200		-1 606 200	-1 714 379	-108 179	-2,2
Vyörytykset	-137 507	-141 500		-141 500	-152 003	-10 503	10,5
Ylijäämä / Alijäämä	-2 590 762	-2 703 100	0	-2 703 100	-2 527 298	175 802	-2,4

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Toimiala: Tekniset palvelut

Vastuuhenkilö: Kaavoittaja

Palvelualue: 419 Maankäytön ja suunnittelun palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2024	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2025	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2024 - 2025
Toimintatulot	464 893	491 000		491 000	491 492	492	5,7
Valmistus omaan käyttöön	3 001	0		0	1 713	1 713	
Toimintamenot	-415 159	-459 600	0	-459 600	-404 569	55 031	-2,6
Toimintakate	52 736	31 400	0	31 400	88 636	57 236	68,1
Suunnitelmapoistot	-2 467	-21 500		-21 500	-1 974	19 526	-20,0
Vyörytykset	-15 735	-16 600		-16 600	-16 328	272	3,8
Netto	34 534	-6 700	0	-6 700	70 335	77 035	103,7

Toiminta-ajatus

Maankäytön ja suunnittelun palvelualue vastaa maankäytön suunnittelusta ja kaavoituksesta, paikkatiedon hallinnasta, asemakaava-alueen kiinteistönmuodostuksesta ja mittauksesta, hallinnoi kaupungin maanomaisuutta sekä tukee yksityisteitä ja turvaa julkisen liikenteen saatavuutta. Palvelualue vastaa kaupungin tonttituotannosta.

Toimielimeen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Sotekiinteistöjen yhtiöittäminen toteutetaan siten, että yhtiö voi aloittaa toimintansa viimeistään v. 2026 alusta. Yhtiöittäminen tulee todennäköisesti koskemaan myös teollisuukiinteistöjä. Samassa yhteydessä koko palvelutuotannon organisoituminen joudutaan miettimään uusiksi. Tavoitteena on mahdollisimman kevyet hallintorakenteet ja joustavan palvelutuotannon mahdollistuminen koko kaupunkikonsernille. Teknisten palvelujen palvelulaajuutta ja -tasoa tarkistetaan nykyisiä tarpeita vastaavaksi. Palvelujen laatua tullaan mittaamaan asiakas ja kuntalaiskyselyillä.

	Seuranta-arvo / Mittari	Toimenpiteet / Toteuma TP- 2025
Vaikuttavuustavoitteet:		
Asuinrakentamisen lisääminen ja yritysten toimintaedellytysten parantaminen maankäytön keinoin. Luodaan mahdollisuus eri asumisvaihtoehtoihin monipuolisella tonttitarjonnalla.	Rakentamisen määrä. Tonttien vuokraus ja myynti. Muuttoliike. Asemakaavojen eteneminen ja hyväksyminen. Jatketaan tonttien markkinointia kärkinä Onnelanranta ja Jauhojärven tontit sekä Karhukiven teollisuusalue. Toteutetaan kaavoitukseen ja kiinteistönmuodostukseen liittyvät palvelut nopeasti, sujuvasti ja riittävän laadukkaasti.	Pientalotonttien kysyntä ei ole elpynyt. Kiinteistönmuodostus jatkui hyvällä tasolla, suurin osa toimituksista oli kaupungin omia yleisen alueen lohkomisia. Onnelanrantaan on suunniteltu yhteisöllisen asumisen korttelia yhdessä Asumisen Uudet Tuulet -hankkeen kanssa. Hanke valmistuu vuoden 2026 syksyyn mennessä ja sen jälkeen päätetään jatkotoimenpiteistä.
Tuotantotavoitteet:		
Saadaan pientalo- ja teollisuusrakentamista elvytettyä ja uudet alueet asemakaavan mukaiseen käyttöön.	Kiinnostus ja yhteydenotot tonttiasioissa lisäänty / ei lisääntynyt. Tonttien markkinointia jatketaan osana kaupungin markkinointia.	Yksi teollisuustontin varaus on voimassa.

Palvelusuunnitelma

Jatketaan taajaman asemakaavan päivitystä omana työnä. Tehdään asemakaavan mukaisten yleisten alueiden ja tonttien lohkomisia kaupungin omistamilla alueilla kiinteistöjärjestelmän selkeyttämiseksi.

Toimielimeen nähden sitovat muut määrärahavaraukset:

Yksityisteiden kunnossapitoa avustetaan 70.000 eurolla (v. 2023 yht. 50.000 euroa).

Osallistuminen rakennetun ympäristön tietojärjestelmä Ryhdin selvitystyöhön Kuopion kaupungin kanssa varaus 5.000 euroa

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Muutos % / Huom.
Maa- ja metsätilat:					
Peltopinta-ala 31.12.	ha	6	6	6	0,0
Metsäpinta-ala 31.12.	ha	381	381	381	0,0
Vuokralle annettujen alueiden pinta-ala 31.12.	ha	147	147	147	0,0
Valmistuneet yleiskaavat	kpl	0	1	0	
Valmistuneet asemakaavat	kpl	2	2	1	-50,0
Hyväksytyt kaavat	ha	0,5	1	0,2	-60,0
Kiinteistönmuodostuksia	kpl	25	20	23	-8,0
Avustettuja tiekuntia	kpl / km	108/245	100/244	98/224	
Kutsutaksireittejä	kpl	5	5	5	0,0

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Toimiala: Tekniset palvelut
Vastuuhenkilö: Kiinteistöpäällikkö
Palvelualue: 429 Kiinteistöjen palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2024	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2025	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2024 - 2025
Toimintatulot	3 178 077	2 987 100		2 987 100	3 142 776	155 676	-1,1
Valmistus omaan käyttöön	0			0	0	0	
Toimintamenot	-2 973 365	-2 975 300	0	-2 975 300	-2 956 758	18 542	-0,6
Toimintakate	204 712	11 800	0	11 800	186 018	174 218	-9,1
Suunnitelmapoistot	-867 637	-847 300		-847 300	-913 019	-65 719	5,2
Vyörytykset	-76 151	-78 600		-78 600	-83 834	-5 234	10,1
Netto	-739 076	-914 100	0	-914 100	-810 835	103 265	9,7

Toiminta-ajatus

Kiinteistötoimiala vastaa kiinteistöpalvelujen tuottamisesta kokonaisuudessaan omiin kiinteistöihin. Toimiala toteuttaa omien rakennusten uudis- ja korjausrakentamisen suunnittelun käynnistämisen ja rakentamisen käytännön toteuttamisen ja osallistuu kiinteistökannan kehittämiseen. Toimiala vastaa kiinteässä yhteistyössä elinkeinotoimen kanssa teollisuustilojen tehokkaasta ja tarkoituksenmukaisesta käytöstä ja vuokraamisesta.

Toimielimeen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Sotekiinteistöjen yhtiöittäminen toteutetaan siten, että yhtiö voi aloittaa toimintansa viimeistään v. 2026 alusta. Yhtiöittäminen tulee todennäköisesti koskemaan myös teollisuukiinteistöjä. Samassa yhteydessä koko palvelutuotannon organisoituminen joudutaan miettimään uusiksi. Tavoitteena on mahdollisimman kevyet hallintorakenteet ja joustavan palvelutuotannon mahdollistuminen koko kaupunkikonsernille. Teknisten palvelujen palveluajautta ja -tasoa tarkistetaan nykyisiä tarpeita vastaavaksi. Palvelujen laatua tullaan mittaamaan asiakas ja kuntalaiskyselyillä.

	Seuranta-arvo / Mittari	Toimenpiteet / Toteuma TP- 2025
Vaikuttavuustavoitteet:		
Kaupungin kiinteistöjen määrä ja laatu vastaa käyttäjien tarpeita. Selvitetään tehostetun palveluasumisen ja terveyskeskuksen kokonaistilarpeet tulevaisuudessa yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Em. toimii pohjana saneeraussuunnittelulle.	Tehtyjen tarveselvitysten määrä	<p>Tehdään tarveselvityksiä ja kuntotutkimuksia ennen investointipäätöksiä. Tarveselvitysrymä aloittaa teknisten kutsumana v. 2026. PTS:ä on tehty Yhtenäiskoulun alakoululle ja Lukiolle vuonna 2025.</p> <p>Vastataan ja tutkitaan muutos- ja kehittämisaloitteet mahdollisimman nopeasti. Ei esityksiä.</p> <p>Sisäilmaongelmat selvitetään ja tehdään tarvittavat toimenpiteet / korjaukset. Reagoitu nopeasti, Futurian päärakennuksessa on tehty sisäilmaan liittyvä tutkimus. Sisäilmaryhmiä on ollut Yhtenäiskoulun yläkoululla ja Kopolan päiväkodilla. Terveyskeskuksella ja vanhainkotipalvelukeskukselta on tullut sisäilmaan liittyviä ilmoituksia. Toimenpiteinä mm. ilmanvaihtoon liittyviä korjauksia sekä ilmanpuhdistimien hankkimisia.</p>

Tilojen turvallisen käytön tehostaminen ja saavutettavuuden parantaminen käyttäjälähtöisesti.	Asiakaslähtöiset digitaaliset palvelut, mittarina palautteiden määrä. Laajennetaan palautekanava myös julkiseen tilojen käyttäjien käyttöön.	On laajennettu Enersin tavoitettavuutta. Tilojen varausmenetelmien kehittäminen. Ei toteutunut.
Tuotantotavoitteet:		
Kiinteistöjen vähentäminen ja käytön tehostaminen	Muutos edennyt / - toteutunut	Futurian päärakennuksen käyttötarkoituksen selvittäminen. Ravintolayrittäjän löytäminen. Etenee, mutta jatkuu v. 2026 kevääseen. Ravintolan vuokrauksesta käyty useita neuvotteluita. Futurian E-F talon käytöstä poisto. Sairaalakatu 10 purkaminen. Sairaalakatu 10 ja Sammalseinän koulu purettu. E-F vielä vuokralla, mutta on toistaiseksi tarve. Valkeisenmäen päiväkotia saatiin myytyä. Pankkila ja Yrittäjänkatu vielä myyntitilalla. Kiinteistöjen yhtiöittämisselvitys. Yhtiöittämisvalmius tehty. Kaupunki päättänyt olla yhtiöittämättä toistaiseksi.

Palvelusuunnitelma

Kaupungin omien kiinteistöjen hoidosta vastaa vakituiset kiinteistönhoitajat, kiinteistönhoitaja/sähköasentaja, hallimestari ja kirvesmies yhdeksän (9) henkilöä, jotka toimivat asiakasrajapinnassa. Asiakkaiden tarpeiden huomiointi on keskeinen osa tehtävää. Kiinteistöjen kehittämissuunnitelma ohjaa investointeja. Perjuskorjaukset ja rakennuttaminen on oikea-aikaista ja käytetään tarvittaessa konsultteja.

Hyvinvointialueen kanssa neuvotellaan uudet vuokrasopimukset, jotka tulevat voimaan v. 2026 alusta. Sotekiinteistöjen ja teollisuuskiinteistöjen yhtiöittäminen toteutetaan v. 2026 alkuun mennessä. Rinnalla mietitään omien toimintojen vaatimia tiloja, joista päiväkotiin liittyvät tilaratkaisut toivotaan selviävän jo alkuvuodesta. Säästötorin vuokraamiselle mietitään vaihtoehtoja enemmän omia kiinteistöjä hyödyntäen.

Toimielimeen nähden sitovat muut määrärahavaraukset:

Hyvinvointialueelta tulevat muutokset rakennuksiin mm. lukitus ja valvonta. Kouluverkkoselvitykseen liittyvän rakennuskannan muutokset. Osassa kohteita on ehdollinen määräraha peruskorjauksen etenemiselle. Etenemiseen tarvitaan koulu ja päiväkotiverkon tarkentuminen ja vaikutusten ennakoarvioinnit.

Purkamista odottaa veljeskoti, Futurian E-F talot, Sairaalakatu 10 ja mahdollisesti Sammalseinän koulu talonmiehen asuntoineen, riippuen tulevasta päiväkotihankkeen päätöksestä. Purkukustannusten määrärahavaraus vuodelle 2025 yhteensä 200.000 euroa. Purkamisista päätetään erikseen.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Muutos % / Huom.
Lämmitettäviä rakennuksia	m ³	290 836	287 923	275 948	-5,1
Kiinteistöt omassa käytössä	k-m ²	34 159	34 159	31 617	-7,4
	m ³	158 642	158 642	152 843	-3,7
Kiinteistöt vuokralla	k-m ²	27 386	27 386	27 096	-1,1
	m ³	132 194	132 194	128 931	-2,5
Vuokratilat	k-m ²	773	773	773	0,0
	m ³	2 009	2 009	2 009	0,0

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Tekniset palvelut
 Vastuuhenkilö: Kuntatekniikan päällikkö
 Palvelualue: 437 Kunnallistekniikan palvelualue

Talous, €	Toteutuma 2024	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2025	Poikkeama talousarvio - toteutuma	Muutos % tot 2024 - 2025
Toimintatulot	187 455	180 400		180 400	241 191	60 791	28,7
Valmistus omaan käyttöön	64 563	57 000		57 000	55 870	-1 130	-13,5
Toimintamenot	-1 210 165	-1 236 000		-1 236 000	-1 232 631	3 369	1,9
Toimintakate	-958 147	-998 600	0	-998 600	-935 570	63 030	-2,4
Suunnitelmapoistot	-882 452	-737 400		-737 400	-799 386	-61 986	-9,4
Vyörytykset	-45 621	-46 300		-46 300	-51 841	-5 541	13,6
Netto	-1 886 220	-1 782 300	0	-1 782 300	-1 786 797	-4 497	-5,3

Toiminta-ajatus

Kunnallistekniikan palvelualue huolehtii kaupungin liikenneväylistä, viheralueista ja ulkoliikuntapaikoista. Luomme sujuvan ja aktiivisen arjen edellytyksiä ja viihtyisää elinympäristöä. Tavoitteena on toimia asiakaslähtöisesti ja taata turvalliset, hyvin saavutettavat harrastuspaikat ja liikenneväylät.

Toimielimeen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

Sotekiinteistöjen yhtiöittäminen toteutetaan siten, että yhtiö voi aloittaa toimintansa viimeistään v. 2026 alusta. Yhtiöittäminen tulee todennäköisesti koskemaan myös teollisuukiinteistöjä. Samassa yhteydessä koko palvelutuotannon organisoituminen joudutaan miettimään uusiksi. Tavoitteena on mahdollisimman kevyet hallintorakenteet ja joustavan palvelutuotannon mahdollistuminen koko kaupunkikonsernille. Teknisten palvelujen palveluajuutta ja -tasoa tarkistetaan nykyisiä tarpeita vastaavaksi. Palvelujen laatua tullaan mittaamaan asiakas ja kuntalaiskyselyillä.

	Seuranta-arvo / Mittari	Toimenpiteet / Toteuma TP- 2024
Vaikuttavuustavoitteet:		
Liikenneväylät ovat turvallisia	Kaupungin hoitamilla liikenneväylillä tapahtuneet liikenneonnettomuudet. Liikenn ympäristön kehittäminen. Liikenneturvallisuuksuunnitelman toetuttaminen	Rautalammentie saneerattu Herralantien ja Meijerin väliltä. Esteettömyys ja kaikkien liikkujien asema parantunut. Liikenneturvallisuuksuunnitelman päivitystyö tilattu konsultilta.
Ulkoliikuntalajien harrastaminen on mahdollista turvallisesti ja käyttäjälähtöisesti.	Kuntalaisten aktivointi ulkoliikuntapaikkojen ilmoitustaulun ja vikailmoitusten käyttöön. Tiedoksi tulleet ulkoliikuntapaikoilla sattuneet, puitteista aiheutuneet onnettomuudet	Ei onnettomuuksia eli toteutunut.

Tuotantotavoitteet:		
Määritetään liikenneväylien kuntotaso ja korjausvelka. Auttaa määrittelemään saneerausjärjestyksen.	Teetätetään korjausvelkanalyysi liikenneväylyille vuodelle 2025.	Ei ole tehty. Asiasta hankittu tietoa. Valmius on kilpailuttaa teko.
Määritetään liikenneväylien kunnossapidon taso	Valmistellaan esitys tekniselle lautakunnalle. Selvitetään organisoitumisen mallit ja yhteistyön mahdollisuudet.	Valmisteltu, toteutus kunnossapitoluokituksen määrittelyksi 2026. Organisoitumismalleja selvitettiin v. 2024.
Määritetään ulkoliikuntapaikkojen taso ja laajuus	Ulkoliikuntapaikkojen hoidon toiminnanohjausjärjestelmä. Valmistellaan esitys tekniselle lautakunnalle.	Ei toteutunut.

Palvelusuunnitelma

Kuntatekniikan pääresurssi on yhdeksän ammattitaitoista vakituista työntekijää. Palvelualueen tavoitteisiin pääsy perustuu henkilöstön ammattitaitoon ja ajanmukaiseen kalustoon. Kalustoa on tarve uudistaa siten, että toinen kuorma-auto uusitaan. Kunnossapito on sesonkiluonteista ja työntekijämäärä kasvaa etenkin kesällä määräaikaisilla työntekijöillä. Jatkossa ei saada palkkatukea määräaikaisten palkkaamiseen. Työvoimakustannusten kohdentumismuutos on huomioitu budjetoinnissa.

Liikenneturvallisuuteen ja liikenneympäristöön tehdään investointeja: jatketaan kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden kehittämissuunnitelmaa (ns KäPy-suunnitelma) toteutusta kaupungin pääväylällä. Liikenneturvallisuuden ja esteettömyyden kehittäminen perustuu ajantasaiseen liikenneturvallisuussuunnitelmaan ja liikenneturvallisuustyöryhmän asiantuntemukseen. V. 2024 toteutettu esteettömyyskartoitus antaa lisätietoa myös pienistä liikkumisen esteistä. Kuntalaisten ja järjestöjen palautteiden lisäksi toteutetaan palvelutuotantoon liittyvä tyytyväisyyskysely. Palvelutuotantoon liittyvät organisoitumismuutokset tulevat koskemaan myös kuntatekniikkaa, jotta myös yhtiötetyille kiinteistöille saadaan tuotettua palvelut tehokkaasti.

Toimielimeen nähden sitovat muut määrärahavaraukset:

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2024	TA 2025	TP 2025	Muutos % / Huom.
Katujen kokonaispituus 31.12.	km	65,8	66,1	66,1	0,5
Jalankulku- ja pyöräilyväylät	km	17,50	17,50	17,5	0,0
Päällystettyjä katuja	km	35,55	35,85	35,85	0,8
Puistot ja muut yleiset alueet 31.12.	ha	14,1	14,1	14,1	0,0
Kuorma-autojen käyttöaste	Käyttötunnit/työtunnit vuodessa %	53	58	59	11,3

2.3. TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN

TULOSLASKELMA (ulkoiset ja sisäiset erät)	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio- muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma €	Poikkeama €
Toimintatuotot					
Myyntituotot	2 312 400,00	0,00	2 312 400,00	2 452 788,18	140 388,18
Maksutuotot	533 100,00	0,00	533 100,00	597 778,84	64 678,84
Tuet ja avustukset	653 100,00	0,00	653 100,00	731 922,32	78 822,32
Muut toimintatuotot	4 275 600,00	0,00	4 275 600,00	5 103 100,09	827 500,09
Toimintatulot yhteensä	7 774 200,00	0,00	7 774 200,00	8 885 589,43	1 111 389,43
Valmistus omaan käyttöön	57 000,00	0,00	57 000,00	57 583,61	583,61
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	13 555 400,00	0,00	13 555 400,00	13 339 778,84	-215 621,16
Palvelujen ostot	7 967 200,00	103 000,00	8 070 200,00	7 646 385,39	-423 814,61
Aineet, tarvikkeet, tavarat	2 611 700,00	-3 000,00	2 608 700,00	2 458 730,95	-149 969,05
Avustukset	1 037 600,00	0,00	1 037 600,00	847 666,00	-189 934,00
Muut toimintakulut	2 421 500,00	0,00	2 421 500,00	3 244 703,24	823 203,24
Toimintakulut yhteensä	27 593 400,00	100 000,00	27 693 400,00	27 537 264,42	-156 135,58
Toimintakate	-19 762 200,00	-100 000,00	-19 862 200,00	-18 594 091,38	1 268 108,62
Verotulot	16 300 000,00	-900 000,00	15 400 000,00	15 294 050,10	-105 949,90
Valtionosuudet	5 400 000,00		5 400 000,00	5 528 883,00	128 883,00
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	200 000,00		200 000,00	209 921,63	9 921,63
Muut rahoitustuotot	1 000 000,00		1 000 000,00	971 945,51	-28 054,49
Korkokulut	590 000,00		590 000,00	346 728,12	-243 271,88
Muut rahoituskulut	0,00	0,00	0,00	8,62	8,62
Vuosikate	2 547 800,00	-1 000 000,00	1 547 800,00	3 063 972,12	1 516 172,12
Suunnitelman mukaiset poistot	2 400 000,00	0,00	2 400 000,00	2 491 853,08	91 853,08
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00	0,00		0,00
Satunnaiset kulut	0,00		0,00	0,00	0,00
Tilikauden tulos	147 800,00	-1 000 000,00	-852 200,00	572 119,04	1 424 319,04
Tilikauden ylijäämä	147 800,00	-1 000 000,00	-852 200,00	572 119,04	1 424 319,04

x) sitovat määrärahat ja tuloarviot varjostettu

VEROTULOJEN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkuperäinen talousarvio 1 000 €	Talousarvio- muutokset 1 000 €	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1 000 €	Poikkeama 1 000 €
Kunnan tulovero	11 200		11 200	11 081	-119
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 000	-900	2 100	2 117	17
Kiinteistövero	2 100		2 100	2 096	-4
Yhteensä	16 300	-900	15 400	15 294	-106

Tuloveroprosentti: 9,10 %

Kiinteistöveroprosentit:

- * yleinen kiinteistöveroprosentti 1,05 %
- * vakituinen asuinrakennus 0,70 %
- * muu kuin vakituinen asunto 1,25 %
- * yleishyödylliset yhteisöt 0,00 %
- * voimalaitosten veroprosentti 3,00 %

VALTIONOSUUKSIEN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkuperäinen talousarvio 1 000 €	Talousarvio- muutokset 1 000 €	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1 000 €	Poikkeama 1 000 €
Peruspalvelujen valtionosuus	2 000		2 000	2 073	73
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	2 300		2 300	2 354	54
Järjestelmämuutoksen tasaus	1 000		1 000	847	-153
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	100	0	100	254	154
Harkinnanvarainen rahoitusavustus					
Valtionosuudet yhteensä	5 400	0	5 400	5 528	128

2.4. INVESTOINNIT 2025

Toteutuneet kustannukset

Työkohde / Toimiala	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio 2025	Talousarvio-muutokset 2025	Talousarvio-muutosten jälkeen	Toteutuma 2025	Poikkeama
ELINVOIMA JA HALLINTOPALVELUT						
Maa-alueet	1101					
menot		50 000		50 000	0	-50 000
tulot		10 000		10 000	14 395	4 395
netto		40 000	0	40 000	-14 395	-54 395
Osakkeet ja osuudet						
menot		10 000		10 000	4 175	-5 826
Irtain omaisuus (kaupunginhallitus)	1170					
menot		105 000		105 000	46 984	-58 016
tulot		15 000		15 000	15 000	0
KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUT						
Irtain omaisuus						
menot		120 000	40 000	160 000	155 000	-5 000
TEKNISET PALVELUT						
Hallinto -ja laitosrakennukset	1115					
Kirjasto						
menot		95 000	30 000	125 000	116 637	-8 363
Keskuskeittiö laitteistot ja kylmiöt						
menot		100 000	-30 000	70 000	62 336	-7 664
Sairaalapolku 5-7						
menot		40 000		40 000	0	-40 000
Sisäilmakorjaukset						
menot		40 000		40 000	-882	-40 882
Yhtenäiskoulu						
menot		240 000		240 000	60 369	-179 631
Energiaa säästävät investoinnit						
menot		50 000	-50 000	0	0	0
Pienet peruskorjaukset ja laitteistoinv.						
menot		40 000	50 000	90 000	74 812	-15 188
Yhtenäiskoulun tilamuutokset						
menot		50 000		50 000	49 387	-613
Kiinteistöautomaation päivitys						
Menot		150 000		150 000	155 601	5 601
Päiväkohtihanke jatkovalmistelu						
Menot		200 000		200 000	0	-200 000

Tehdas -ja tuotantorakennukset	1120					
Muu telollisuusrakentaminen menot		0	0	0	34 331	34 331
Rinkelihalli menot		300 000		300 000		-300 000
Bioterminaalihanke menot		2 300 000		2 300 000	1 861 691	-438 309
tulot		1 450 000		1 450 000	436 010	-1 013 990
Muut rakennukset	1123					
Futuria tuotekehitys menot		30 000		30 000	0	-30 000
Futuria menot		850 000		850 000	333 335	-516 665
Fufurian A-B, C-D talo menot		85 000		85 000	0	-85 000
Iisveden sataman huoltorakennus menot		0		0	152	152
käyttöomaisuuden myynti		0		0	102 680	102 680
Kadut	1130					
Rakentaminen menot		1 605 000	0	1 605 000	1 277 357	-327 643
Käyttöomaisuuden myynti tulot		450 000		450 000	78 873	78 873
					126 469	-323 531
Puistot ja muut yleiset alueet	1130					
Rakentaminen menot		355 000	50 000	405 000	370 605	-34 395
tulot		20 000	0	20 000	19 671	-329
Irtain omaisuus (tekniset palvelut) menot	1170	410 000	-50 000	360 000	304 010	-55 990
INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
menot		7 225 000	40 000	7 265 000	4 905 899	-2 359 101
käyttöomaisuuden myynti		10 000	0	10 000	195 948	-185 948
rahoitusosuuksien investointeihin.		1 935 000	0	1 935 000	597 150	1 337 850
netto		5 280 000	40 000	5 320 000	4 112 801	-1 207 199

2.5. RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

Rahoitusosan toteutumisessa osoitetaan, miten kunnan menot on rahoitettu. Sen avulla kootaan tulo-rahoitus, investoinnit, anto- ja ottolainaus sekä muu rahoitustoiminta yhteen laskelmaan.

Rahoitusosa sisältää sellaisia eriä, joiden toteutumisen seuranta tapahtuu talousarvion, tuloslaskelma ja investointiosassa sekä sellaisia eriä, joiden toteutumista seurataan rahoitusosassa. Näitä eriä ovat antolainasaamisten lisäykset ja vähennykset, lainojen lisäykset ja vähennykset sekä oman pääoman muutokset.

RAHOITUSLASKELMA	Alkuperäinen talousarvio €	Talousarvio-muutokset €	Talousarvio muutosten jälkeen €	Toteutuma €	Poikkeama €
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2 547 500	-1 000 000	1 547 500	3 063 972	1 516 472
Satunnaiset erät				0	
Tulo-rahoituksen korjauserät	-50 000	0	-50 000	-335 352	-285 352
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-7 225 000	-40 000	-7 265 000	-4 905 899	2 359 101
Rahoitusos. investointimenoihin	1 935 000		1 935 000	597 150	1 337 850
Pysyvienvastaavien hyöd. luovutustulot	60 000	0	60 000	132 091	72 091
Toiminta ja investoinnit netto	-2 732 500	-1 040 000	-3 772 500	-1 448 037	5 000 163
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-800 000			-800 000	
Antolainasaamisten vähennykset					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 000 000	0	4 000 000	4 000 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 300 000	0	-1 300 000	-1 137 836	162 164
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 000 000	0	2 000 000	-2 200 000	-4 200 000
Oman pääoman muutokset	0		0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	-50 000	0	0	1 060 441	1 060 441
Rahoituksen rahavirta	3 850 000	0	4 700 000	922 605	-3 777 395
Vaikutus maksuvalmiuteen	1 117 500	-1 040 000	927 500	-525 432	-1 452 932

x) sitovat erät varjostettu

2.6. YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta vuonna 2025

	Käyttötalous- ja investointimäärärahat (1000 €)					Tuloarviot (1000 €)				
	Alku- peräinen TA	TA:n muu- tokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alku- peräinen TA	TA:n muu- tokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA										
Keskusvaalilautakunta	35		35	24	11	0	0	0	8	-8
Tarkastuslautakunta	24		24	14	10	0		0	0	0
Elinvoima -ja hallintopalvelut	9 347	100	9 447	8 786	661	1 236	0	1 236	1 423	-187
Kasvun ja oppimisenpalvelut	11 494	-116	11 378	11 443	-65	857		857	904	-47
Tekniset palvelut	4 671		4 671	4 594	77	3 716		3 716	3 933	-218
TULOSLASKELMAOSA										
Verotulot			0		0	16 300	-900	15 400	15 294	106
Valtionosuudet			0		0	5 400		5 400	5 529	-129
Korkotulot			0		0	200		200	210	-10
Muut rahoitustulot			0		0	1 000		1 000	972	28
Korkomenot	590		590	346	244			0		0
Muut rahoitusmenot	0		0	0	0			0		0
INVESTOINTIOSA										
<i>Kaupunginhallitus</i>										
Maa-alueet	50		50	0	50	10		10	14	-4
Osakkeet ja osuudet	10		10	4	6					
Irtain omaisuus	105		105	47	58	15		15	15	0
<i>Kasvun ja oppimisenpalvelut</i>										
Irtain omaisuus	120	40	160	155	5					
<i>Tekniset palvelut</i>										
Hallinto- ja laitosrakennukset	1 005	0	1 005	518	487					
Tehdas- ja tuotantorak.	2 600		2 600	1 896	704	1 450		1 450	436	1 014
Muut rakennukset	965		965	333	632					
Kadut	1 605	0	1 605	1 277	328	450		450	205	245
Puistot ja muut yleiset alueet	355	50	405	370	35	20		20	20	0
Irtain omaisuus	410	-50	360	304	56					
YHTEENSÄ	33 386	24	33 410	30 112	3 298	30 653	-900	29 753	28 977	776

3. Tilinpäätöslaskelmat

TULOSLASKELMA	01.01.-31.12.2025	01.01.-31.12.2024	01.01.-31.12.2023
Ulkoinen			
Toimintatuotot			
Myyntituotot	1 451 884,88	1 380 481,25	1 281 704,80
Maksutuotot	590 220,77	587 480,15	573 078,21
Tuet ja avustukset	731 922,32	768 807,38	543 556,41
Muut toimintatuotot	3 436 108,29	3 450 309,01	3 614 899,82
	6 210 136,26	6 187 077,79	6 013 239,24
Valmistus omaan käyttöön	57 583,61	67 564,32	89 604,45
Toimintatuotot yhteensä	6 267 719,87	6 254 642,11	6 102 843,69
Toimintakulut			
Henkilöstömenot			
Palkat ja palkkiot	-10 849 510,06	-10 906 906,14	-10 694 484,86
Henkilöstösivukulut			
Eläkekulut	-2 134 894,51	-2 291 469,43	-2 264 288,16
Muut henkilöstösivukulut	-355 374,27	-275 382,48	-449 580,89
Palvelujen ostot	-6 660 368,76	-6 258 277,58	-6 270 173,87
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 436 146,21	-2 540 634,16	-2 831 909,78
Avustukset	-847 666,00	-567 207,89	-645 656,40
Muut toimintakulut	-1 577 851,44	-1 827 762,73	-1 790 945,27
Toimintakulut yhteensä	-24 861 811,25	-24 667 640,41	-24 947 039,23
Toimintakate	-18 594 091,38	-18 412 998,30	-18 844 195,54
Verotulot	15 294 050,10	16 440 408,18	15 868 940,14
Valtionosuudet	5 528 883,00	5 993 839,00	5 171 101,00
Rahoitustuotot ja kulut			
Korkotuotot	209 921,63	209 348,22	216 899,84
Muut rahoitustuotot	971 945,51	1 240 723,55	1 132 694,20
Korkokulut	-346 728,12	-609 721,76	-797 906,23
Muut rahoituskulut	-8,62	-116,42	-8,10
Rahoitustuotot ja -menot yht.	835 130,40	840 233,59	551 679,71
Vuosikate	3 063 972,12	4 861 482,47	2 747 525,31
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 491 853,08	-2 522 275,83	-2 860 496,54
Satunnaiset erät			
Satunnaiset tuotot			198 237,55
Satunnaiset kulut	0,00	-32 857,24	-60 421,50
Tilikauden tulos			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	572 119,04	2 306 349,40	24 844,82

KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA

	2025	2024
Toiminnan ja investointien kassavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 063 972,12	4 861 482,47
Satunnaiset erät	0,00	-32 857,24
Tulorahoituksen korjauserät	-335 351,99	-257 981,16
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 905 898,58	-1 641 022,43
Rahoitusosuudet investointimenoihin	597 149,92	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	132 091,21	94 788,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 448 037,32	3 024 409,64
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-800 000,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 000 000,00	4 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 137 835,60	-10 217 846,60
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 200 000,00	3 700 000,00
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	177,47	-111,64
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	-53 991,91	352 738,71
Korottomien velkojen muutos	1 114 255,09	-208 634,91
Rahoituksen rahavirta	922 605,05	-2 373 854,44
Rahavarojen muutos	-525 432,27	650 555,20
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 052 205,13	1 577 637,40
Rahavarat 1.1.	1 577 637,40	927 082,20
	-525 432,27	650 555,20

SUONENJOEN KAUPUNGIN TASE

VASTAAVAA	TP 2025	TP 2024
PYSYVÄT VASTAAVAT	51 146 694,57	48 725 746,85
Aineettomat hyödykkeet	264 319,58	282 311,25
Tietokoneohjelmistot	52 337,88	32 082,19
Muut pitkävaikutteiset menot	211 981,70	250 229,06
Aineelliset hyödykkeet	39 539 631,91	37 904 867,02
Maa- ja vesialueet	7 930 943,95	7 945 338,95
Arvonkorotukset	97 685,00	97 685,00
Rakennukset	25 591 179,73	24 900 242,10
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 033 709,14	4 329 107,91
Koneet ja kalusto	792 808,42	517 695,77
Muut aineelliset hyödykkeet	93 305,67	93 305,67
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	0,00	21 491,62
Sijoitukset	11 342 743,08	10 538 568,58
Osakkeet ja Osuudet	5 499 109,77	5 494 935,27
Muut lainasaamiset	5 682 747,31	4 882 747,31
Muut saamiset	160 886,00	160 886,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot		
Muut toimeksiantojen varat		
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 538 026,24	4 009 466,60
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet		
Ennakkomaksut		
Saamiset	2 485 821,11	2 431 829,20
Pitkäaikaiset saamiset	768 689,91	741 356,64
Muut saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	1 717 131,20	1 690 472,56
Myyntisaamiset	547 073,14	377 285,68
Lainasaamiset	0,00	300 000,00
Muut saamiset	711 710,44	550 279,36
Siirtosaamiset	458 347,62	462 907,52
Rahat ja pankkisaamiset	1 052 205,13	1 577 637,40
VASTAAVAA YHTEENSÄ	54 684 720,81	52 735 213,45

VASTATTAVAA	TP 2025	TP 2024
OMA PÄÄOMA	35 786 761,32	35 214 642,28
Peruspääoma	23 994 774,10	23 994 774,10
Arvonkorotusrahasto	97 685,00	97 685,00
Edellisten tilikausien yli/-alijäämä	11 122 183,18	8 815 833,78
Tilikauden yli/ -alijäämä	572 119,04	2 306 349,40
PAKOLLISET VARAUKSET	232 851,20	632 059,84
Muut pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset	232 851,20	632 059,84
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	6 280,11	6 102,64
Valtion toimeksiannot		
Muut toimeksiantojen pääomat	6 280,11	6 102,64
VIERAS PÄÄOMA	18 658 828,18	16 882 408,69
Pitkäaikainen	11 376 560,55	8 347 731,15
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	11 376 560,55	8 347 731,15
Lainat julkisyhteisöiltä		
Muut velat	0,00	0,00
Lyhytaikainen	7 282 267,63	8 534 677,54
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 971 170,60	5 337 835,60
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot	0,00	0,00
Ostovelat	2 022 912,26	1 034 972,73
Muut velat	242 640,93	219 155,14
Siirtovelat	2 045 543,84	1 942 714,07
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	54 684 720,81	52 735 213,45

KONSERNITULOSLASKELMA

	2025	2024
Toimintatuotot	11 669 968,93	11 679 224,08
Toimintakulut	-29 443 478,43	-29 599 676,71
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	0,00	0,00
Toimintakate	-17 773 509,50	-17 920 452,63
Verotulot	15 294 050,10	16 440 408,18
Valtionosuudet	7 020 821,21	7 570 509,24
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	77 843,74	101 078,64
Muut rahoitustuotot	967 035,97	1 180 366,15
Korkokulut	-808 948,44	-1 190 208,66
Muut rahoituskulut	2 821,74	-262,39
Vuosikate	4 780 114,82	6 181 438,53
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 142 571,87	-4 200 094,83
Arvonalentumiset	0,00	-353 221,68
Satunnaiset erät	8 978,64	-30 777,17
Tilikauden tulos	646 521,59	1 597 344,85
Tilinpäättösiirrot	2 760,64	117,84
Tilikauden verot	-28,09	-2 299,70
Laskennalliset verot	43 880,00	22 500,00
Vähemmistöosuudet	0,00	-2 134,33
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	693 134,14	1 615 528,66

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2025	2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 780 114,82	6 181 438,53
Satunnaiset erät	16 149,95	-30 777,17
Tilikauden verot	-28,09	-2 299,70
Tulorahoituksen korjauserät	-408 774,43	-198 780,83
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 312 464,48	-2 205 644,15
Rahoitusosuudet investointimenoihin	597 149,92	17 283,88
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	145 632,40	95 774,06
Toiminnan ja investointien rahavirta	-182 219,91	3 856 994,62
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-800000,00	0
Antolainasaamisten vähennykset	8577,58	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 404 613,00	9 430 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 782 190,01	-15 834 691,57
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 500 000,00	3 700 000,00
Oman pääoman muutokset	-4 368,94	-291,12
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	2 831,81	-191,32
Vaihto-omaisuuden muutos	7 216,30	10 930,09
Saamisten muutokset	233 720,23	228 086,21
Korottomien velkojen muutokset	895 892,21	-339 694,47
Rahoituksen rahavirta	466 292,18	-2 805 852,18
Rahavarojen muutos	284 072,27	1 051 142,44
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	3 100 756,02	2 774 408,17
Rahavarat 1.1.	2 816 683,75	1 723 265,73
	284 072,27	1 051 142,44

KONSERNITASE

VASTAAVAA	2025	2024
PYSYVÄT VASTAAVAT	64 342 978,41	63 982 584,95
Aineettomat hyödykkeet	299 176,21	324 648,85
Aineettomat oikeudet	78 893,70	65 465,42
Muut pitkävaikutteiset menot	219 677,84	258 578,76
Ennakkomaksut	604,67	604,67
Aineelliset hyödykkeet	62 735 050,29	62 344 128,65
Maa- ja vesialueet	8 394 022,74	8 408 417,74
Rakennukset	41 378 704,93	41 571 923,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	11 181 773,36	10 584 978,55
Koneet ja kalusto	1 674 948,16	1 529 111,80
Muut aineelliset hyödykkeet	94 461,24	94 461,24
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	11 139,86	155 236,32
Sijoitukset	1 308 751,91	1 313 807,45
Osakkuusyhteisöosuudet	172 988,69	173 887,85
Osakkeet ja osuudet	561 627,03	557 205,83
Joukkovelkakirjalainasaamiset	1 910,48	1 910,48
Muut lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	572 225,71	580 803,29
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	139 907,42	3 655,82
VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 618 002,76	6 112 989,86
Vaihto-omaisuus	73 317,98	80 534,28
Saamiset	3 443 928,76	3 258 047,41
Pitkäaikaiset saamiset	768 689,91	741 356,64
Lyhytaikaiset saamiset	4 660 112,86	2 516 690,77
Rahoitusarvopaperit	0,00	0,00
Rahat ja pankkisaamiset	3 100 756,02	2 774 408,17
VASTAAVAA YHTEENSÄ	71 100 888,59	70 099 230,63

VASTATTAVAA	2025	2024
OMA PÄÄOMA	34 401 304,52	33 679 666,49
Peruspääoma	23 994 774,10	23 994 774,10
Arvonkorotusrahasto	97 685,00	97 685,00
Muut omat rahastot	320 752,32	321 027,16
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	9 294 958,96	7 650 651,57
Tilikauden yli-/alijäämä	693 134,14	1 615 528,66
VÄHEMMISTÖOSUUDET	80 233,38	80 233,38
PAKOLLISET VARAUKSET	232 851,20	692 059,84
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	232 851,20	692 059,84
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	146 861,73	10 420,21
VIERAS PÄÄOMA	36 239 637,76	35 636 850,71
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	26 758 407,93	24 586 919,69
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	0,00	0,00
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	4 001 979,76	6 551 045,01
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	5 479 250,07	4 498 886,01
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	71 100 888,59	70 099 230,63

4. Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

4.1.1. EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOJEN VERTAILUKELPOISUUS

Tilikausi on vertailukelpoinen edelliseen tilikauteen.

KUNNAN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISEN PERIAATTEET

Tilinpäätöksen liitetietojen tarkoitus on täydentää laskelmien muodossa esitettyä tilinpäätösinformaatioita oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Kaupungin tilinpäätöksen liitetiedot ryhmitellään tilinpäätöksessä:

- tilinpäätöksen laatimista
- tuloslaskelmaa
- taseen vastaavia ja vastattavaa
- henkilöstöä
- konsernitilinpäätöstä koskeviin liitetietoihin.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat oikeudet ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO -periaatteen mukaisesti hankintamenoon tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

-

4.1.2. KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Lisäksi konsernitilinpäätökseen yhdistellään peruspääoman jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa niiden kuntayhtymien ja liikelaitoskuntayhtymien tase tuloslaskelma ja liitetiedot, joissa kunta kaupunki on jäsenenä.

Konsernitilinpäätöksessä on esitettävä kuntakonsernin tulos ja taloudellinen asema siten kuin konserniyhteisöt olisivat yksi kirjanpitovelvollinen.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt lukuun ottamatta Asunto Oy Suonenjoen Pankkilaa sekä Suonenjoen Kiinteistö Oy Tervalankatu 4.

Kuntayhtymistä jätetty yhdistelemättä osakkuusyhteisö SavoGrow Oy, koska sen vaikutus konsernitaseeseen on epäolennainen.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan konsernitilinpäätöksen omistuksen eliminointimenetelmä vastaa olennaisilta osin hankintamenomenetelmää. Eliminointieroa ei kuitenkaan pääsääntöisesti kohdisteta konsernitaseessa omaisuus- ja velkaerille, vaan ne kirjataan oman pääoman lisäykseksi tai vähennykseksi riippumatta siitä, mitkä tekijät ovat vaikuttaneet eliminointieron syntymiseen. Mikäli eliminointiero kohdistetaan omaisuus- tai velkaerille, konsernitaseeseen voi syntyä konserniaktiivaa tai passiivaa.

Sisäiset liiketapahtumat

Konserniyhteisöjen välisiä eliminoitavia eriä ovat olleet konserniyhteisöjen väliset sisäiset tuotot ja kulut, sisäinen voitonjako, keskinäiset saamiset ja velat sekä sisäiset katteet.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistöyhtiöiden käyttöomaisuuden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu tytäryhteisön oman pääoman erään edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) vastaan.

4.1.3. TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Toimintatuotot

Toimintatuotot tehtävälueittain *)

	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2025	2024	2025	2024
Yleishallinto	556 933	544 453	478 442	544 453
Sosiaali- ja terveystoimi	0	0	0	0
Opetus- ja kulttuuritoimi	1 668 532	1 782 185	1 518 129	1 473 652
Yhdyskuntapalvelut	3 531 682	3 188 343	790 266	635 820
Muut palvelut	5 912 822	6 164 244	3 480 882	3 600 718
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<u>11 669 969</u>	<u>11 679 224</u>	<u>6 267 720</u>	<u>6 254 642</u>

*) toimintatuottojen erittely esitetään ulkoisista eristä

Verotulot

Verotulojen erittely

	<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2025	2024
Kunnan tulovero	11 081 533	11 255 536
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 116 842	3 109 771
Kiinteistövero	2 095 675	2 075 101
Muut verotulot	0	0
<i>Verotulot yhteensä</i>	<u>15 294 050</u>	<u>16 440 408</u>

Valtionosuudet

Valtionosuuksien erittely

	<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2025	2024
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus(ilman tasauksia)	2 073 397	1 069 099
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	2 354 240	3 229 452
Järjestelmämuutoksen tasaus	846 787	1 359 132
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	254 459	336 156
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	<u>5 528 883</u>	<u>5 993 839</u>
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	<u>5 528 883</u>	<u>5 993 839</u>

Palvelujen ostojen erittely

	<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2025	2024
Asiakaspalvelujen ostot	1 103 414	1 095 267
Muiden palvelujen ostot	5 556 955	5 163 011
<i>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	<u>6 660 369</u>	<u>6 258 278</u>

Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

Satunnaisten tuottojen erittely	Suonenjoen Konserni		Suonenjoen Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Satunnaiset tuotot	8 979	2 080		
Satunnaiset kulut	0	-32 857	0	-32 857
<i>Satunnaiset erät yhteensä</i>	<u>8 979</u>	<u>-30 777</u>	<u>0</u>	<u>-32 857</u>

Pakolliset varaukset**Pakollisten varausten muutokset**

	Suonenjoen Konserni		Suonenjoen Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Muut pakolliset varaukset 1.1.	692 060	800 000	632 060	800 000
Lisäykset tilikaudella (+)		60 000		
Vähennykset tilikaudella (-)	-459 209	-167 940	-399 209	-167 940
Muut pakolliset varaukset 31.12.	<u>232 851</u>	<u>692 060</u>	<u>232 851</u>	<u>632 060</u>

Pysyvät vastaavat**Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot**

	Suonenjoen Konserni		Suonenjoen Kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesial. myyntivoitot	1 688	19 594	0	19 491
Rakennusten myyntivoitot	0	70 595	0	70 550
Muut myyntivoitot	12 650	834	7 968	
<i>Myyntivoitot yhteensä</i>	<u>14 338</u>	<u>91 022</u>	<u>7 968</u>	<u>90 041</u>

Suonenjoen Kaupunki
2025   **2024**

Muut toimintakulut				
Tonttien myyntitappiot				
Muut myyntitappiot			0	0
<i>Myyntitappiot yhteensä</i>			<u>0</u>	<u>0</u>

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	Suonenjoen Kaupunki	
	2025	2024
Osinkotuotot muista yhteisöistä	950 984	955 321
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	2 471	2 471
<i>Yhteensä</i>	<u>953 455</u>	<u>957 791</u>

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poisto-suunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankinta-menoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Suonenjoen kaupunginvaltuusto päätti poistoajoista 10.12.2012, § 79.

Poistotapa	Ennen 31.12.2012 valmistuneet kohteet	1.1.2013 tai sen jälkeen valmistuvat kohteet	
Aineettomat hyödykkeet			
Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto	5-20 vuotta	2-20 vuotta
ATK-ohjelmisto	tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa		
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto	40 vuotta	30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	30 vuotta	30 vuotta
Talousrakennukset	tasapoisto	30 vuotta	20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	40 vuotta	30 vuotta
Asuinrakennukset	tasapoisto	40 vuotta	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	menojäännös	15 %	20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	menojäännös	20 %	20 %
Muut maa- ja vesirakenteet	menojäännös	10-20 %	20 %
Vedenjakeluverkosto	menojäännös	7 %	7 %
Viemäriverkko	menojäännös	7 %	7 %
Sähköjohdot, muuntoasemat ja ulkovalaistuslaitteet	menojäännös	15 %	20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	menojäännös	-	20 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	menojäännös	20 %	20 %
Sähkö-, vesi- yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet	menojäännös	20 %	20 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	menojäännös	10 %	20 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	menojäännös	5-10 %	20 %
Koneet ja kalusto			
Muut kuljetusvälineet	menojäännös	25-30 %	25 %
Muut liikkuvat työkoneet	menojäännös	25 %	25 %
Muut raskaat koneet	menojäännös	20-30 %	25 %
Muut kevyet koneet	menojäännös	30 %	25 %
Sairaala- terveydenhuolto- yms. laitteet	menojäännös	30-40 %	25 %
Atk-laitteet	menojäännös	40 %	40 %
Muut laitteet ja kalusteet	menojäännös	30-40 %	40 %
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto		
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa		
Keskeneräiset hankinnat			
ei poistoaikaa			
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa		

4.1.5. TASEEN LIITETIEDOT, vastaavaa

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Poistamaton hankinta-meno 1.1.2025	Lisäykset tilikauden aikana	Rahoitus- osuudet tilikaudella	Vähennykset tilikauden aikana	Siirrot erien välillä	Tilikauden poisto	Poistamaton hankinta-meno 31.12.2025
Aineettomat hyödykkeet							
Aineettomat oikeudet	32 082,19	34 053,07				-13 797,38	52 337,88
Muut pitkävaik. Menot	250 229,06					-38 247,36	211 981,70
Yhteensä	282 311,25	34 053,07	0,00	0,00	0,00	-52 044,74	264 319,58
Aineelliset hyödykkeet							
Maa- ja vesialueet	7 945 338,95			-14 395,00			7 930 943,95
Maa- ja vesialueet, arvonkorotukset	97 685,00						97 685,00
Rakennukset	24 900 242,09	2 262 371,19		-102 679,78	21 491,62	-1 490 245,49	25 591 179,73
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 329 107,91	1 472 336,24				-767 735,01	5 033 709,14
Koneet ja kalusto	517 695,77	456 940,49				-181 827,84	792 808,42
Muut aineelliset hyödykkeet	93 305,67						93 305,67
Enn.maksut ja kesk.er. hankinnat	21 491,62				-21 491,62		0,00
Yhteensä	37 904 867,01	4 225 700,99	0,00	-117 074,78	0,00	-2 491 853,08	39 539 631,91

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset	Hankintameno 1.1.2025	Lisäykset	Vähennykset	Kirjanpitoarvo 31.12.2025
Osakkeet ja osuudet				
Tytär-yhteisö-osakkeet ja osuudet	4 698 663,22			4 698 663,22
Kunta-yhtymäosuudet	255 320,40			255 320,40
Muut osakkeet ja osuudet	540 951,65	4 174,50		545 126,15
JVK-, muut laina- ja muut saamiset				
Muut laina-saamiset	4 882 747,31	800 000,00		5 682 747,31
tytäryhteis. muut saamiset	160 886,00			160 886,00
Yhteensä	10 538 568,58	804 174,50	0,00	11 342 743,08

Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

	Tasearvo 1.1.2024	Siirtynyt HVA:lle	purkautunut	Tasearvo 31.12.2024	Kunnan osuus ky:n perus- pääomasta	Ero
Savon koulutuskuntayhtymä	247 058			247 058	254 421	7 363

KONSERNIRAKENNE

Omistukset muissa yhteisöissä

	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000€)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	voitosta / tappiosta
Tytäryhteisöt						
Kiint. Oy Suonenjoen vuokratilat	Suonenjoki	100 %	100 %	127	10 877	0
Suonenjoen Vesi Oy	Suonenjoki	100 %	100 %	2 708	10 816	178
Yhdistelemättömät tytäryhteisöt						
As.Oy Suonenjoen Pankkila	Suonenjoki	51,50 %	51,50 %	136	4	-3
Kiint. Oy Tervalankatu 4	Suonenjoki	70 %	70 %	112	7	5
Kuntayhtymät						
Savon koulutuskuntayhtymä	Kuopio	2,2447 %	2,2447 %	1623	1582	83
Pohjois-Savon liitto	Kuopio	2,37 %	2,37 %	34	18	4
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
Kehitysyhtiö Savogrow Oy	Suonenjoki	33,75 %	33,75 %	330	157	0
Kiint. Oy Suonenjoen Yrittäjänkatu 1	Suonenjoki	30,42 %	30,42 %	90	6	-1

Arvonkorotukset	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2025	2024	2025	2024
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	97 685	97 685	97 685	97 685
Arvonkorotukset (+)				
Arvonkorotusten purku (-)				
Arvo 31.12. *)	97 685	97 685	97 685	97 685
Rakennukset				
Arvo 1.1.				
Arvonkorotusten purku (-)				
Arvo 31.12.				
<i>Arvonkorotukset yhteensä 31.12.</i>	<u>97 685</u>	<u>97 685</u>	<u>97 685</u>	<u>97 685</u>

*) Pohjois-Savon ammattioppilaitoksen vastikkeetta luovutettu maa-alue 1.8.2002.

Arvonkorotusten kohteena olevien maa-alueiden ja rakennusten arvo on määritelty varovaisuuden periaatetta noudattaen. Arvonkorotusten määrä perustuu riippumattomien ulkopuolisten asiantuntijoiden lausuntoihin maa-alueiden ja rakennusten todennäköisestä luovutushinnasta. Arvonkorotus on tehty kaikkiin maa-alueisiin, joiden osalta kirjanpitolain mukaiset arvonkorotuksen edellytykset täyttyvät.

Maa- ja vesialueet erittely	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2025	2024	2025	2024
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	16 441	16 441	7 079	7 079
Muut maa- ja vesialueet	8 377 582	8 391 977	7 923 865	7 938 260
<i>Maa- ja vesialueet yhteensä</i>	<u>8 394 023</u>	<u>8 408 418</u>	<u>7 930 944</u>	<u>7 945 339</u>

Saamisten erittely	2025		2024	
	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		43 398		64 901
Lainasaamiset	5 682 747	0	4 882 747	300 000
Muut saamiset		0		0
Siirtosaamiset				
<i>Yhteensä</i>	<u>5 682 747</u>	<u>43 398</u>	<u>4 882 747</u>	<u>364 901</u>

	2025		2024	
	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset		0		
Lainasaamiset				
Muut saamiset		0		
Siirtosaamiset				
<i>Yhteensä</i>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
<i>Saamiset yhteensä</i>	<u>5 682 747</u>	<u>43 398</u>	<u>4 882 747</u>	<u>364 901</u>

Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2025	2024	2025	2024
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	24325	16820,91	24 325	16 821
Kelan korvaus TTH:sta	4 674	4 938		
TVR koulutuskorvaus	427	489		
EU-tuet ja avustukset	22 540	26 734		
Muut tulojäämät	437 763	447 211	434 023	446 087
<i>Tulojäämät yhteensä</i>	<i>489 729</i>	<i>496 193</i>	<i>458 348</i>	<i>462 908</i>
<i>Lyhytaik. Siirtosaamiset yhteensä</i>	<i>489 729</i>	<i>496 193</i>	<i>458 348</i>	<i>462 908</i>

4.1.6. TASEEN LIITETIEDOT, vastattavaa

Oman pääoman erittely	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2025	2024	2025	2024
Peruspääoma 1.1.	23 994 774	23 994 774	23 994 774	23 994 774
Lisäykset (+)	0			
Vähennykset (-)			0	0
Peruspääoma 31.12.	23 994 774	23 994 774	23 994 774	23 994 774
Arvonkorotusrahas to 1.1.	97 685	97 685	97 685	97 685
Lisäykset tilikaudella (+)				
Vähennykset tilikaudella (-)				
Arvonkorotusrahas to 31.12.	97 685	97 685	97 685	97 685
Muut omat rahastot				
Vahinko- ja muut omat rahastot pääoma 1.1.	321 027	346 083	0	0
Sisä-Savon tth ky 2023 1.1.	0	-24 938		
Siirrot rahastosta	-275	-118		
Vahinko- ja muut omat rahastot pääoma 31.12.	320 752	321 027	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	9 266 180	7 676 628	11 122 183	8 815 834
Sisä-Savon tth ky 2023 1.1.	0	24 938		
Edel. tilikauden virheen oikaisu	28 779	-50 915	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	9 294 959	7 650 651	11 122 183	8 815 834
Tilikauden ylijäämä (+)/alijäämä (-)	693 134	1 615 529	572 119	2 306 349
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<i>34 401 304</i>	<i>33 679 666</i>	<i>35 786 761</i>	<i>35 214 642</i>

Pitkäaikaiset velat Suonenjoen Kaupunki

	2025	2024
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8 289 918	6 701 069
	<u>8 289 918</u>	<u>6 701 069</u>

Pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvat velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.

Vuoden 2024 tilinpäätöksessä esitetään velat , jotka erääntyvät 1.1.2030 tai sen jälkeen.

Pakolliset varaukset Suonenjoen KonserniSuonenjoen Kaupunki

	2025	2024	2025	2024
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvast.				
Muut pakolliset varaukset	232 851	692 060	232 851	632 060
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	<u>232 851</u>	<u>692 060</u>	<u>232 851</u>	<u>632 060</u>

Vieras pääoma**2025****2024**

Velat tytäryhteisöille ja kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä

	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset
Saadut ennakot				
Ostovelat		44 318		43 382
Muut velat *)				
Siirtovelat				
<i>Yhteensä</i>	<u>0</u>	<u>44 318</u>	<u>0</u>	<u>43 382</u>

Muut velat**Muiden velkojen erittely**Suonenjoen Kaupunki

	2025	2024
Muut velat		
Liittymismaksut		
Muut velat	242 641	219 155
<i>Muut velat yhteensä</i>	<u>242 641</u>	<u>219 155</u>

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2025	2024	2025	2024
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	5 999,00			
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotus	1 641 814	1 611 526	1 430 448	1 415 835
Korkojaksotus	136 875	148 807	70 897	65 962
Muut menojäämät	564 920	489 165	544 199	460 917
<i>Lyhytaik. siirtovelat yhteensä</i>	<i>2 349 607</i>	<i>2 249 499</i>	<i>2 045 544</i>	<i>1 942 714</i>
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	<i>2 349 607</i>	<i>2 249 499</i>	<i>2 045 544</i>	<i>1 942 714</i>

4.1.7. VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT**Leasingvastuiden ja vuokravastuiden yhteismäärä**

	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2025	2024	2025	2024
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1 052 761	1 205 330	960 506	1 074 054
Myöhemmin maksettavat	13 433 640	16 048 616	12 805 004	15 358 906
<i>Leasingvastuut yhteensä</i>	<i>14 486 401</i>	<i>17 253 946</i>	<i>13 765 510</i>	<i>16 432 960</i>

Leasingsopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

Vastuusitoumukset

	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2025	2024	2025	2024
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta *)				
Alkuperäinen pääoma	19 915 644	22 561 031	19 915 644	22 561 031
Jäljellä oleva pääoma	15 281 318	14 333 901	15 281 318	14 333 901
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	73 100	83 543	73 100	83 543
Jäljellä oleva pääoma	73 100	83 543	73 100	83 543

*) Kaupungin takausvastuut Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalojen lainoista on yhteensä 9.591.663 € ja Suonenjoen Vesi Oy:n lainoista 5.689655,16 €

Jätekkukko Oy:n takausvastuu 73.100 €

	<u>Suonenjoen Konserni</u>	
	2025	2024
Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä		
lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 591 663	10 040 312
vakuudeksi annetut kiinnitykset	2 523 600	2 523 600

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2025	2024
Kaupungin osuus takauskeskuksen takausvastuusta 31.12.	61 603 384	57 974 001
Kaupungin osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kaupungin mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	78 851	62 212

Johdannaissopimukset	<u>Suonenjoen Konserni</u>		<u>Suonenjoen Kaupunki</u>	
	2025	2024	2025	2024
	*) 15 000 000	0	15 000 000	0
<i>Johdannaissopimukset yhteensä</i>	<u>15 000 000</u>	<u>0</u>	<u>15 000 000</u>	<u>0</u>

*) Sopimusnumero SUONENJOENKA1

Tekopäivä ja -aika 16.04.2025 12:11

Toteuttamispaikka OP Yrityspankki Oyj

Alkamispäivä 03.11.2025

Päätymispäivä 01.11.2035

Laskennallinen pääoma EUR 15,000,000.00

Viitekorko 6KK EUR-EURIBOR-Reuters

Erityisehto:

Mikäli korkojaksolle määritelty viitekorko alittaa tai on yhtä suuri kuin 4.00 % p.a., korkojakson korko on 2.29 % p.a., muutoin viitekorko vähennettynä 1.71 prosenttiyksiköllä.

4.1.8. HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2025	2024
Elinvoima- ja hallintopalvelut	175	176
Sosiaalipalvelut	0	0
Koulutuspalvelut	166	170
Tekniset palvelut	31	31
<i>Yhteensä</i>	<u>372</u>	<u>377</u>

Henkilöstön lukumäärä on ilmoitettu uuden toimialarakenteen mukaisesti, joka muuttui uuden hallintosäännön myötä 1.6.2017.

Henkilöstökulut

	2025	2024
Palkat ja palkkiot	10 958 177,77	11 016 299,07
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	2 134 894,51	2 291 469,43
Muut henkilösivukulut	355 374,27	275 382,48
Henkilöstökorvaukset ja muut korjaukset	-108 667,71	-109 392,93
<i>Yhteensä tuloslaskelman mukaan</i>	<u>13 339 779</u>	<u>13 473 758</u>
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	18 433,13	11 057,64
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	<u>13 358 212</u>	<u>13 484 816</u>

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2025	2024
Suomen Keskusta	6 634	2 921
Kansallinen Kokoomus	880	893
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue	2 050	1 595
Vasemmistoliitto	1 053	730
Perusuomalaiset	1 473	2 078
Suomen Kristillisdemokraatit	1 297	419
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<u>13 385</u>	<u>8 636</u>

Tilintarkastajien palkkiot

	2025	2024
Lakisääteinen tilintarkastus	2 020	7 383
Tarkastuslautakunta	5 546	6 833
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<u>7 566</u>	<u>14 216</u>

4.1.9. LITETIETOJEN ERITTELYT

Erittely suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta

	TP 2024	TP 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Poistonalaiset investoinnit	1 641 022	4 905 899	3 050 000	6 100 000	2 090 000
Rahoitusosuudet	0	597 150	80 000	10 000	10 000
Investointien omahankintameno	1 641 022	4 308 749	2 970 000	6 090 000	2 080 000
Suunnitelman mukaiset poistot	2 522 276	2 491 853	2 400 000	2 400 000	2 500 000
Viiden vuoden keskiarvo					
Suunnitelman mukaiset poistot					2 462 826
Poistonalaisten investointien omahankintameno					3 417 954
Ero					-955 128
Poikkeama -%					-28 %
Jos eroa verrataan suunnitelman mukaisiin poistoihin:					-39 %
Jos eroa verrataan investointeihin:					-28 %
Eli sumupoistot ovat investoinneista:					72 %

Muut taloudelliset vastuut

Eritellään liitetiedoissa esitetyt vastuut

	Suonenjoen Kaupunki	
	2025	2024
Leasingvastuut		
Kaupunki		
Kuntarahoitus Oy	936 341	1 041 393
Danske Bank Oy	2 524	6 146
Tukirahoitus Oy	21 641	26 515
Axus Finland	0	0
Leasingvastuut yhteensä	<u>960 506</u>	<u>1 074 054</u>

Arvonlisäveron palautusvastuut

Kiinteistöjen uudisrakentamisen ja perusparantamisen menot

	Arvonlisäverot *)	ALV- **)	vastuu	ALV- **)	vastuu	ALV- **)	vastuu	ALV- **)	vastuu	ALV- **)	vastuu	ALV- **)	vastuu	ALV- **)	vastuu	ALV- **)	vastuu
	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017								
Vuonna 2016 valmistuneet																	
Rakennukset yhteensä	482 485	48 249	96 497	144 746	192 994	241 243	289 491	337 740	385 988	434 237							
Vuonna 2017 valmistuneet																	
Rakennukset yhteensä	386 586	38 659	77 317	115 976	154 634	193 293	231 952	270 610	309 269	347 927							
Vuonna 2018 valmistuneet																	
Rakennukset yhteensä	27 292	5 458	8 188	10 917	13 646	16 375	19 104	21 833	24 563								
Vuonna 2019 valmistuneet																	
Rakennukset yhteensä	106 975	32 092	42 790	53 487	64 185	74 882	85 580	96 277									
Vuonna 2020 valmistuneet																	
Rakennukset yhteensä	108 717	43 487	54 359	65 230	76 102	86 974	97 846										
Vuonna 2021 valmistuneet																	
Rakennukset yhteensä	179 101	89 551	107 461	125 371	143 281	161 191											
Vuonna 2022 valmistuneet																	
Rakennukset yhteensä	29 862	14 931	17 917	20 903	23 890	26 876											
Vuonna 2023 valmistuneet																	
Rakennukset yhteensä	131 538	92 077	105 230	118 384													
Vuonna 2024 valmistuneet																	
Rakennukset yhteensä	200 859	160 687	180 773														
Vuonna 2025 valmistuneet																	
Rakennukset yhteensä	693 826	624 444															
		1 149 634	690 532	655 014	668 732	800 834	723 972	726 460	719 819	782 164							
Suonenjoki-konsernin alv-palautusvastuu		1 471 522															

*) Vähennyksenä tai palautuksena käsitellyt ostoihin sisältyvät arvonlisäverot rakentamisen ajalta

**) Itse suoritettujen rakentamispalvelujen osalta välittömät ja välilliset kustannukset

1.1.2009 alkaen kymmenen vuoden oikaisuvelvollisuus, mikäli kiinteistön tai sen osan käyttötarkoitus muuttuu palautukseen tai vähennykseen oikeuttamattomaksi.

**VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT
VUOKRAVASTUUT 2025**

	2025	2024
Leasingvastuiden ja vuokravastuiden yhteismääräyhteismäärä	13 765 510,31	16 432 959,83
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	960 505,91	1 074 054,01
Myöhemmin maksettavat	12 805 004,40	15 358 905,82
Leasing sopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita.		
 Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Tytäryhteisöjen alkuperäinen pääoma	19 915 644,00	22 561 031,00
Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset		
Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalot (100%)		
Alkuperäinen pääoma	12 415 644,00	15 061 031,00
Jäljellä oleva pääoma	7 736 795,96	8 183 901,40
Suonenjoen Vesi Oy (100%)		
Alkuperäinen pääoma	7 500 000,00	7 500 000,00
Jäljellä oleva pääoma	5 689 655,16	6 150 000,00
Kiinteistö Oy Tervalankatu 4 (70%)		
Alkuperäinen pääoma	0	0
Jäljellä oleva pääoma		
Alkuperäinen pääoma Tyttäret yhteensä	19 915 644,00	22 561 031,00
Jäljellä oleva pääoma Tyttäret yhteensä	13 426 451,12	14 333 901,40
Muut vastuusitoumukset		
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	3 342 702,00	3 342 702,00
Jäljellä oleva pääoma	73 100,00	83 543,00
<i>OP takausvastuu</i>		
Suhon tiehoitokunta	0,00	0,00
Herralantien vesihuolto-osuuskunta	0,00	0,00
Lempyyn vesihuolto-osuuskunta	0,00	0,00
Halolanmäen-Riepolanlahden vesiosuuskunta	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00
 Jätekukko Oy:n osakkaiden keskinäinen sopimus takausvastuiden jakamisesta Suonenjoen kaupungin osuus 3,92% (28 kpl osakkeet)	73 100,00	83 543,00
Takaukset muiden puolesta yhteensä	73 100,00	83 543,00
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
Kaupungin osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	61 603 384	57 974 001
 Kaupungin osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
 Kaupungin mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	78 851	62 212

Kilpailulain 30d §:n mukaiset eriytetyt tilinpäätökset

TULOSLASKELMA

Liikuntahallin kahvion toiminta kilpailutilanteessa markkinoilla

	2025	2024
	€	€
Toimintatuotot		
Myyntituotot	66 478,34	62 862,43
Vuokratuotot	0,00	6,05
Muut toimintatuotot	0,00	0,00
	66 478,34	62 868,48
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-31 639,59	-33 238,96
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-6 972,76	-8 081,77
Muut henkilösivukulut	-1 045,49	-933,58
Henkilöstökulut yhteensä	-39 657,84	-42 254,31
Palvelujen ostot	-2 017,37	-3 345,34
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-42 337,83	-36 599,31
Vuokrakulut	-318,04	-354,00
Muut toimintakulut	0,00	0,00
	-84 331,08	-82 552,96
Toimintakate	-17 852,74	-19 684,48
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoituskulut	0,00	0,00
Vuosikate	-17 852,74	-19 684,48
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00
	0,00	0,00
Laskennalliset erät		
Vyörytysmenot	-3 365,00	-3 173,00
Tilikauden tulos	-21 217,74	-22 857,48
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-21 217,74	-22 857,48

Kustannuslaskennan kuvaus

Toiminta on eriytetty omalle kustannuspaikalleen

Lisäksi kirjataan muut menot, jotka koostuvat pääasiassa sisäisestä vuokrasta, ICT-menoista ja ostoista. Vyörytysmenoihin on kirjattu osuus hallintotoimiston, ICT ja työterveyshuollon menoista.

5. Allekirjoitukset ja merkinnät

SUONENJOEN KAUPUNKI

SUONENJOEN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖKSEN 2025 ALLEKIRJOITUKSELLAAN VAHVISTAVAT

Suonenjoella 13.4.2026

KAUPUNGINHALLITUKSEN JA KAUPUNGINJOHTAJAN ALLEKIRJOITUKSET

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Suonenjoella ____. ____ . 2026

Itä-Suomen Tilintarkastus Oy, tilintarkastusyhteisö

_____
Timo Nuutinen
HT, JHT, KTM

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This document contains 1 pages before this page
Dokumentet inneholder 1 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 1 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 1 sider før denne side

Detta dokument innehåller 1 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This document contains 2 pages before this page
Dokumentet inneholder 2 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 2 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 2 sider før denne side

Detta dokument innehåller 2 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende

6. Luettelot ja selvitykset

6.1. LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

Käytetyt kirjanpitokirjat

Päiväkirja	pdf-tiedostona DVD-levyllä
Pääkirja	pdf-tiedostona DVD-levyllä
Tilikartta	pdf-tiedostona DVD-levyllä
Tasekirja	sidottuna
Tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt	paperitulosteena

Tositelajit

001	Muistiot	1 – 691
010	Tiliotetositteet	10001-10754
020	Myyntireskontra, suoritukset	20001-20413
021	Myyntireskontra, viitesuoritukset	21001-21826
040	Ostoreskontra, suoritukset	40001-40603
301	Palkat	30001-30054
302	M2 matkalaskut	31100-31151
407	Kierrätettävät laskut	460001-471052
501	Toimeentulotuki	50001-50770
601	Kansalaisopisto	600000-602675
603	Sosiaalilautakunta	610001-611553
604	Kotihoito	620001-623919
607	Tekninen osasto	630001-630588
609	Yleishallinto	650001-650801
613	Koulutuslautakunta	660001-660671
616	Tilojen vuokrat	680001-680520
617	Asuntojen vuokrat	690001-691160
642	Tontinvuokrat	700001-700272
654	Päivähoitomaksut	720001-721237
682	Vanhustyön laskutus	730001-730285
707	Tekninen osasto/ sisäinen	805001-805009
709	Yleishallinto/ sisäinen	815001-815262
713	Koulutuslautakunta/ sisäinen	820001-820021
716	Tilojen vuokrat/ sisäinen	
717	Asuntojen vuokrat/ sisäinen	

Tositteiden säilytystapa

Tasekirja sidotaan kirjaksi, säilytetään ikuisesti.

Pääkirjat, päiväkirjat (DVD-tallenne), säilytetään 10 vuotta.

Ostolaskut sähköisessä muodossa, kahtena tallenteena Suonenjoen kaupungin ict-osastolla, säilytetään 10 vuotta.

Muut tositteet ja kirjanpitoaineisto paperitositteina, säilytetään 10 vuotta.